

18
70

LACĂRA

VL XIX
778
AI 1970

Trăiască
1 MAI!

reportaj de sapte zile

COPERTA NOASTRĂ

Livezi de mai.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACARA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

„cotele“ variabile... din contract...

Ne place să credem că primăvara s-a instalat definitiv pe meleagurile noastre și, prin urmare, ne putem organiza viața conform cu derularea firească a anotimpurilor. Certitudinea aceasta ne poate sluji la câte ceva ori, dimpotrivă, nu ne prea slujește la nimic. Bunăoară, dacă bărbații au ajuns la concluzia că a venit vremea să poarte și ei sandale vor constata că se pot bucura (în fine?) de o «atenție» mai mare din partea industriei și, deci, a comerțului: în primele trei luni ale anului, contractele au fost... neonorate printr-o restanță de 150 000 perechi de sandale bărbătești, restanță care s-a diminuat în aprilie la 85 000 perechi. E un progres, nu? Până în epoca ghetelor îmblănite și a cizmelor, fabricile «8 Mai»-Mediaș și «Străduința»-Suceava se vor strădui, probabil, cu bune rezultate, în folosul recuperării întârzierilor de livrare a comodelor încălțării masculine.

Ei da, necazul cu sandalele poate trece drept bucurie, dacă ne gândim la tricotațele de bumbac (doar sînt și ele de sezon!) care și-au majorat restanțele — de la 125 000 bucăți în trimestrul I la circa 200 000 bucăți în luna aprilie. Așadar, nu vă grăbiți cu pregătirea naftalinei pentru împachetatul puloverelor, că dacă fabrica «Zimbrul» din Suceava o ține așa înainte — din restanță în restanță — n-avem decît să ne rugăm lui... Topor pentru ploaie și îngheț, în continuare.

Parcurgînd lista cu datorii ale industriei ușoare către noi, consumatorii, așifti parcă la o transmisiie a buletinului hidrologic: la sandale restanțele se diminuează, la țesături — cresc, iar... Da, iată că există și datorii ale primului trimestru care rămîn staționare. De pildă, cele 160 000 bucăți tricotațe din p.n.a. și cele 70 000 bucăți tricotațe relontex, pe care în ianuarie, februarie și martie trebuia să le găsim în rafturi și pe teșghele, n-au apărut încă. Poate în luna lui Cuptor «Tricotex» și «Tricodava» ne vor prileji tentația unor cumpărături pentru stocuri în garderoba personală. În ce măsură este sau nu înțeles că în sezonul băilor de soare să țîrguiești rochii din fire sintetice nu-mi permit să hotărîsc. Știu sigur însă, că orice femeie dorește să aibă destui ciorapi ca să poată înfrunta surprizele inerente ale firelor fugite. Or, fabrica «A-desgo» ne-a lipsit în trimestrul I de circa 270 000 perechi de ciorapi — cantitate prevăzută și contractată de comerț. Restanța de mai sus a rămas, de asemenea, în luna aceasta staționară. Pînă cînd?

Probabil că statisticile demonstrează scăderea sensibilă a solicitărilor de motorete. Presupun totuși că au mai rămas destui

amatori, de vreme ce magazinele de specialitate reclamă uzinei Tohanul-Vechi să-și acopere datoria de 1 400 bucăți, din trimestrul I. Dacă renunțăm cu toții la motorete în favoarea automobilelor, să adoptăm atunci, în locul tacimurilor, tradiționala lingură de lemn? Cam așa ar suna invitația întreprinderii «Inox» dacă ar fi să... scuze absența celor 4 200 tacimuri de care cumpărătorii au fost și sînt lipsiți de la începutul anului pînă acum.

Ce este important și mai puțin important în viața de toate zilele decide fiecare după împrejurări. Dincolo de denumirea articolului de uz cotidian, esențială rămîne obligația legiferată, pe care o au întreprinderile către consumatori. Unitățile aparținînd industriei ușoare au încălcat această obligație de mii de ori (la propriu) în lunile care au trecut din acest an. Oare «cotele» restanțelor să nu fie resimțite în nivelul veniturii bănesc al celor care și-au îngăduit să trateze contractele ca pe o bagatelă?

V. COSTEA

la „grivița roșie“ după patru luni

Popas la «Grivița roșie». Vechia și cunoscuta uzină metalurgică bucureșteană produce azi utilaj tehnologic pentru industria chimică, vagoane-cisternă, cazane. La începutul anului, întreprinderea din Calea Griviței a demarat prost. O serie de rămîineri în urmă în mai multe secții ale uzinei au avut drept consecință neîndeplinirea planului pe lunile ianuarie și februarie. (O situație asemănătoare s-a înregistrat și la sfîrșitul anului 1969.) Faptul a condus, bineînțeles, la luarea unor măsuri severe menite să îmbunătățească situația — măsuri care au culminat cu înlocuirea conducerii.

— Trebuia — ne declară tov. Constantin Zamfir, secretarul Comitetului de partid al uzinei — să reorganizăm în așa fel procesul de producție încît activitatea în întreprindere să ducă nu numai la îndeplinirea planului în lunile următoare, dar și la depășirea lui, întrucît avem de recuperat, pe cît este posibil, rămîinerile în urmă. Măsurile au fost multiple. S-a trecut, în primul rînd, la o aprovizionare mai ritmică a secțiilor cu materiale, în cantitățile și sortimentele cerute; s-a organizat mai bine procesul de producție; s-a pus un accent mai mare pe munca politică în ceea ce privește disciplina. La toate acestea — ne împărtășește mai departe tov. Zamfir — se adaugă aplicarea cu rigurozitate a noului sistem experimental de salarizare și de majorare a salariilor, sistem novatoriu care are o influență foarte pozitivă asupra activității în uzină. Azi se poate cîntări cu mai multă exactitate

munca fiecărui om. Direct cointeresat, salariatul răspunde de munca sa, știind că proporțional cu depășirea planului își asigură și un venit corespunzător. Rezultatele n-au întîrziat să se facă simțite. Pe luna martie la secția «mecanică vagoane-cisternă», gradul de îndeplinire a normelor a fost realizat în proporție de 101,06 la sută, iar la secția «montaj vagoane-cisternă», cu 104 la sută. Implicit, au crescut și veniturile muncitorilor.

Un început de revirement se reflectă și în ansamblu, pe uzină. În aceeași lună (martie) planul producției globale industriale a fost îndeplinit și depășit cu 35 000 lei, iar indicatorul privind producția-marfă reflectă o depășire de 625 000 lei. În ceea ce privește indicele reprezentînd marfa vîndută și încasată, rezultatele sînt ceva mai consistente: el marchează o depășire de 800 000 lei.

Ce a adus luna aprilie? Se merge, după cît se pare, pe linia ascendentă. Noul sistem de salarizare și urmărirea, în același timp, a măsurilor cu privire la calitate (în special în secția turnătorie, unde numărul rebutu-

rilor era destul de consistent), a condus la o serie de îmbunătățiri. Ele sînt marcate prin obținerea în primele două decade ale lunii aprilie a unei depășiri de 135 000 lei la planul uzinei, și cu 1 309 000 lei la planul producției-marfă. Nu este încă tot ce poate realiza «Grivița roșie». Totuși, un început bun s-a făcut, fapt care ne îndreptățește să sperăm că în lunile care vor urma angajamentele luate de colectivul uzinei vor fi realizate și depășite.

F. URSEANU

„muzica în românia“

Timp de trei luni, în cîteva din principalele centre culturale din R.F. a Germaniei, o expoziție trimisă de Uniunea Compozitorilor din Romînia va oferi melomanilor prilejul de a-și forma o imagine despre cultura muzicală românească. La 21 aprilie a.c. s-a deschis la Köln Expoziția «Muzica în Romînia», care cuprinde un numar de partituri

lucrări de muzicologie și discuri ale casei «Electrecord». Organizată în cadrul schimburilor culturale dintre Republica Socialistă Romînia și Republica Federală a Germaniei, expoziția constituie replica la expoziția similară organizată, în 1969, de către Institutul «Goethe» la București, Iași, Cluj și Brașov.

După Köln, expoziția muzicală din Romînia își va continua călătoria în R.F. a Germaniei cu itinerarul: Hamburg (16 mai), Stuttgart (5 iunie) și München (23 iunie).

Cele peste 850 de exponate oferă o gamă largă de tipărituri reprezentînd, în cea mai mare parte, o selecție din lucrările create în ultimii 25 de ani, cît și din creațiile mai vechi, în care sînt incluse și reeditările românești ale unor compoziții de George Enescu.

O bogată colecție de discuri cuprinde lucrări din creația cultă și populară românească, interpretări din repertoriul universal al unor soliști și formații de seamă simfonice și de cameră din Romînia.

S. MAXIMILIAN

reuniunea rectorilor universităților europene — București, aprilie 1970

La București au început miercuri, 22 aprilie, lucrările reuniunii rectorilor universităților europene. Reuniunea, organizată de universitatea bucureșteană, este rodul unei rezoluții propuse de delegația română și adoptată de cea de-a 15-a Conferință generală a UNESCO. Manifestare de prestigiu în cîmpul colaborării internaționale, reuniunea de la București, ca și sesiunea științifică, recent încheiată, intitulată «Matematica, instrument de cu-

noaștere în științele naturii și științele social-umaniste», constituie aportul țării noastre la programul mult mai amplu în acțiuni culturale care este Anul Internațional al Educației. La reuniune s-a dezbătut în principal tema: «Universitățile europene și problemele colaborării interuniversitare». Au participat reprezentanți de elită ai universităților din majoritatea țărilor europene ca și reprezentanți ai unor organizații internaționale.

Reuniunea a fost saluată de E. Naraghi, reprezentantul directorului general al UNESCO care a ținut să sublinieze valoarea multiplă a inițiativei românești: modernizarea conținutului și metodologiei învățămîntului superior, extinderea relațiilor de cooperare interuniversitare și, implicit, reafirmarea spiritului de solidaritate internațională, pace și înțelegere pe continentul nostru.

cu planul cincinal îndeplinit

Un colectiv harnic, ajutat de buna organizare a producției, a reușit să câștige peste 250 de zile, îndeplinind încă de pe acum planul cincinal. Este vorba de Fabrica de confecții-Curtea de Argeș, care a reușit să aplice cu promptitudine propunerile făcute intro-

ducând în producție tehnologii noi și adecvate. Realizarea nu constituie de fapt o surpriză, deoarece, încă din luna februarie a acestui an, colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni își luase angajamentul de a îndeplini sarcinile planului cincinal cu 8 luni

mai devreme. Rezultatul final este cea mai elocventă dovadă a seriozității și hărniciei în muncă. În fotografie, aspect dintr-o sală a Fabricii de confecții-Curtea de Argeș.

n-aveți o macara în plus ?

Vă rugăm să căutați cu atenție! Poate în camera dv., poate în vreun colț din pivniță sau în vreun cotlon din pod dați de vreo macara uitată, care nu vă mai face trebuință. Nu e nevoie să fie atît de mare cît cea de la «Hotel Intercontinental», că n-am de gînd să-mi clădesc un zgîrie-norii. Îmi trebuie doar o macara DEMAG, din acelea care circulă, cu forțele propriului ei motor, pe niște pneuri — e drept cît un «Mercedes» fiecare din ele — dar circulă, totuși, cu o viteză de autocamion. Astfel că, dacă d-ta, stimate cititor, care te afli la Rădăuși, la Satu Mare sau la Timișoara, dai de o macara uitată, de tipul celeia despre care vorbesc, mi-o poți totuși expedia.

Dar să nu mi-o expediați la București, pentru că, de fapt, eu n-am nevoie de loc de macara. Nevoia are Fabrica de hîrtie și celuloză Palas-Constanța. Și, mai exact spus, nici fabrica nu are nevoie, ci Întreprinderea 12 Construcții-Montaj din cadrul Trustului 2-Construcții industriale din Constanța. Nevoia este foarte prezentă.

Despre ce e vorba? La Palas, în cadrul investițiilor destinate dezvoltării fabricii, s-a prevăzut și darea în funcțiune, pînă la sfîrșitul acestui an, a unei importante secții noi: cea de hîrtie innobilată. Secția urmează a fi înzestrată și cu o mașină corespunzătoare, un utilaj extrem de perfecționat — ultima expresie a tehnicii mondiale în acest domeniu. Ca să nu lungim prea mult povestea, trebuie să arătăm că pentru asigurarea acestui prețios utilaj s-au făcut cele mai mari eforturi posibile. Totul este aranjat: lăzile cu părțile componente ale mașinii au și început să sosească aduse de peste mări și țări, peste cîteva zile sînt aici și montorii străini. Conform contractului încheiat cu firma furnizoare a mașinii, la 1 mai ar trebui să înceapă «numărătoarea inversă». Întrucît furnizorul s-a obligat să termine montarea în șase luni și mai sînt necesare încă două luni pentru efectuarea probelor tehnologice, dacă și întreprinderea constructoare și-ar fi îndeplinit angajamentele, totul ar fi fost în regulă și la 31 de-

cembrie această «numărătoare inversă» ar fi ajuns la «Zero-Start»! Dar aici a intervenit povestea cu macaraua.

Pe primul trimestru constructorul și-a îndeplinit sarcinile prevăzute în planul de investiții, în proporție de 90%. Cele zece procente lipsă puteau fi ușor recuperate, existînd toate condițiile: documentația, materialele, forța de muncă. La 15 ianuarie trebuia însă să se aducă pe șantier și macaraua DEMAG, fără de care era imposibilă continuarea lucrărilor. Fără a intra în prea multe amănunte, trebuie să arătăm că Trustul 2 n-a izbutit să aducă macaraua decît la 10 aprilie. Și după numai 3 zile — stupoare! — constructorii s-au crezut că macaraua le este din nou luată, fiind necesară, timp de o săptămînă, în altă parte!

Lucrările sînt de pe acum grav întîrziate. Furnizorul respectă termenele și cere la rîndu-i respectarea lor. Orice întîrziere are drept consecințe plata unor penalizări grele — pe de o parte — și absolvirea furnizorului de o serie de răspun-

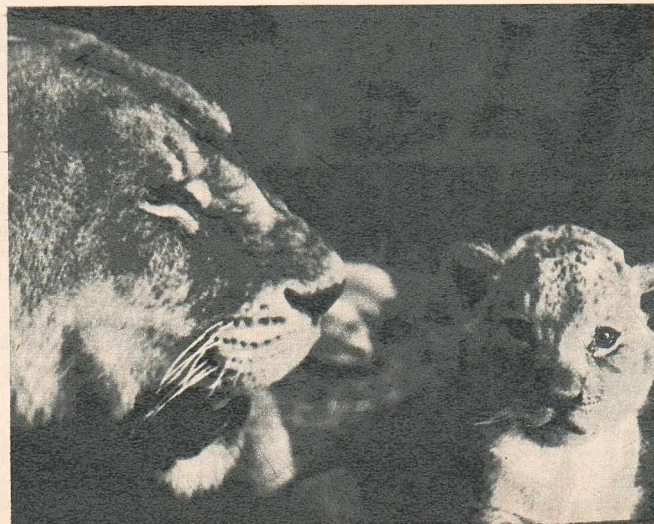
deri în ce privește perfectă funcționare a utilajului, pe de alta. Așa spune contractul. Iar beneficiarul, Ministerul Industriei Lemnului, ca și antreprenorul lucrării, trustul ce aparține Ministerului Construcțiilor Industriale, cunosc aceste clauze.

Dacă întreprinderea constructoare ar termina lucrul pînă la 15 mai, întîrzierea s-ar mai putea recupera. Ar fi posibil? Tovarășii din conducerea Direcției combinatelor în construcție din Ministerul Industriei Lemnului, ne răspund afirmativ. Cu o singură condiție: nu numai să nu mai fie scoasă din hală macaraua DEMAG, adusă cu trei luni întîrziere, dar să se mai aducă încă una asemănătoare ca să lucreze în paralel cu prima. Și aceasta, urgent și fără multe tocmești!

Dar, întrucît întreprinderile pendinte de Ministerul Construcțiilor Industriale nu se oferă să cedeze macar pentru cîteva săptămîni o asemenea macara, ne adresăm, cu toată încrederea, dv.: totuși, nu aveți o macara în plus!...

V. SAVIN

Vă facem cunoștință cu cel mai proaspăt locatar al Grădinii zoologice de la Băneasa.

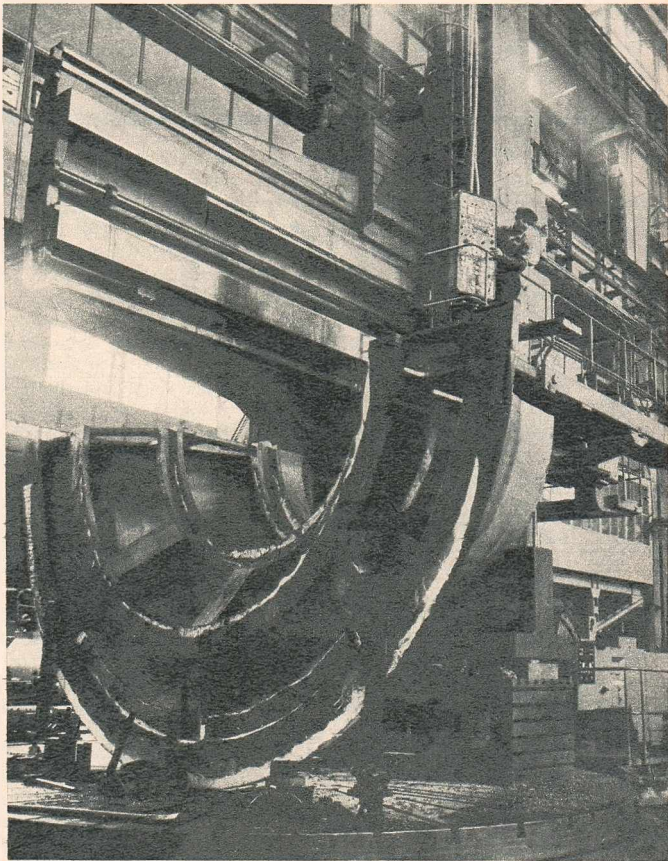

de la reșița la porțile de fier

Zilele trecute la Uzina de construcții de mașini-Reșița a fost introdus la standul de probă cel de-al 891-lea motor diesel de 2 300 CP. În același timp uzina produce și motoare diesel de 1 250 CP pentru locomotivele cu transmisie hidraulică, precum și utilaje pentru ecluze servomotor, poduri rulante etc.

Prestigiul acestei uzine a fost mereu sporit prin participarea cu utilaje de înaltă tehnicitate la marea gigant care se înalță la Porțile de Fier, colaborarea cu șantierul Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Dunăre căpătînd aspect de tradiție.

Asupra calității produselor, beneficiarii s-au pronunțat de numărate ori, iar despre porțiile unora dintre ele vorbește și fotografia de jos, în care, cu ajutorul podului rulant, se vehiculează piese de zeci de tone.

GASTRONOMICĂ

turistică

Cunoașteți pe cineva care n-are mașină? O rudă? Un prieten? Un coleg măcar? Stringeți-vă patru-cinci pietoni cumsecade, doritori de o schimbare de decor, saturați de atmosfera poluată a orașului, însetați de iarbă verde și aer ozonat și parniți, fără griji și complicații, liberi și veseli, într-o mică escapadă, cu trenul, cu autobuzele O.N.T.-ului, cu IRTA și chiar cu I.T.B.-ul. Nu vă lăsați ademeniți de nici o cunoștință cu automobil oricît ar insista. Chiar dacă are o Dacia 1300 (cumpărată de socri din economiile de la coșniță) sau un Ford Taunus — achiziționat cu mari sacrificii din diurna pe-o săptămînă într-o călătorie de studii peste hotare, prilej cu care a înlînit o pleacă sau o rudă săracă uitată etc...

Nu merită! Nu pentru că posesorii de automobile ar fi antipatici, nu pentru rezerva — determinată de instinctul de conservare — pe care o resimți cînd ești transportat de un conducător auto amator, ci pur și simplu că o escapadă este ratată de la început din cauza portbagajului (orice vuațtură are această anexă care, pentru unii, pare utilă). Or, avînd această instalație, în mod obligatoriu, în oricare ieșire la iarbă verde, pasagerii (inclusiv conducătorul auto) caută să-l umple cu hrană rece. Și aici începe tevatura. Cu ce? Nu că nu ar exista destule de-ale gurii de cumpărat. Dar cum să știi ce? Vrea nea cutare, ca anțart, salam București — cum să găsești dacă fabrica «Mistrețul»,

sub aceeași titulatură, vinde altă marfă — mai proastă, bineînțeles... Vrea soția lui X brînză topită pentru copii, c-o știe mai plăcută; de unde dacă sub aceeași etichetă fabrica din Sibiu (schimbînd rețeta) a îmbunătățit-o în sens invers. Cu pateul de ficat așijderi, ciocolata la fel, biscuiții idem ș.a.m.d.

Așa că mai bine lăsați-o baltă, pînă s-o drege (poate pleacă și autorii «inovațiilor» într-o excursie și s-or dumeri).

Deci, călătorind c-un grup de amici, poposiți în Predeal și mincați la orice restaurant acea ciorbă de burtă mai grozavă ca la Constanța; urcați la Poiana Brașov, unde găsiți niște fripturi și-un Cabernet! mai străsnic ca la Cordul Cosminului; la Mogoșoaia, la Snagov, la Băneasa, la Bran sau Cîmpulung, la Coștein sau Bucium găsești orice vrei: de la saramură de crap și cîrnăciuri olteneste pînă la tochtură și pui la ceaun. Totul fără complicații, fără pene de cauciu și fără bagaje supranormative de hrană rece cu surprize.

Abia duminică seara cînd vă întoarceți acasă refrișat puteți sta la o tacla, scoțînd din frigider niște castraveți reci, cu brînză telemea urmată mai apoi de o omletă cu ceapă verde — vă puteți povesti impresiile și compune cîte o scrisoare de mulțumire tuturor acelor care au «îmbunătățit» rețetele de fabricație a salamurilor, conservelor de ficat, a ciocolatei și biscuiților, scuzîndu-vă că nu ați avut mașină pentru a fi obligați a consuma produsele lor. Apoi puneți la cale o întîlnire viitoare, la care — dacă aveți curajul — veți folosi din sugestiile ce le voi da în numărul viitor.

P.P. NAȘU

exigență și operativitate

OGOARELE N-AU NEVOIE DE ȘEDINȚE

În ultima săptămână primăvara a explodat și primii care s-au bucurat au fost cooperatorii și mecanizatorii. De îndată ce terenurile s-au zvîntat și tractoarele au putut pătrunde cu folos, liniștea cîmpiei doljene a fost spartă și fața pămîntului schimbată prin întoarcerea brazdelor negre. Conștienții de rămîinerile în urmă înregistrate și de necesitatea recuperării urgente, inginerii Dinică Zaharia și Gheorghe Dogaru, șefii fermelor nr. 2 și 9 din cadrul I.A.S.-Giubega, au organizat în timp scurt procesul de producție folosind la întreaga capacitate tractoarele pe întreaga zi-lumină. O atmosferă îmbucurătoare ne-a întâmpinat și pe ogoarele cooperativei agricole din Tunarii Vechi, unde ritmul de lucru planificat a fost zilnic depășit cu 15—20 de hectare, ceea ce a avut drept consecință semănarea aproape a întregii suprafețe de porumb pînă la data de 24 aprilie.

Paradoxal pare faptul că, pentru alți operatori, cele câteva zile de ploaie au fost nu un motiv de îngrijorare, ci o posibilitate de scuză. Consemnăm de aceea cîteva situații întîlnite pe ogoarele județului Dolj, realități îngrijorătoare, în total dezacord cu nevoile campaniei agricole.

La C.A.P.-Calopăr, timpul de lucru pentru pregătirea terenului și pentru semănat nu este folosit în întregime, iar mecanizatorii nu-și găsesc locul adevărat, pe ogoare. La ora 9, în ziua de 22 aprilie, un tractor se chinuia să cupleze o semănătoare în timp ce altă semănătoare, mai puțin norocoasă, încă nu-și găsise stăpînul. Prinși din urmă de timp, mecanizatorii de la C.A.P.-Galicea Mare nu au mai avut răbdarea necesară și au făcut lucrări de proastă calitate nepregătind patul germinativ în mod corespunzător, discutoarele mergînd fără grapele care ar fi trebuit să niveleze solul, fapt care va favoriza pierderea de cantități mari de apă din sol. Campania este întîrziată nepermis și la C.A.P.-Busu și situația apare firească din moment ce nici președintele cooperativei, nici inginerul șef nu urmăreau îndeaproape mersul lucrărilor, preferînd să stea în birou. Faptul surprinde însă deoarece, deși au de însămîntat 501 ha cu porumb, nu s-a reușit nici cel puțin să fie arate toate din toamnă. Cu toate că dispun de o semănătoare S.P.C.-6 și de 5 semănători S.P.C.-2, organele de conducere au stabilit o viteză de lucru de numai 47 hectare pe zi ceea ce este mult sub capacitate. Timpul total folosit pentru însămîntări a fost stabilit la 15 zile, cînd practic cu utilajele de care dispun s-ar putea reduce la 4—5 zile. Aici lipsa de grijă este vizibilă și în producția, extraordinar de mică, planificată — 1 300 kg porumb la hectar. Deși o importanță suprafață din cea care trebuia să fie însămîntată cu porumb se află în pantă și apa s-a scurs de mult, în punctele numite Tiuleni sau Cireșul nu s-a însămîntat nimic. Orice scuză este inacceptabilă dacă aflăm că peste deal, într-o comună învecinată — hotar fiind o simplă linie — folosindu-se din plin atelajele repartizate, s-a reușit să se însămînteze 180 hectare cu porumb.

Într-o altă comună, la Grecești, lucrările prezintă, de asemenea, serioase rămîineri în urmă. Conducerea nu este însă de loc alarmată. «Avem numai 170 hectare de însămîntat și o să terminăm repede» — spun fără să se gîndească că această suprafață tocmai pentru că e mică putea fi însămîntată în timpul optim. Dar cine să se ocupe de asemenea treburi «minore» cînd inginerul șef și președintele cooperativei n-au

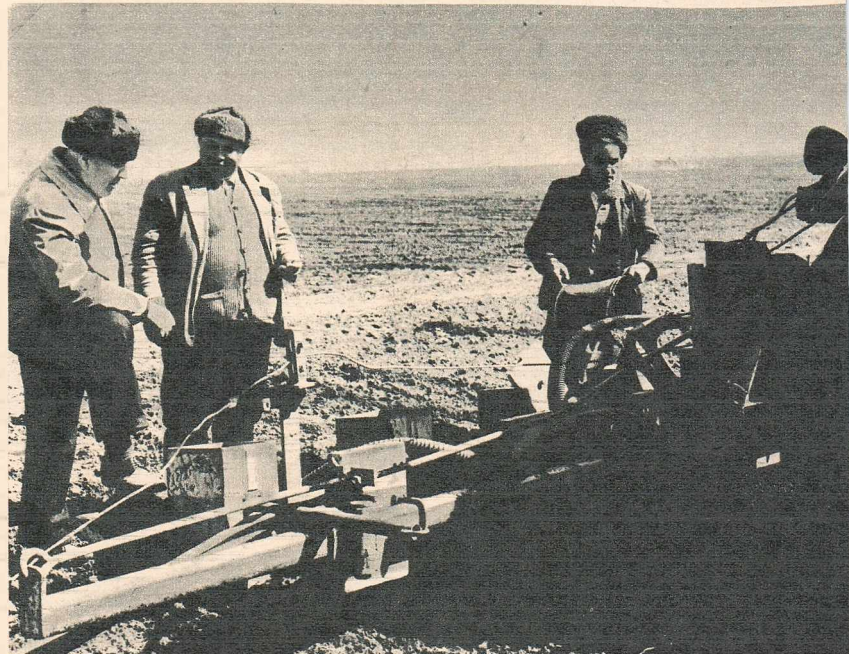
avut timp să treacă de loc pe tarlale, fiind ocupați cu ședințele la zeci de kilometri depărtare de locul unde se hotărăște soarta viitoarei recolte. În fața situației amintite, președintele Constantin Bogdan nu-i alarmat și argumentează: «Nu se pierde vremea, se lucrează la săpatul viei». Dar această lucrare trebuia terminată de mult.

Supărat nu este nici instructorul Ion Popescu din cadrul U.J.C.A.P., venit aici de la 16 aprilie și care n-a reușit încă să cunoască oamenii ce trebuiau îndrumați. Oricum, campania mai durează și deci mai e timp pentru prezentări. Nimeni nu e pe jeratic nici pentru faptul că la Grecești nu a fost arată și semănată în întregime suprafața planificată pentru în, cultură din epoca I. Poate exista vreun motiv plauzibil, obiectiv, din moment ce la C.A.P. din Orodul inul a răsărit și e des ca peria, comuna fiind situată în aceeași zonă? Aici, la Grecești, deși mecanizatorii vor să muncească mult mai mult n-are cine să-i folosească fiindcă factorii de conducere sînt în... ședințe.

Lipsa de pe teren a specialistului se face simțită și în alte cooperative. Cu două zile mai înainte, la C.A.P.-Cornu, patul germinativ era pregătit necorespunzător la punctul numit Fîntina lui Cipu. Mecanizatorii — tractoriști — executau nesupravegheați discuitul fără să folosească la agregat grapa...

Sediul cooperativei Lazu fiind închis pe lacătul ne-am gîndit că aici se înțelesese rolul cadrelor de conducere în mijlocul producției, dar am aflat mai trziu că Mihai Prejbeanu — președintele cooperativei — e plecat din localitate tot la o ședință, iar inginerul era împreună cu mecanizatorii în stadii de «proabă».

La Argetoiaia, pentru că nu s-au luat din vreme măsuri pentru scurgerea apelor care bălteau și n-au fost administrate îngrășămintele (repartizate dar neridicate) se află în stare de calamitate 50 hectare de grâu, fără ca cineva să fie îngrijorat deoarece soluția a fost găsită: se vor ara și se vor însămînta cu porumb! Semănatul porumbului a fost organizat aici abia cu o zi înainte iar lucrările o dată începute au fost lăsate la voia întîmplării, deoarece inginerul șef era la o ședință la Filiași. Bine cel puțin că în locul lui era pe cîmp Ion Doicaru — președintele consiliului popular. Pe bună dreptate președintele cooperativei era indignat că toată iarna nu i-a deranjat nimeni cu indicațiile și cu planificările, iar acum, în plină campanie, sînt chemați la diverse ședințe. Așa se întîmplă și cu repartitia pășunilor pe unități, acțiune ce putea fi foarte bine făcută iarna. Instructorul ținut, evident că nu trebuie să se ocupe decît de lucrările curente ale campaniei: să fie de scurtă durată și să se refere la sarcinile concrete. La C.A.P. — Busu nimeni nu știa pe ce criterii vor fi semănată cele două soiuri de porumb dublu hibrid, unde vor fi amplasate, la ce adîncime trebuie efectuată arătura. În fața acestor stări de lucruri nu rămînem surprinși aflînd că în seara zilei de 23 aprilie din cele 135 028 hectare planificate a fi semănată cu porumb în județul Dolj, se încheiaseră lucrările abia pe 50 255 ha. Așa cum ne informează tov. ing. Mihai Pană, șeful serviciului plan din cadrul Direcției agricole județene, s-au luat toate măsurile pentru intensificarea ritmului de lucrări în județul Dolj. Suprafețele însămîntate zilnic trebuie sporite considerabil, așa cum trebuie înlăturate într-o urgență maximă deficiențele de felul celor semnalate mai sus.

Înainte de a fi așezate sub brazdă semințele, la C.A.P.-Gh. Lazăr, se stabilesc cu atenție adîncimea și densitatea.

CARUSELUL DEFICIENȚELOR

Optimist, tovarășul Ion Toma, directorul Direcției agricole Ifov, ne-a înfățișat un tablou destul de roz al campaniei agricole de primăvară, arătînd că rezltatele bune sînt și rodul unei dotări suplimentare cu 600 tractoare și 300 semănători. În perioada 18—22 aprilie s-au putut însămînta cu porumb 22 000 ha, după ce în prealabil s-au însămîntat toate culturile din epoca I. Rămîn totuși peste 100 000 ha neînsămîntate, fapt care ne-a făcut să ne întrebăm cum sînt folosite în aceste zile cele 5 500 tractoare date în dotare.

O situație bună am întîlnit în cooperativele din Sărulești, Izvoarele, Băneasa, Daia, Ulmeni, Gogoșari, Movilița, Coconi, Chiselet etc. Mai slab se desfășoară însămîntatul porumbului în cooperativele din Curcani, Luica, Bărcănești, Bolintin-Vale.

Sîntem într-o după-amiază. Timpul este frumos, iar pe cîmpul C.A.P.-ului Bolintin-Vale se lucrează intens. Totuși, președintele cooperativei, ing. Gheorghe Manolache, este nemulțumit pentru că ritmul mediu zilnic planificat nu se realizează. De vină se pare că este secția a 4-a de mecanizare a I.M.A.-Vinătorii Mici, care din 24 de tractoare repartizate menține în funcțiune numai jumătate.

— La sediul secției, 6 tractoare stau nefolosite! — îi sesizăm și noi președintelui.

— Alea nu-s tractoare..., ne spune incuind președintele. Iar eu ce să mai spun, în 10 zile am avut 7 ședințe...

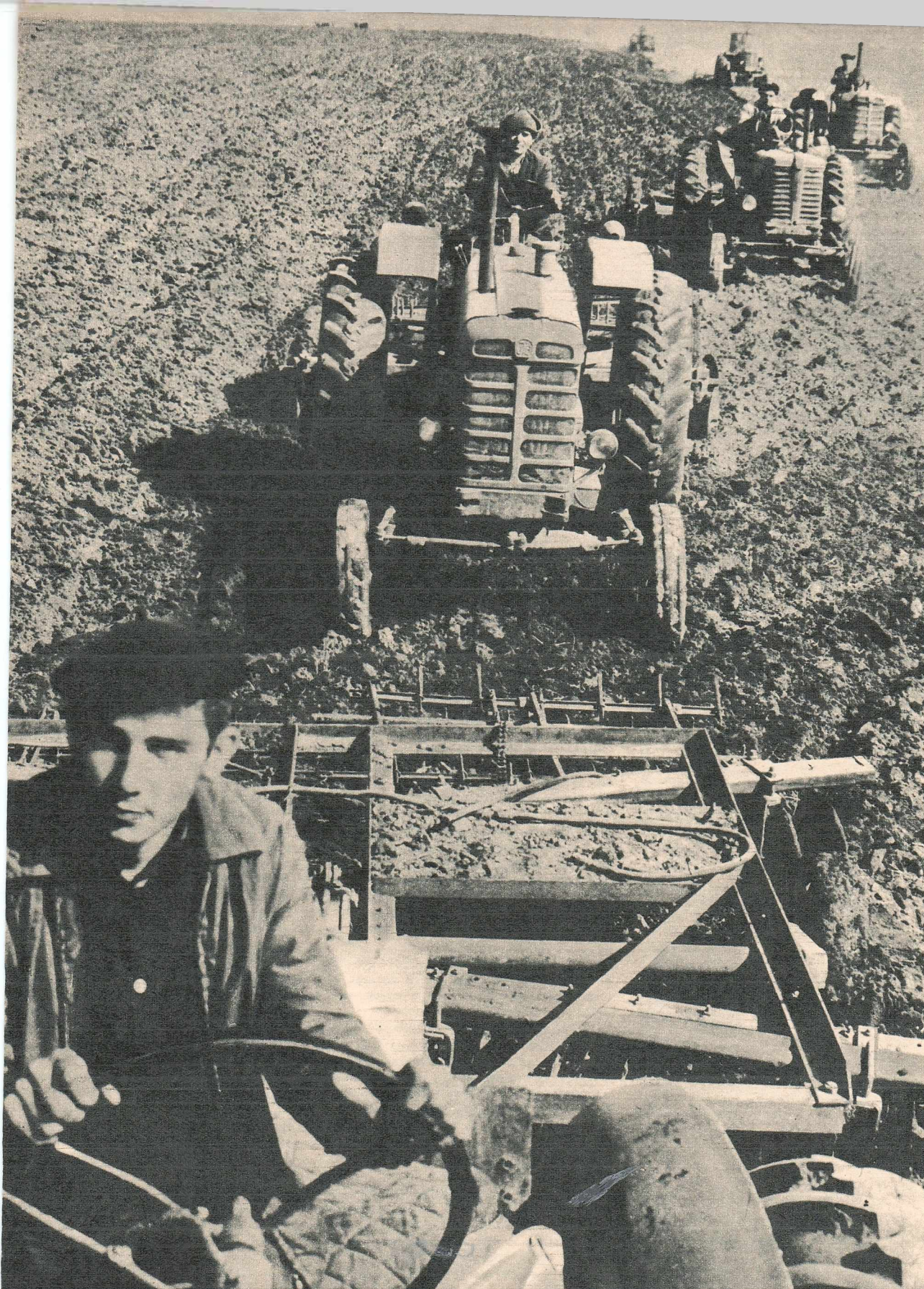
Deși sîntem în plină zi — mai sînt cel puțin 5 ore bune de lucru — tractoarele au început să se retragă din cîmp. Pe asfaltul soselei întîlnim pe tractoriștii Chiriță Florea, Ion Gheorghe, Iordache Gheorghe, Coman Stan, Ion Nicolae și alții sosiți să mînce,

să-și alimenteze sau să repare tractoarele. În cîmp nu se mai întorc pînă a doua zi.

La Bolintin-Vale s-a prevăzut să se cultive cu legume 50 ha, dar lucrările sînt întîrziate. Lipsește mîna de lucru. Au venit la lucru numai 13 cooperatori, deși sînt necesari cel puțin 200. Este de înțeles această situație, dacă se are în vedere că nici toți membrii Consiliului de conducere al cooperativei nu vin la lucru. Cu așa exemplu...

Tovarășul inginer Ion Toma ne amintise despre 86 mașini de plantat răsaduri intrate în dotare anul acesta, utilaje de mare productivitate, dintre care am întîlnit cîteva și la Bolintin-Vale. Dar nu lucrau pentru că nu existau oameni care să le conducă. În această situație, tovarășii de la C.A.P.-Bolintin-Vale, care anul trecut și-au realizat numai 60% din veniturile planificate, nu dovedesc că au învățat ceva.

Un aspect al campaniei de primăvară, scăpat din atenția unor organe agricole, este cultivarea integrală a suprafețelor repartizate ca loturi personale. La Bolintin-Vale această suprafață nu este de loc neglijabilă: 700 ha; teren pe care deținătorii sînt obligați prin lege să-l cultive. Rădoi Mihale, primarul comunei, ne-a dezinformat asupra stadiului îndeplinirii acestei obligații, afirmînd că peste 80% din terenurile în folosință sînt cultivate. O vizită prin comună ne-a convins că lucrurile nu stau așa. Unele terenuri nici nu sînt măcar pregătite pentru însămîntare. Pe lotul lui Mitu Apostol, teren arabil, există gropi mari din care s-a scos pămînt, stare în care el se găsește de mai mulți ani datorită îngăduinței manifestate de conducerea C.A.P.-ului. Asemenea situații am întîlnit și la C.A.P.-Sirma, județul Prahova, unde pe tarlăua din mar-

ginea pădurii Tinosu continuă să se facă gropi tot mai multe și mai mari, degradându-se și slăbindu-se potențialul productiv al solului. Este momentul să amintim organelor agricole că în obligația lor intră și respectarea cu strictețe a prevederilor Legii nr. 12, în care se cere ca toate terenurile agricole ale țării, indiferent de posesori, să fie folosite cu maximă eficiență.

Desfășurarea campaniei agricole de primăvară lasă de dorit și în unele cooperative din județul Prahova. La Poienarii Burchii, de exemplu, însămînțatul porumbului se desfășoară lent. Și mai prost stau lucrurile în sectorul legumicol al acestei unități, unde nici măcar terenul grădinii nu este pregătit cum se cuvine. Petre Rădulescu — președintele C.A.P.-ului — era plecat la Ploiești (!?) dar ing. Ion Catană era prezent, o prezență care însă nu se vădea în organizarea muncii. Un stil de muncă defectuos, încetineala în luarea de măsuri, diminuează de cităva vreme aportul acestui specialist. Producția de porumb obținută anul trecut nu a atins nici jumătate din nivelul realizat alături, pe același teren, de către lucrătorii fermei nr. 10 a I.A.S.-Poienarii Burchii. Este de neînțeles faptul că nici aici nu s-au tras învățăminte din lipsurile manifestate

*La Cornu,
județul Dolj,
campania agricolă
de primăvară
se desfășoară
în ritm susținut,
suprafețele
destinate culturii de porumb
fiind discutate
cu atenție.*

*În timp ce pe ogoare
nu s-au terminat
însămînțările,
tractoristii
Gheorghe și Victor Radu,
de la C.A.P.-Lazu,
își părăsesc tractoarele
și pleacă după vin.*

în anul trecut și se înregistrează aceeași slabă participare la muncă a cooperativilor, aceleași întârzieri care diminuează recolta.

— Am obținut anul trecut 4 020 kg porumb boabe de pe întreaga suprafață cultivată, în teren neirigat, cu cheltuieli de numai 421 lei pe tonă — ne spune inginerul Ion C. Sicinschi, șeful fermei nr. 10 a I.A.S. Faptul că alături de noi — la cooperatori — nu se realizează de regulă nici jumătate din producția la hectar, nu ne bucură. De aceea, am preluat de la C.A.P. o suprafață de 45 ha pe care s-o cultivăm noi anul acesta pentru a dovedi că se pot obține producții similare. Producția va reveni cooperativilor, dar în esență ei vor câștiga și o experiență tehnică valoroasă. Vom obține cu siguranță peste 4 000 kg porumb boabe dar cu « floare nu se face primăvară ». Toate lucrările, pe întreaga suprafață arabilă a cooperativei, trebuie racute ireproșabil pentru a obține — așa cum obținem noi — un beneficiu de peste 120 000 lei la suta de hectare.

Extinderea cooperării dintre sectorul de stat și cel cooperatist, în aceste zile de plină campanie, se impune peste tot unde sînt întrunite condiții. Sugerăm să se întreprindă măsuri de cooperare și pe anumite lucrări sau grupe de lucrări, sprijinindu-se unitățile C.A.P. cu tractoare și mașini agricole cînd acestea prisosesc la I.A.S., cu substanțe chimice de fertilizare sau combaterea bolilor și dăunătorilor acolo unde se simte stringent necesitatea lor.

Specialiștii din Ministerul Agriculturii și Silviculturii au de asemenea datoria de a rezolva în cel mai scurt timp problema terenurilor din tarlalele cultivate cu grâu din toamnă, pe care apa a bălțit. Unii specialiști consideră că nu mai este cazul să se ia vreo măsură pe motivul că intrîndu-se prin lan spre terenurile cu bălți se pierde mai mult. Dar însumate, aceste mici suprafețe dau mii de hectare, o pierdere însemnată pentru agricultură. Poate nu ar fi rău ca aceste parcele să fie reinsămînțate manual. Chiar dacă plantele nu vor ajunge la maturitate o dată cu restul culturii, ele vor putea întregi rezervele furajere, iar terenul nu va fi lăsat la discreția îmburuienării.

Au mai rămas însemnate suprafețe care așteaptă sămînța și răsadurile și orice întârziere se poate solda cu pierderi de recoltă. Cooperatorii, proprietari a aproape trei sferturi din suprafața agricolă a țării, au datoria să-și intensifice la maximum eforturile pentru a încheia la timpul optim toate lucrările de primăvară — baza obținerii unor producții mari și rentabile. Harnica noastră țărănime, largul activ de specialiști, organele agricole, trebuie să mobilizeze în aceste zile toate forțele, să folosească cu chibzuință mijloacele tehnice în dotare pentru a obține rezultate maxime în producție, pe măsura sarcinilor, trasate de partid.

**Petre ANGHEL
și S. GHEORGHIU**

ÎNȚILNIRE CU MARTIN

**O ÎNȚILNIRE
ÎN CARE
S-A STABILIT
CUM POATE FI
ASIGURATĂ
MAXIMA
RENȚABILITAT
A MĂRII,
NISIPULUI
ȘI SOARELUI**

*Pescărușilor
li se mai spune și martini.
Și dintr-o glumă amicală,
din transformarea
unui nume comun în nume propriu,
interlocutorul meu înaripat
și-a câștigat — prin botez —
dreptul la rolul titular
în reportajul de față.*

Un reportaj „marin”
de Nelu IONESCU

Fotografii de
Elena GHERA

lubitor, în general, al celor necuvântători pe grai omenesc, Sadoveanu era deosebit de tandru cu pescărușii. «Martinașii cei mititei din cuibul ascuns sub malul prăpastiei...» Vă mai amintiți?

Eu, unul, poate nu mi-aș fi adus aminte, dar, ajuns zilele trecute în Constanța, am avut o întâlnire care m-a emoționat. Era pe una dintre vechile străzi ale orașului — o stradă dintr-acelea cu caldarim de piatră, o stradă înghesuită între două șiruri de case cu acoperișuri din olane — și deodată, prin fața mea, la nivelul acoperișurilor, strada a fost traversată de un pescăruș. Pentru localnicii Constanței și împrejurimilor întâmplarea e banală și trece neobservată; pentru noi ceilalți însă, noi cei care dacă reușim să ajungem pe acolo o dată pe an, este în mare măsură emoționantă. Lucrul este firesc. La fel de firesc cum ar fi emoția unui marinar care, în plină cursă lungă, s-ar întâlni cu o vrabie, o cioară sau un sticlete. Căci bucuria vaporenilor, plecați de mult de-acasă, de a putea, în sfârșit, striga «Pămînt!», își găsește corespondent în bucuria pămîntenilor, care au stat trei anotimpuri pe uscat, de a putea striga «Marea!»

Dar să depășim sentimentalismul și gluma și să ajungem la rostul meu pe litoral, în aceste zile cînd sezonul marin încă n-a început. Socoteala a fost simplă: despre litoralul cel luminat și încălzit de soare, despre litoralul invadat de mulțimea aceea de oameni veseli și porniți pe părăduit parale, de femei și bărbați, tineri și vîrstnici, poeți și ingineri deveniți peste noapte «nonconformiști», ba chiar «tineri furioși», se știu multe și apoi «atunci» vor scrie «despre asta» «toți». Și totuși, chiar dacă m-a minat o ambiție de cronicar premergător, există și o mare — bună — intenție: aceea de a vă informa, cu un ceas mai de-yreme, ce se petrece acum pe litoral și ce vă va oferi dumezealul, litoralul, mîine, o dată cu începerea sezonului 1970. Deci, un fel de avancronică la un tentant spectacol pentru al cărui bilet am început să punem bani deoparte, la ciorapul C.E.C.-ului, încă din iarnă.

Înainte însă de a trece peste limitele cuvîntului, înainte — o mențiune: informațiile din acest reportaj — scris cu aer de mare în nări și plămîni — le-am dobîndit, în bună măsură, datorită tovarășilor Gheorghe Dumitrașcu, arhitectul șef al județului Constanța, și Ștefan Enache, vicepreședintele Centralei O.N.T.-«Litoral». O mențiune care vreau să aibă și un sens de mulțumire.

FALSA LINIȘTE

E sîmbătă și Eol a plecat probabil să se destîndă și el într-un week-end departe de litoralul românesc. Prilej pentru doamna Mare să fie maiestuoasă, dar calmă. Soarele face probe tehnologice în vederea mării producției calorice. Într-un cuvînt, o dimineată caldă, o dimineată calmă, o dimineată de treabă. Cîțiva bătrîni pescari de țarm, veterani pescari de undiță — înconjurați de căldărușe, plase, cîrlige și viermi în pragul deceseului prin țeapă și inec — încearcă

marea cu... undița. Își mai fac tabietul liniște bieții oameni, înainte de a începe invazia. Invazia celor mulți și cumplit dezbrăcați, care vor ocupa cele aproape sută de mii de locuri de cazare, existente pe acest litoral al nostru, care ar merita din plin distincția și titlatura de «gaz eroină».

Dar oare presezonul marin înseamnă adevărat liniște? Ei bine, nici gînd! În spațiile teledorului, grijile sînt mari, iar pregătirile febrile.

Repararea străzilor, trotuarelor și a construcțiilor din fondul locativ «vechi», pregătirea parcurilor, spațiilor verzi, a plajelor și locurilor de agrement, îmbunătățirea alimentării cu apă, a canalizării, a distribuției energiei termice — sînt doar cîteva dintre problemele ce se cer cu urgență rezolvate. Probleme care stau atît în fața Consiliului popular județean—Constanța cit și în fața Centralei O.N.T.-«Litoral», care, din acest an, este beneficiara tuturor lucrărilor serviciilor de gospodărie comunală, dar responsabilă ea însăși de gospodărirea tuturor stațiilor.

Dar, de la afirmația generală, să trecem la cîteva aspecte-informații speciale.

S-au executat și continuă să se execute lucrări de sporire a capacității surselor de apă, precum și lucrări privind transportul apei spre sudul litoralului. Prin darea în folosință a unei noi stații de preparat asfalt s-a asigurat buna întreținere a unor suprafețe duble de îmbrăcăminți asfaltice pentru străzile municipiului. Desfășurarea ritmică a lucrărilor stradale este asigurată și printr-un recent deschisă carieră de piatră.

În privința transporturilor sînt mai multe de spus. Pînă la deschiderea noului sezon estival parcul de mijloace de transport în comun se va mări cu încă 33 autobuze Skoda și TV, iar parcul de utilaje va crește și el. Datorită unor măsuri speciale, viteza de circulație a troleibuzelor va ajunge la 20 km/oră și implicit numărul călătorilor va fi și el în creștere. Pe de altă parte se execută lucrări de descongestionare a unor noduri aglomerate, se lărgesc unele artere de circulație (bd. Mamaia s-a dublat datorită unei noi benzi cu două piste), se înființează noi stații de parcare auto și alveole de refugiu. În fine, au fost din timp școlarizați 155 conducători auto și de troleibuze și 60 mecanici, sudori și tinichigii.

De altfel, în general, se acordă o atenție deosebită recrutării și selecționării personalului prețins de sezon. S-au recrutat deocamdată 19 000 lucrători față de necesarul de 21 000, urmînd ca diferența neacoperită de întreprinderile din sistemul Ministerului Comerțului Interior și a celor din rețeaua locală să se asigure prin angajări directe din alte localități. Au fost organizate cursuri de inițiere în limbă străină, potrivit calificării profesionale, pentru 2 700 de lucrători, cheltuindu-se în acest scop, evident cu folos, 3 000 000 lei.

Merită cu prisosință amintit și planul de lungă durată de plantări masive de arbori și arbuști menit să îmbunătățească microclimatul țărmlui marin. Pînă în 1975 vor crește, eșalonat, plantările de arbori cu 50%, de arbuști cu 70%, iar de conifere cu 40%.

Ce am înșirat eu aici ar putea părea, la prima vedere, banal și chiar plictisitor. Și totuși să fim ceva mai profunzi, ceva mai drepecți, și, după ce ne vom termina un concediu — să sperăm excelent — la mare, să avem un gând de recunoștință pentru gospodării care, în aceste zile, nu totdeauna însoțite, nu totdeauna călduroase, se străduiesc ca — în strinsă colaborare cu marea, soarele și nisipul — să ne asigure un sejour marin civilizată, reconfortant, fericit. Un gând de mulțumire pentru acei care, cu toate că sint întregul an la mare, nu reușesc și ei, spre deosebire de noi, să se bronzeze cît de cît.

În ceea ce mă privește, m-am simțit dator să încerc să demonstrez că acolo, pe malul mării, liniștea dinaintea furtunii e falsă.

FALSA FURTUNĂ

Si fiindcă tot rezultă din subtitlu, s-o spun de la început: și furtuna de după o liniștea falsă este tot falsă. Ori, mai precis, o furtună *avantajoasă*. Dar să mă explic.

Furtuna, de rîndul acesta, scuturîndu-se de metaforă își relevă adevărata ei esență: aceea de turism. Or, de cînd turismul a devenit o afacere de stat, tratată cu deosebită atenție, a dobîndit calități specifice unei puternice ramuri economice.

În mai puțin de 20 de ani, turismul a ajuns la noi o adevărată industrie, implicînd o bază materială modernă, o activitate complexă cu valențe economice și sociale. În 1961 ne-au vizitat 134 000 turiști străini. Azi dispunem de peste 150 000 de paturi, dintre care 40 000 în hoteluri și moteluri, iar restul în căsuțe, vile, campinguri ș.a. Pentru dezvoltarea turismului, statul a alocat pentru perioada 1966-1970, trei miliarde lei. Spre deosebire de 1961, în 1969, țara ne-a fost vizitată de circa 2 000 000 turiști, ceea ce înseamnă 11 milioane de zile turistice. Apropo, știati că exista pe lume și această unitate de măsură — ziua-turistică? Și încă o cifră: O.N.T.-ul are legături cu peste 400 agenții turistice din întreaga lume.

Dar să revenim la cei 245 de km ai litoralului și la felul în care sint ei exploatați turistic.

Anul acesta, după cum am mai spus, numărul locurilor de cazare pe țărmul român al Mării Negre se va apropia de 100 000, ceea ce înseamnă că avem cu 21 000 locuri mai mult decît în 1969.

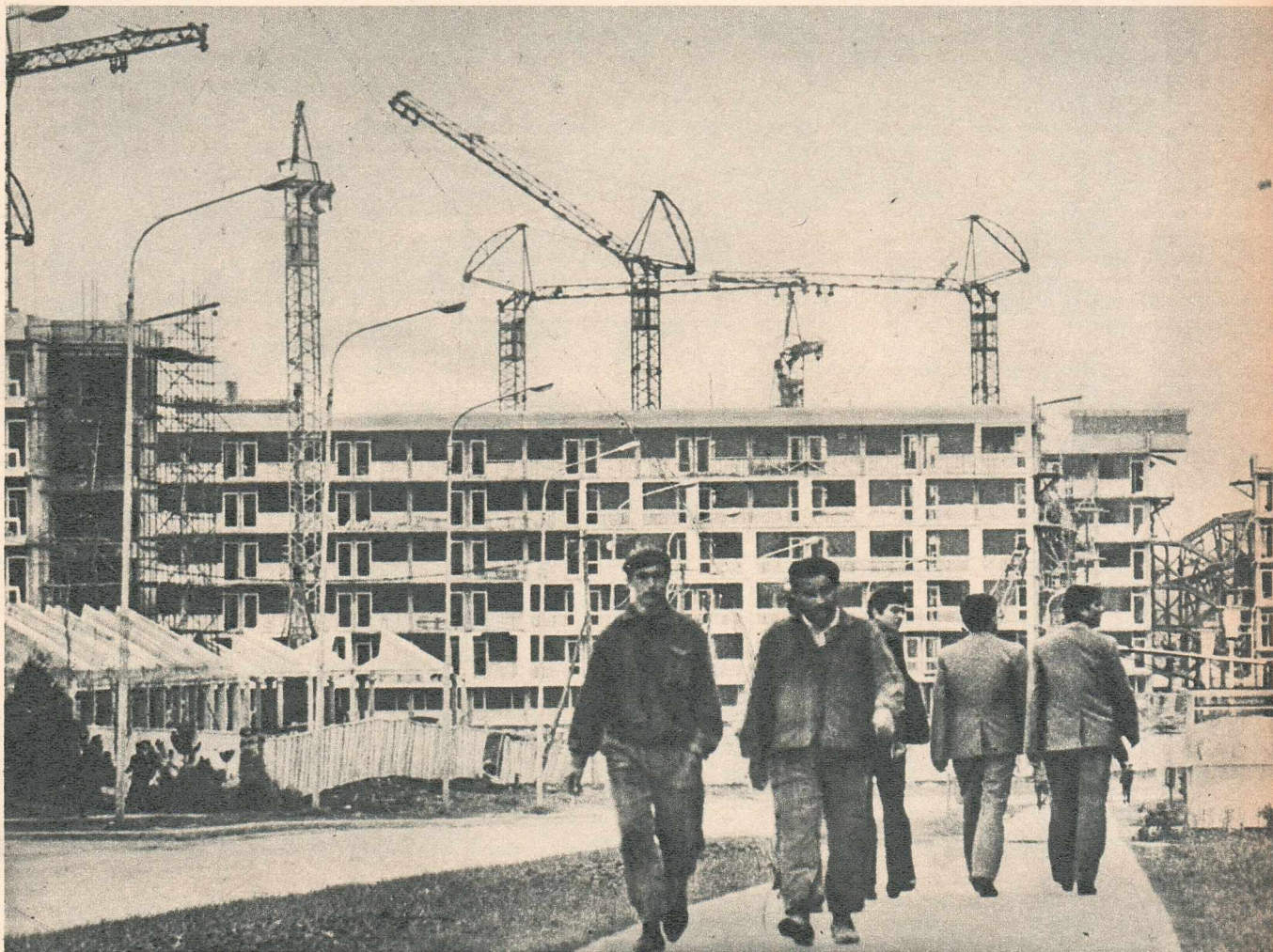
Hoteluri de lux ori mai modeste dar civilizate, căsuțe, corturi, vile, minihoteluri, campinguri, cazare la cetățeni, cazare în cămine și internate — deci variantele de găzduire sint deosebit de numeroase, astfel încît să fie la îndemîna tuturor pungilor.

Pentru ridicarea gradului de confort al cazării s-au luat diferite măsuri. La un număr important de hoteluri, dintre care amintesc pe cele din Mamaia (Parc, Perla, Dacia, Modern etc.) și alte 25, destinate turismului extern, din stațiunea Eforie Sud, saltelele din burete au fost înlocuite cu saltele noi tip «Relaxa», care, după cum s-a și dovedit, elimină total coșmarurile din timpul somnului înlocuindu-le cu vise vesele tip «Bănică» ori «Caragiu». Va crește în hoteluri și numărul aparatelor de radio și al televizoarelor.

Nu vom duce lipsă anul acesta la mare nici de divertismente. S-au definitivat programele de excursii externe și s-a încheiat programul de recrutare a personalului ne-

◀ În vederea «invaziei» sint mobilizați și pregătiți să facă față toți localnicii, indiferent de vîrstă. E nevoie de cadre calificate.

Tendința în construcțiile de pe litoral: ridicarea lor pe baza unei ample mecanizări a tuturor operațiilor, pe baza unei puternice dotări cu utilaj tehnic, pe baza industrializării procesului de construcție. Pentru că numai așa se poate răspunde eficient unui volum de lucrări de o amploare pe care o găsim la ora actuală în puține locuri de pe glob.

cesar (ghizi, organizatori etc.). A fost stabilit calendarul manifestărilor sportive. Siutghiulul va trăi emoțiile concursurilor nautice. S-a stabilit și necesarul de orchestre și programe de bar pe fiecare stațiune, și acum, reprezentanții O.N.T.-ului și ai O.S.T.A. muncesc năprasnic, vizionînd și audiînd fel de fel de formații artistice, în vederea încheierii unor contracte. Numai pentru spectacolele teatrale se va ridica pe litoral, între 1 iunie și 15 septembrie, cortina de aproape 500 de ori. Vom putea participa, la liberă alegere, la petreceri cîmpenești, la cules de struguri dobrogeni, la focuri de tabără, la seri distractive «Bachus», la seri de raci, la seri de concursuri cu premii, și — fatalmente — la seri de adio.

După apă și soare, vom minca, fraților, bine și variat. Crap ia grătar, crap pescăresc, crap cu legume ori ghiveci de crap, chifteluțe de crap, zacuscă de crap și plachie de crap. Se pare că O.N.U. a pretins O.N.T.-ului să declare 1970 un an al crapului. Specificul dobrogean se va concretiza în pulpe de berbec împănate cu slănină, în jigouri cu tasole albă, în sarmale și cîrnăciori din batal, în salate dobrogene care vor aduna în același castronel roșii, castraveți, ardei grași, ardei uți, cepe și brînză, precum și în ghiuden dobrogean ori plăcintă dobrogeană cu smîntînă. Restaurantele cu specific oriental vor ataca economiile noastre, folosind mijloace vădit perfide, vădit gustoase: adică chebab, baclavale, sarailii și cafele în nisip. Pe străini îi vom da gata cu specificul bucătăriei românești, pe care nu-l mai dezvolt, că-l știm cu toții de la mama de-acasă.

Închei cu cîteva noutăți privind transportul spre litoral și în cuprinsul litoralului. Cel aerian va cunoaște o creștere de 30% față de anul trecut. Garniturile de tren, care vor parcurge cei 261 km dintre București și Constanța, vor fi formate din vagoane noi. Autocarele vor fi exploatate superior datorită unei stații radio instalate la Mamaia și altor 20 de stații receptoare instalate pe autocare. Toate stațiile vor fi dotate cu un număr suficient de autoturisme fără șoferi, care vor fi închiriate

turiștilor solicitanți. În Delta Dunării vor intra în exploatare 2 hidrobuze — botezate sonor «Fregata» și «Flamingo» — fiecare cu cîte 80 de locuri.

În fine, s-au mai luat și alte măsuri tehnico-organizatorice (privind exigența în selecționarea personalului, privind înființarea unor complexe de deservire hotelieră etc.), toate tinzînd să ne facă fericiți pe malul mării, dar și — mai prozaic, însă necesar — să asigure o rentabilitate superioară investițiilor făcute. Se scontează, printre altele, ca beneficiul realizat să prezinte cel puțin 7% din volumul de desfacere și prestații planificate.

OCHIUL OMULUI E RUPT DIN MARE

Așa stabilește, fără drept de apel, unul din cele peste 8 000 de proverbe — bătrîne și înțelepte — ale noastre. Și atunci, per a contrario, marea are capacități și funcții de ochi omenesc. Cu alte cuvinte, privește spre țărm și vede. Și uite așa, mai pe ocolite — că așa-i poetic — am ajuns la ceea ce trebuia de la început spus: ce imagini inedite îi oferim, în vara lui 1970, ochiului negru al vecinei noastre, Marea?

Un ochi fără indoială exigent, pentru că, pe același țărm, a văzut înălțate ziduri placate cu marmură albă ori colorată. Plăci de marmură ancorate cu crampoane de bronz. A văzut pilaștri cu capitelluri stilizate cu frunze volute. A văzut încercîndu-se vase întregi cu grațioase amfore pline ochi cu mastyx, cu olibanum ori alte rășini. Un ochi care l-a văzut, într-a doua sa patrie, pe cîntărețul iubirilor gingașe. Un ochi care, mult mai tîrziu, i-a văzut pe greci, amestecați printre românii dobrogeni, ridicîndu-și lăcaș măreț de închinăciune pe marginea falezelor și — ca oameni care știau mai bine decît mulți alții că fața blindă și senină a mării poate deveni și cumplită — botezîndu-l Metamorfozis. În sfîrșit, un ochi care, de peste un deceniu jumătate, vede dezvoltîndu-se o modernă civilizație materială, cu finalitate — să-i spunem — balneoclimaterico-turistică.

În trimestrul doi al acestui an, pe litoral vor fi date spre folosință 18 noi restaurante, hoteluri însumînd 3 860 de locuri, căsuțe cu 4 525 locuri, campinguri cu 16 500 de locuri, cantine cu 403 locuri, vile, minihoteluri, sate de vacanță, unități comerciale, grădinițe turistice pentru copii (un fel de garderobe pentru lăsat pe cei mici cînd noi, cei mari, vom fi intelectuali în restaurante și băieți veseli la spectacole dramatice), terenuri de sport, cluburi, teatre și cinematografe în aer liber.

Dar despre aceste construcții și despre chipul lor dau cuvîntul, să vă spună pe limba lui, colegului meu — artistul fotograf.

Eu aș vrea în schimb să evidențiez ceea ce îi vine mai greu peliculei: concepția nouă după care se proiectează și se construiește farmecul de ziduri al litoralului.

Succint, ideile principale ale acestei gîndiri cam acestea ar fi:

Să ne concentrăm eforturile mai ales asupra acelor amenajări turistice unde există deja lucrările complementare necesare (rețele de canalizare, căi de transport ș.a.). Să sporim densitatea construcțiilor înainte de a trece la extinderea lor în spațiu, în așa fel încît să isprăvim total edificarea localităților existente, să le închegăm, în așa fel încît să asigurăm o concentrare a lor cît mai aproape de mare și totodată în așa fel încît să diminuăm investițiile. Pentru că oamenii vin pentru plajă, apă și confort. În sfîrșit, să pășim mai hotărît la ceea ce înseamnă industrializarea procesului de construcție; să folosim mai din timp prefabricatele, să adoptăm sisteme care să permită efectuarea lucrărilor de construcții și, în perioadele diticite, să organizăm astfel munca încît să construim neîntreput, chiar și în timpul sezonului, dar fără să stingherim de loc activitatea turistică; în fine, să trecem la o mecanizare cît mai completă a operațiilor.

Succesele competentului colectiv de proiectanți de la D.S.A.P.C.-Constanța, cît și cele ale constructorilor de pe șantierele întregului litoral, mă obligă la o reverențioasă mențiune a lor. Tot ele mă mai îndeamnă la o confidență. Am surprins eu în privi-

INTILNI CU MARTIN

rea mării o lumină care tare mai spunea ceva de bine: cum că pentru noi, neam de agricultori la origine, nu-i tocmai rău felul în care ne-am organizat, felul în care ne-am fertilizat pogoanele noastre de nisip și apă sărată. Ba, chiar, dimpotrivă.

Nu-i decît o părere subiectivă a Mării, la care am subscris și eu. Nimeni nu vă oprește să vă deplasați la fața locului și să vă formați o opinie cu totul și cu totul personală.

AI SĂ REVII!

La despărțire, în gara Constanța, înainte de a mă urca în acceleratul 804, Martin mi-a spus cu o evidentă adresă la slăbiciunile mele de sărmană ființă umană:

— Ai să revii, fiindcă vara țărnul mării e asemănător sufletului tău: un loc de întâlnire al tuturor pasiunilor.

A zis și — bătînd calm din aripi — s-a îndreptat, prin Piața Ovidiu, spre Mare. În ciuda malițiozității lui, mi-e drag Martin. Și bănuiesc foarte serios că Anton Pavlovici atunci cînd a rostit «A trecut un înger!», departe de a fi la o moșie din interior, era pe țărnul mării, iar liniștea nopții a fost timid tulburată de aripile unui pescăruș.

Nu știu ce veți face dumneavoastră, dar eu am toate motivele să dau curs — cu nevastă cu tot — invitației lui Martin. Iar dacă aș fi în locul celor de la Centrala O.N.T.-«Litoral», l-aș angaja pe Martin comis-voiajor cu o remiză substanțială.

◀ *Încă unul dintre argumentele lui Martin, atunci cînd s-a pronunțat sentențios: «Ai să revii!»*

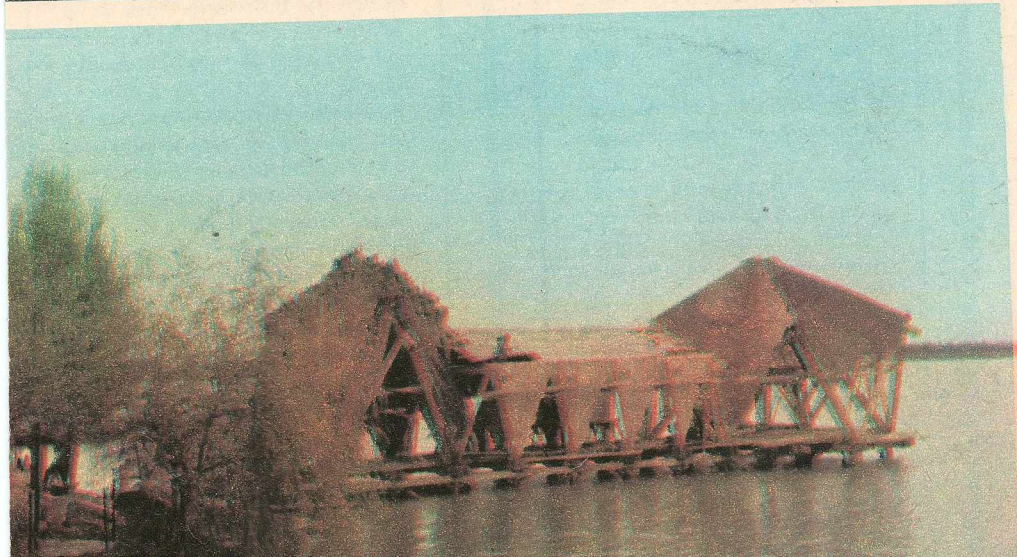
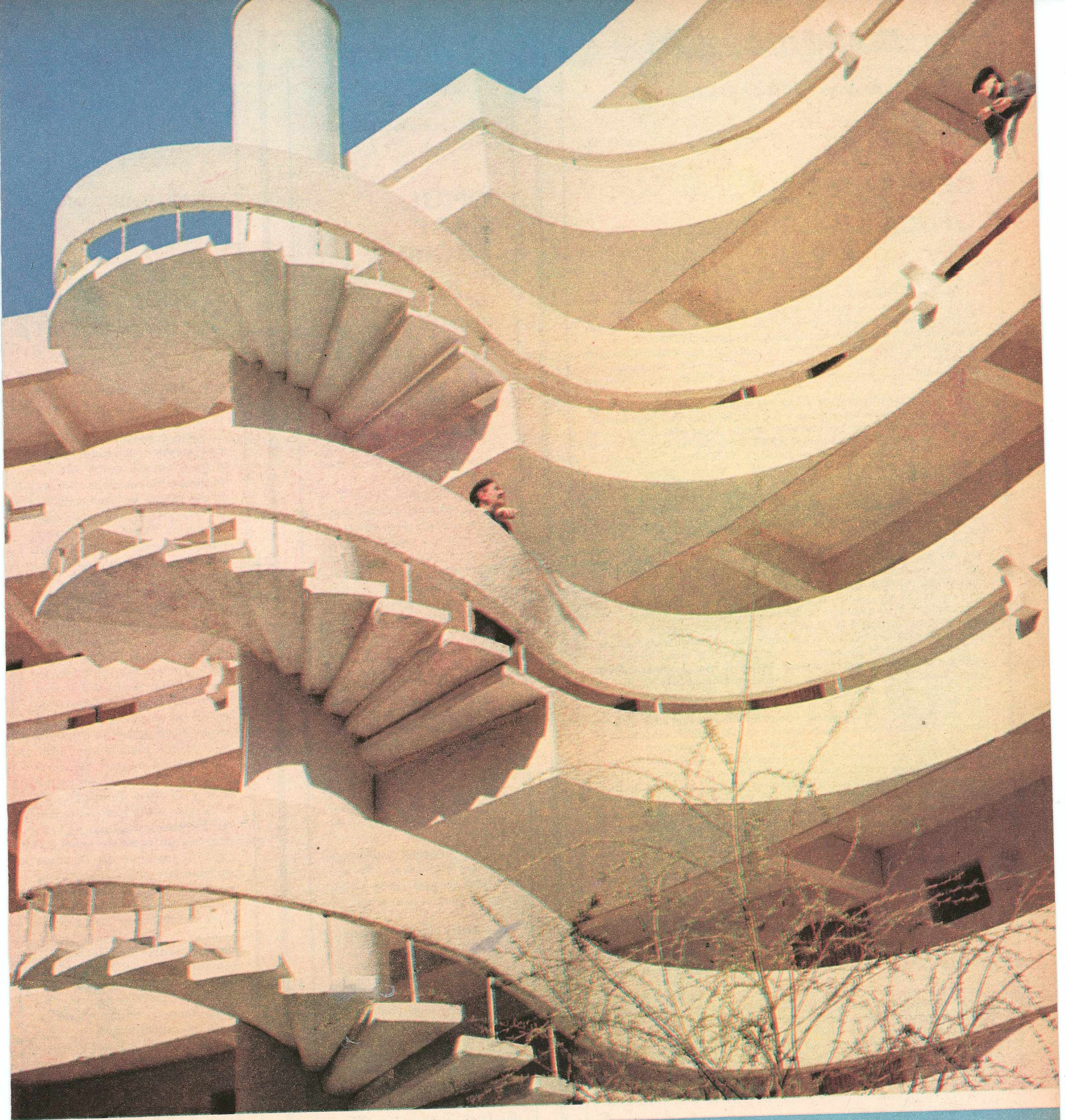
◀ *Mangalia, cu un ceas înainte de a fi «împădurită».*

▶ *Să n-avem griji, chiar ochiul pretențios, ochiul trecut prin ciur și dîrmon al Mării n-are de ce să nu fie mulțumit de harul arhitecților noștri!*

▶ *Ne întoarcem la viața lacustră? Da, dar numai atît cît durează concediul.*

▶▶ *Totul pentru un sejour civilizat și tonic!*

GENERAȚIA UNICĂ

Elefantul în sticlărie nu este iconoclast. Pielea pahidermului devine sensibilă numai la împunsătura cu cangea dresorului, iar trîmbișata lui cutezanță (vorbesc de elefantul din fabulă, și nu de cel din junglă) îi incununează între patrupele doar agresivitatea mediocrității.

Sînt scriitori în vîrstă, cu renume de notorietate mondială, care exclamă cu regret și sinceritate: «O, Doamne! De-aș avea din nou douăzeci și cinci de ani! Cîte n-aș avea de învățat de la acești copii!» (Tennessee Williams).

Nu anii te îmbătrînesc, ci pierderea idealului, acel bun unic ce nu apare decît în intensitatea emotivă a tineretii, în ardoarea, în vehemența, în pasiunea cu care sînt apărute noile cuceriri (chiar dacă multe dintre acestea sînt vechi de cînd lumea!). Îmbătrînirea (ea nu are vîrstă) este aceea care înlocuiește pasiunea cu patima, și nu bătrînețea, căci la senectute ardoarea devine înțelepciune așezată.

Mediocrii s-au măcinat întotdeauna într-o luptă ignobilă, apetența pentru puterea fără glorie le-a fost combustibilul inepuizabil al mîncătoriei reciproce, în vreme ce adevăratele talente, mai retrase, mai sobre, mai austere, s-au stimat și s-au prețuit între ele în ciuda unor neînțelegeri trecătoare.

Mă gîndesc adesea la două personaje dintr-o năvelă de Dudinețev, oameni care toată viața și-au consumat-o sub focul unei urci eroice, organizîndu-și unul altuia demascări nimicitoare, regenerînd însă mereu din propria fire ca niște păsări Fenix ale autodistrugerii... Pînă cînd unul dintre ei află că este bolnav de cancer și că zilele îi sînt numărate... De atunci, mi-am zis că este bine să trăiești cu conștiința că nu mai ai mai mult de un an de viață, și că în acel an, mereu ultimul, trebuie să încerci a realiza tot ceea ce ai plănuit să faci pentru oameni într-o viață întreagă.

Omul se cuvine să fie mereu în criză de timp, și totuși să știe a-și «pierde» timpul tot pentru oameni. Fără a ști asta, e greu să cîștigi timpul și să-l ai de partea ta. Căci permanenta criză de timp a unora nu este decît o panică interioară stîrnită mai mult de necunoașterea artei de a «pierde» timpul. Constat cu înrîstare că asta poate schimba structural un caracter, prin atrofierea valențelor lui de sociabilitate, hipertrofiînd, în schimb, ursuzenia și ipohondria. Un individ incapabil să-și «piardă» timpul este un infirm, adevărată pacoste pentru cei din jur, nevoiți mereu să-i suporte capriciile și aerele de superioritate pe care, pasămite, i le dau ocupațiile excesive. Și cînd suprema ocupație devine iconoclastia gratuită, mîncătoria confraternă, omul în falsă criză de timp devine un adevărat pericol social.

Drama celor mai mulți care păcătuiesc astfel cu ei înșiși vine din relativitatea aceluia «loisir» de care francezii, și mai ales englezii, fac atîta caz în epoca modernă. Oricît ar fi de legiferat timpul liber, el nu poate exista pentru spiritele nepotolite, pentru cei avizi de informare, pentru cei care vor nu numai să-și însușească, ci și să elaboreze. Am o admirație nețărmurită pentru cei ce știu să-și facă duminică și din zilele lor de lucru, îi invidiez, dar în adîncul sufletului îi compătesc. Cei fără «duminici» sînt însă vrednici de milă. Ei nu mai au tihnă, ei nu mai au somn, climatul optim devine pentru ei așteptarea după colț și singura clipă de relaxare e dată de efectul pe care lovitura îl produce în galerie.

Cred că tentația iconoclastiei ca sursă de dezbinare vine nu atît din criza de timp, ci din excesul de timp și din nevoia irosirii lui. Îmi plac iconoclaștii cînd au ceva de propus în loc, atunci îi admir, îi înțeleg și mă alătur lor. Dar cînd nu propun decît tumbe de saltimbanci?

Notam undeva, cu cîțiva ani în urmă, gîndindu-mă la generația mea și la cîțiva pui de elefanți scăpați în sticlărie, care vedeau în Călinescu și Arghezi exponenții unei gerontocrații literare, la golul imens ce avea să rămîna în locul lor și la imposibilitatea acoperirii lui de către cei ce nu știau decît să-i hulească. Și mă cuprîndea un sentiment ciudat, de panică amestecată cu indoială. Mă gîndeam că și la moartea lui Nicolae Iorga, a lui Octavian Goga, a lui Mihail Sadoveanu părea că s-au produs goluri ce nu aveau să mai fie umplute niciodată. Și totuși... Au apărut alții. Inepuizabilul rezervor de talente pe care îl tănuie sufletul poporului avea să asigure continuitatea.

Dar oare noi, cei ce am făcut liceul în timpul războiului și facultățile în epoca furtunoasă a anilor 1945-1955, cu atîtea prefaceri și răsturnări, avem pregătirea corespunzătoare spre a lua locul aceluia situați azi de iconoclaști în gerontocrația artistică? Dar cei ce vor veni după noi? E drept, orice proces de evoluție poate cunoaște momente de stagnare, uneori chiar de involuție. Mai grav este atunci cînd un astfel de moment este dat de ignorarea sau chiar de contestarea existenței contributive a unei generații înaintate și de demonstrația pe care o fac cei ce nu vin decît cu gura lor mare că înaintașii au devenit frîne în calea dezvoltării, a curajului, a îndrăznirii. Nimic mai dezolant și mai absurd.

Tăria și frumusețea unei epoci cu adevărat nobile constă în unicitatea generației care o zămislește. În marile momente, indiferent de vîrstă, formăm o generație unică, generația unei epoci. Cîțiva care latră pe la colțuri nu pot împiedica trecerea caravanei. E trist doar atunci cînd, în hăituiala periferică, se încalță dintr-o falsă criză de timp, dintr-o neîndreptățită teamă față de situarea lor pe scara valorilor, adevărate talente, oameni predestinați să ia locul celor ce inevitabil se duc, polemiști cu pușcoace de soc, ațîțați de galerie, incitați de cei ce nu se pricep decît la asmuțit, dînd astfel satisfacție plină de voluptate mediocrității agresive.

Oameni buni, stimați tovarăși, dragi prieteni, confrăți de generație: oprîți hula! Căci puteți.

Învățați să fiți și domni, dragi tovarăși!

OMUL CARE PROMITE

Y are o înfățișare dintre cele mai agreabile și, în afară de asta, e oricînd gata să-ți facă un serviciu... Chiar dacă nu-i ceri nimic, el nu te lasă să pleci pînă nu-ți promite un colț de paradis. Te supune la un adevărat control, te scoțeste prin toate ungherele, prin toate buzunarele și, pînă la urmă, Y găsește un mod de a se face util.

Adevărul este că lui Y îi face o reală plăcere să promită în dreapta și-n stînga cu dărnicia unui nabab. E cu atît mai darnic cu cît n-are o lețcaie în buzunar... Nici nu-i trece prin cap să-și țină fîgăduiala și, din această pricină, se arată foarte generos... Dacă și-a promis ceva — i se pare suficient...

Cu femeile e desigur cel mai simplu... Imediat le promite fericirea. Imediat le propune o căsnicie bazată pe stimă și interes reciproc... Imediat le propune — o dată cu iubirea veșnică — o călătorie prin O.N.T.-Carpați... Cînd e vorba de promisiuni, Y nu e de loc zgîrcit... Și tocmai vidul interior îl face atît de darnic...

Dar Y promite tuturor oamenilor cîte ceva... Te asigură că, o dată ce se ocupă el de lucru, orice problemă dispăre.

— Nu te îngrijora, băiete... Se rezolvă...

Y nu promite oricum. El transformă toată tărașenia într-un adevărat ceremonial. El promite în mod solemn. El promite în mod ferm... Și nu pentru un viitor îndepărtat și echivoc. Nu. Imediat. Chiar miine dimineață. Dă și garanții. Pe cuvîntul lui de om. Pe cuvîntul lui de contabil. Pe cuvîntul lui de onoare... La nevoie se și jură cu mîna pe inimă... Să n-aibă parte de... etc., etc.

Bineînțeles, ca să facă atîtea promisiuni, Y lasă impresia că ar fi un fel de Dumnezeu atotputernic, capabil de orice, nimerit, nu se știe cum, printre noi, muritorii. El asigură orice — de la butelia de aragaz pînă la iubirea veșnică. De la permis de pescuit pînă la viața viitoare...

Y n-are absolut nimic. Goli-ciunea lui n-are nici o fisură. De aceea îi dă mîna să fie atît de generos.

MARIN SORESCU:

TEORIA SFERELOR DE INFLUENȚĂ

Dincolo de stratul inteligent, scăpător, șocant, ceea ce m-a surprins în articolele lui Marin Sorescu, cunoscînd mai ales spiritul sceptic al autorului lor, este o mare emoție simplă (de care puțini, orice am crede, sînt încă în stare) față de literatură, față de existența miraculoasă a capodoperelor. Pentru că e o natură degajată, inclinînd spre familiaritate și de aceea cam neîncrezătoare în prezența misterului, pentru că e tentat uneori să considere că totul se poate reduce, în lumea aceasta savantă și complicată a artei, la cîteva linii foarte simple, Marin Sorescu e cu atît mai surprins, mai buimăcit, de ivirea marilor scriitori și a capodoperelor, și această senzație de teribilă surprindere, de ingenuă mirare el izbutește să o transmită nu o dată în paginile sale. Intuirea nucleului original al operei apare aici ca o descoperire de enigme în fond ireductibile. Și oricît s-ar sili să glumească pentru a înlătura impresia de crispă sau pe aceea de nedemnă, pedantă supunere (și de-atîtea ori glumește cu mult spirit), emoția subzistă, și acesta e lucrul cel mai important și cu adevărat surprinzător în eseurile sale. Cantitatea de emoție e aici mai mare decît în studiile și cercetările întemeiate, chiar de la început, pe doza de respect obligatorie în fața capodoperelor. Marin Sorescu iubește literatura și pe marii ei reprezentanți în grad mai înalt decît profesorii și decît criticii specializați în a lua aceste realități în serios. El este prea serios atins de misterul palpabil al literaturii pentru a nu ajunge la bufonerie. Însă la o bufonerie care potențează misterul deși vrea să-l risipească. Bufoneria e și un mod de a pune la încercare rezistența capodoperelor. Și iată că acestea rezistă, trec cu bine examenul ireverenței programatice. Ce poate supăra pe alocuri (și faptul a fost subliniat de cronicarii de specialitate) e o anume lipsă de măsură, o încredere uneori stridentă a autorului în infailibilitatea metodei sale. Unitatea punctului de vedere, care e reală și organică, prezintă și un revers: monotonie. Cînd Sorescu nu vrea totuși să fie spiritual cu orice preț, pericolul e cu strălucire depășit, precum în cazul eseului despre Pasternak.

25
DE ANI
DE LA
VICTORIA
ASUPRA
ASCISMULUI

CRONICĂ ÎN IMAGINI

Acum un sfert de veac, în ultimele luni ale războiului... În acele zile de dîrză înclăstare pentru zdrobirea fascismului, între cei a căror contribuție eroică, ale căror jertfe de sînge la victoria asupra fascismului se înscriseră pentru veșnicie în cartea de aur a istoriei, nu puțini erau fii ai poporului nostru. «Realizînd cu succes, sub conducerea P.C.R., insurecția armată din August 1944, în condițiile favorabile ale înaintării victorioase a glorioaselor armate sovietice, poporul român a întors armele împotriva cotropitorilor hitleriști și a participat cu toate forțele materiale și umane la războiul pentru înfrîngerea definitivă a Germaniei hitleriste» — arăta recent tovarășul Nicolae Ceaușescu. Luptînd cu vitejie și eroism, animată de un profund patriotism, armata română, umăr la umăr cu militarii forțelor armate sovietice, după ce a desăvîrșit la 25 octombrie 1944 eliberarea ultimei brazde din pămîntul României de sub cizma fascistă, și-a continuat neabătut lupta dincolo de hotarele țării. Pînă la 37 divizii românești au participat la această luptă plină de eroism, parcurgînd aproximativ 1 000 de km pînă în apropiere de Praga. Peste 210 000 militari români au înfruntat armatele hitleriste în Ungaria — pe Tisa, la Debrețin, în Budapesta — iar numărul militarilor români care au străbătut teritoriul cehoslovac în lupte, din răsărit pînă în sud-vest, este de aproape 250 000. În semn de prețuire a bravurii militarilor români, peste 300 000 de soldați, subofițeri și ofițeri ai armatei noastre au fost decorați cu ordine și medalii românești, sovietice, cehoslovace și ungare. Participarea României la eroicele lupte împotriva fascismului a însemnat însă nu numai fapte de vitejie și jertfe de sînge pe front — pierderile armatei noastre în confruntarea

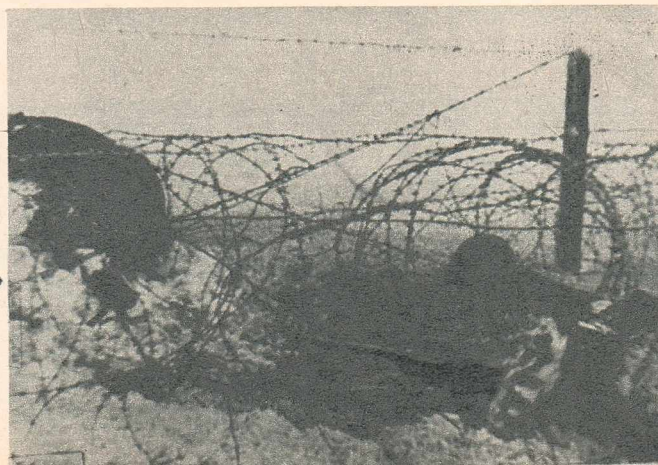
(Continuare în pag. 12)

▲
În acele zile fierbinți
ale lui August 1944:
pentru militarii germani, făcuți prizonieri
în Capitală,
războiul s-a sfîrșit.

◀ Clujul eliberat
își primește triumfal fiii.

▶ Ostași români
străpungînd
o rețea
de sîrmă ghimpată
în Cehoslovacia.

▶ Străpungînd apărarea inamică din Ungaria de Nord, trupele române intră în Miskolc.

Ostași români
in focul luptelor
împotriva
dușmanului fascist.

CRONICA IN IMAGINI

(Urmare din pag. 11)

cu dușmanul fascist cifrindu-se la 170 000 oameni — dar și un considerabil efort economic. Acesta a fost posibil datorită faptului că, așa cum pe front luptătorii se avîntau în bătălii însuflețiți de cuvîntul înflăcărat al partidului, masele largi de la orașe și sate au răspuns, cu toată dăruirea, chemării lansate de Partidul Comunist: «*Totul pentru front, totul pentru victorie!*» Înfruntînd numeroase greutăți, zădărnîcînd uneltirile reacțiunii, poporul nostru, mobilizat de partidul comunistilor, a reușit să asigure, printr-o muncă plină de sacrificii, aprovizionarea și înzestrarea trupelor cu armament, tehnică și echipament, alimente. Și astfel, România și-a îndeplinit cu cinste obligațiile asumate, alături de puterile aliaste, pentru obținerea victoriei asupra fascismului.

...Atunci, în urmă cu un sfert de veac, Germania hitleristă era strînsă în cleștele de oțel al ofensivei comune a aliaților. Pe frontul de est nici o tentativă a Înaltului Comandament al Wehrmachtului de a opri sau măcar frîna înaintarea trupelor sovietice nu fusese încununată de succes. Armatele hitleriste erau nevoite să se retragă continuu. Pe frontul de vest, comandamentul hitlerist pusese la punct un plan de contraofensivă pentru a încerca să preia inițiativa, pentru a stăvili înaintarea rapidă a armatelor aliaste. Dar, în numai patru zile, trupele lui Montgomery înaintaseră circa 300 km, pătrunzînd în Belgia. Armata hitleristă înregistrase pierderi deosebit de grele pe toate fronturile.

La sfîrșitul lui decembrie 1944 a intervenit așa-numita ofensivă hitleristă din Ardeni. Era exact aceeași regiune pe unde trupele hitleriste atacaseră Franța în primăvara lui 1940. Armatele germane au obținut unele succese, dar la începutul lui ianuarie 1945 hitleristii au suferit o înfrîngere zdrobitoare. Ofensiva din Ardeni i-a costat peste 120 000 de oameni și o cantitate uriașă de armament.

Se spulberase și «*atuul*» pe care întreaga propagandă a lui Gobbels îl prezentase ca pe factorul ce va «*întoarce sorții războiului*». Era vorba de faimoasele «*arme secrete*» V-2 — în fapt noi mijloace de terorizare a populației pașnice. Obiectivul lui Hitler l-a constituit Anglia, în mod special Londra. El sperase — uitînd precedentele — că prăbușirea moralului Angliei i-ar putea determina pe aliați să ajungă la o înțelegere cu el. Dar V-2 nu s-a dovedit cea scontată armă decisivă. Trupele americane au zdrobit bazele de lansare din Olanda.

În primăvara lui 1945 erau pregătite marile bătălii — ultimele și în același timp hotărîtoare — ale războiului. După lupte îndirjite rezistența grupării germane din Cehoslovacia a fost înfrîntă. Trupele naziste din Italia au capitulat la rîndul lor.

Hitler, la conferințele sale zilnice cu generalii, desfășurate în adăpostul subteran, dădea ordine unor trupe care de mult nu mai existau în fapt. El spera încă în despresurarea Berlinului de către așa-zisa armată a lui Wenk. Dar și aceasta s-a dovedit doar o simplă iluzie a dictatorului nazist. Pe celălalt front, în Pacific, trupele japoneze erau

O fotografie ce a rămas în istorie: sergentul Kantaria arborînd drapelul sovietic deasupra ruinelor Reichstagului.

Soldații sovietici, care au adus contribuția hotărîtoare la înfrîngerea fascismului, au înscris încă o pagină de vitejie în marea bătălie a Berlinului. Fotografia înfățișează trupe sovietice pe străzile Berlinului.

În înaintarea lor, trupele sovietice au eliberat zeci și zeci de mii de prizonieri și patrioți aflați în lagărele de concentrare naziste. În fotografie: un grup de prizonieri francezi eliberați de armata sovietică.

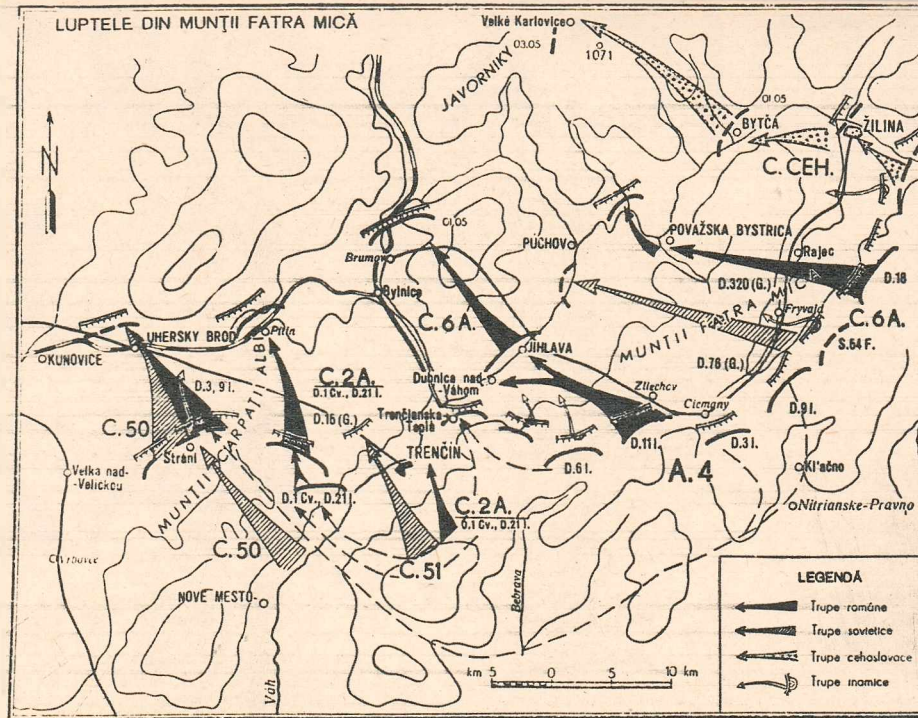
lungate pas cu pas de pe toate teritoriile ocupate. În aprilie, militariștii japonezi au cercat — ca și hitleriștii — să opună o rezistență disperată. Începea așa-numita bătălie a avioanelor de sinucidere (Kamikaze). Bombardieri au pricinuit pierderi grele, Kamikaze au putut întoarce sortiile războiului.

Trupele sovietice strângeau inelul în jurul Berlinului, aliații se apropiau de Elba. Începea ultimul act. Bătălia Berlinului a fost pregătită după o uriașă concentrare de mijloace. Peste 20 000 de tunuri au început să tragă în ultimul final.

Sfârșitul lui aprilie înregistra sinuciderea lui Hitler în buncărul său de la Berlin. Sfârșitul celui de-al III-lea Reich, victoria istorică a popoarelor în lupta lor hotărâtă împotriva diabolicei dictaturi hitleriste, care a provocat pierderi uriașe patrimoniului uman, material și cultural al civilizației, aveau să fie consacrate prin semnarea, la 9 mai 1945, la Berlin, a capitulării necondiționate a Germaniei naziste. În septembrie avea să capituleze și Japonia. Al doilea război mondial — această luptă eroică, plină de sacrificii împotriva fascismului — luase sfârșit. Ruinele stăteau mute, martore ale uriașei încăleștări care-și pierduseră viața zeci de milioane de oameni.

Epilogul l-a reprezentat procesul de la Nürnberg. Dar, dincolo de acesta, un mesaj trece peste decenii: necesitatea unirii tuturor forțelor păcii și progresului pentru a face ca spiritul înțelegerii și cooperării între națiuni să se instaureze definitiv pe pământ, pentru a dejuca acțiunile agresive ale imperialismului, pentru a împiedica posibilitatea repetării ororilor războiului pe continentul nostru și pe întreaga planetă, pentru triumful ideilor de pace și înțelegere între popoare.

Sergiu VERONA

Harta ilustrează o zonă a operațiunilor desfășurate de trupele române, alături de cele sovietice și cehoslovace, în Munții Fatra Mică, în timpul luptelor pentru eliberarea Cehoslovaciei.

Urmele crimelor naziste — lagărele de exterminare.

Momentul adevărului. (În mijlocul ruinelor Berlinului, un ofițer al Wehrmachtului înfrint după ce și-a smuls de pe chipiu insigna cu zvastică)

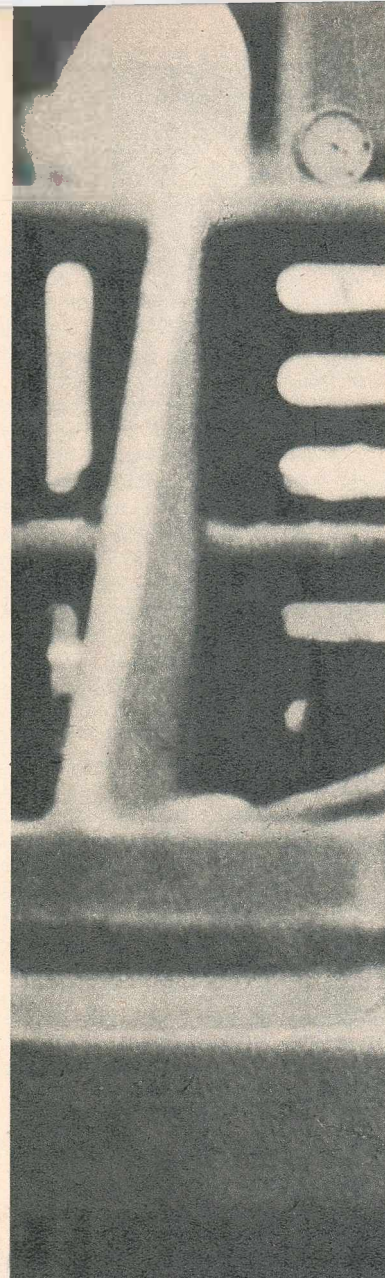
Keitel semnează capitularea Germaniei.

Capitularea Japoniei.

INDICATORUL DE BAZĂ

de Cornel BOZBICI
Fotografii de Elena GHERA

Dintre toți indicatorii care înregistrează cu sensibilitatea unor barometre bunul mers al producției, productivitatea muncii reprezintă expresia cea mai sintetică a eficienței economice. Ea este în același timp o importantă unitate de măsură care atestă dacă inteligența, inventivitatea și măiestria omului sînt bine și eficient întrebuințate, oglindind, într-o formă concentrată, creșterea și perfecționarea forțelor de producție sociale. În lumea contemporană, cu fenomenala ei putere tehnologică, absența unei productivități dinamice trădează proasta utilizare a mijloacelor și a forțelor de producție. Cu cît productivitatea muncii este mai mare, cu atît bogățiile naționale sînt valorificate la un nivel mai înalt și cu atît se creează posibilități mai mari pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale întregii populații, concomitent cu înfăptuirea în ritm rapid a reproducției.

Este explicabilă deci importanța care se acordă acestui indicator de bază. Planul cincinal, care se încheie în acest an, prevedea ca productivitatea muncii să crească pe salariat, în industrie, cu 40—44,9 la sută, corespunzînd unui ritm mediu anual de 7—7,7 la sută. Ea a crescut de fapt în medie cu 8,2 la sută anual, acesta fiind unul din cele mai înalte ritmuri înregistrate în cele două decenii de economie planificată. S-a estimat că în cursul cincinalului pe această cale se vor realiza aproximativ două treimi din sporul producției. Cît de important este rolul factorului productivitate în dezvoltarea economiei naționale se poate vedea în modul cel mai clar și din alte estimări: dacă în 1965 un singur procent de creștere a productivității muncii în industrie reprezenta un spor de 1,5 miliarde lei, la sfîrșitul cincinalului același procent va reprezenta circa 2,7 miliarde lei. Construirea unor mari obiective industriale, dotate cu cele mai perfecționate utilaje, modernizarea și reutilizarea continuă a întreprinderilor cu mașini și instalații de înaltă tehnicitate, perfecționarea tehnologiilor de fabricație sînt mijloacele cele mai importante care au dus la realizarea unor mari sporuri de productivitate.

NOILE TEHNOLOGII ÎȘI SPUN CUVÎNTUL

Una dintre marile obsesii ale acestui sfîrșit de veac este progresul tehnic, cu alte cuvinte promovarea tehnologiilor celor mai avansate. Progresul tehnic se afirmă ca factor hotărîtor al creșterii rapide și continue a productivității muncii. El poate face dovada că inteligența omului e intensiv folosită, că societatea e conștientă de uriașul potențial creator pe

care îl posedă. Căci tehnica nouă pătrunde în producție și prin larga folosire a procedeelor tehnologice. La secția forjă a uzinelor «23 August», piesele care intrau în componența locomotivelor erau, pînă de curînd, doar 30 la sută matrițate, iar 70 la sută forjate liber. Inversîndu-se raportul, precumpănitoare devenind forjarea în matrițe, nu numai că s-au realizat substanțiale economii de metal (un singur exemplu: la capacul de lagăr al vagonului siderurgic de 16 mc s-a redus consumul de metal cu 110 kg pe bucată), dar s-a diminuat volumul de prelucrări ale pieselor care sînt acum fabricate mai aproape de dimensiunile finite. Forjarea liberă, caracterizată printr-o productivitate scăzută și adaosuri mari de prelucrare, este în prezent eliminată treptat din producția modernă înlocuindu-se cu noua tehnologie a forjării în matrițe care înseamnă nu numai economii de manoperă la forjă, dar și la operațiile de prelucrare mecanică. Extinzînd exemplele și în alte întreprinderi constatăm că inteligența și inventivitatea tehnică bine folosite pot duce la rezultate remarcabile. Astfel aplicarea forjării cu fibraj continuu la prelucrarea arborelui cotit pentru motorul de 2 100 CP al locomotivei diesel-electrice a dus la o economie de patru tone de oțel dar și la scurtarea duratei de forjare cu circa 40 de ore-ciocan și reducerea timpului de așchiere.

Timpul — iată deci un alt factor asupra căruia se îndreaptă toată atenția creatorilor de noi tehnologii, căci o productivitate sporită, remarca ing. Dan Ionescu, șeful secției motoare de la uzinele «23 August», nu se poate realiza fără «comprimarea» minutelor de fabricație. Introducînd prelucrarea simultană a «piciorului» și «capului» bielei nu s-a realizat numai o îmbunătățire calitativă, dar au dispărut și niște operații importante de așa-numită «redresare». Rezultatul: diminuarea timpului de prelucrare a bielei de la 37 minute la 23 minute, deci o creștere a productivității de 60,9 la sută.

ALȚI FACTORI

Analiza factorilor de creștere a productivității muncii demonstrează caracterul complex al acestora. Sporirea productivității este dependentă nu numai de noile tehnologii adoptate, dar și de utilajele folosite (de gradul lor de complexitate) și, în ultimă instanță, de organizare. Organizarea științifică a producției se pare că este una din descoperirile cele mai importante ale secolului. Aici, mai mult ca oriunde, ingeniozitatea și inteligența, spiritul creator și in-

ventivitatea, în sfîrșit, toate cunoștințele își au un vast teren de aplicare. Între tehnică, tehnologie și organizarea producției există o legătură atît de strînsă, încît de cele mai multe ori nici nu se poate vorbi de ele separat. Aplicarea unei tehnologii noi fără o organizare adecvată este de neconceput.

— Cred că factorii care au contribuit ca în primul trimestru al acestui an să realizăm sporuri de productivitate sînt legile privind salarizarea, disciplina, calitatea și organizarea superioară a producției noastre — ne relatează ing. Dan Ionescu. Apoi organizarea producției în fluxuri pentru piesele principale pe care le fabricăm: arbori, cartere, biele, pistoane etc...

În acest fel au putut fi folosite eficient capacitățile de producție și timpul de lucru. Plasate pe fluxul tehnologic, mașinile au început să fie utilizate mai rațional și mai intensiv, ele au putut fi «specializate» pe operații. Și astfel, de exemplu, timpul de prelucrare la pistoane a scăzut de la 124 de minute la 116 minute, productivitatea crescînd cu 6,9 la sută.

— Mai trebuie adăugat, remarcă interlocutorul nostru, că organizarea fluxurilor tehnologice, cît și amplasarea judicioasă a utilajelor, au întărit foarte mult disciplina în muncă, au crescut răspunderea personală, inițiativa muncitorului, deoarece fiecare știe exact ce are de făcut. Și la toate acestea mai trebuie remarcat și următorul fenomen extrem de pozitiv: ordonarea pe noile fluxuri tehnologice a contribuit în mod esențial la specializarea unei bune părți a colectivului nostru. Acest lucru explică creșterea productivității la linia de supape cu 14,3 la sută, sau la cea de cartere cu 122,3 la sută. Dar aici a intervenit și rolul mașinilor...

Evident nu trebuie să feteșizăm rolul mașinilor. Cu cîțiva ani în urmă, cînd întreprinderile noastre au început să fie dotate cu utilaje dintre cele mai perfecționate, s-a observat, după o perioadă de timp, la analizele comparative făcute, că productivitatea nu se ridica totdeauna la nivelul prevăzut. La Fabrica de mașini unelte și agregate «București», de exemplu, consumul de muncă pentru strungul carusel cu diametrul de 2 000 mm era cu 80-90% mai mare decît la firma care livrase utilajul; la laminorul continuu de profiluri și benzi, norma de personal era de 535 de muncitori față de 411 muncitori la un laminor similar al unei întreprinderi din Dortmund (R.F. a Germaniei) (cf. «Productivitatea muncii în industrie» — Editura Academiei R.S.R., pg. 35). Cel care determină în ultimă instanță randamentul unui agregat e totuși omul. Omul cu o calificare superioară, omul specializat și cu expe-

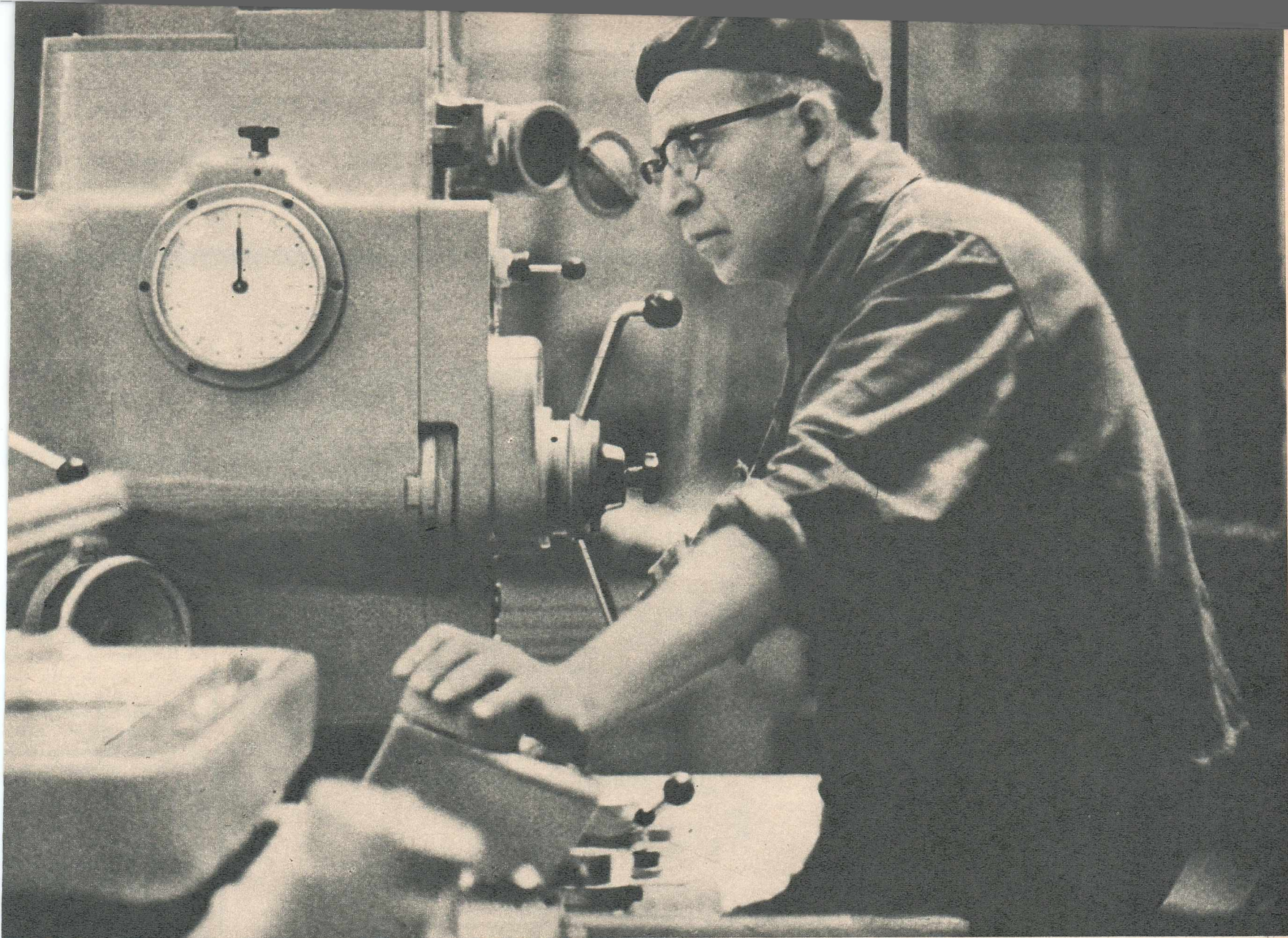
riență. Dar să dăm Cezarului ce-i al Cezarului: minunatul om al secolului XX a creat minunatele lui mașini, și ele, eficient folosite au contribuit la realizarea unor înalte cote de productivitate. La secția de motoare ale uzinelor «23 August» agregate ca cel de strunjit locașul cilindrilor la carter și frezarea suprafața de îmbinare cu chiulasele, concepută trînd la o singură mașină două operații, a sporit productivitatea cu 40%. Agregatul de strunjit și alezat biele, nu numai că realizează o înaltă calitate a pieselor, în limitele unor toleranțe de ordinul a 0,03 mm, dar a contribuit și la creșterea productivității cu circa 20%. Sînt două dintre multele exemple care ar putea fi date.

OMUL ÎNTR-UN NOU CONTEX

Promovarea progresului tehnic este în mod indispensabil legată de înaltul grad de pregătire tehnică și de cultură generală a factorului uman.

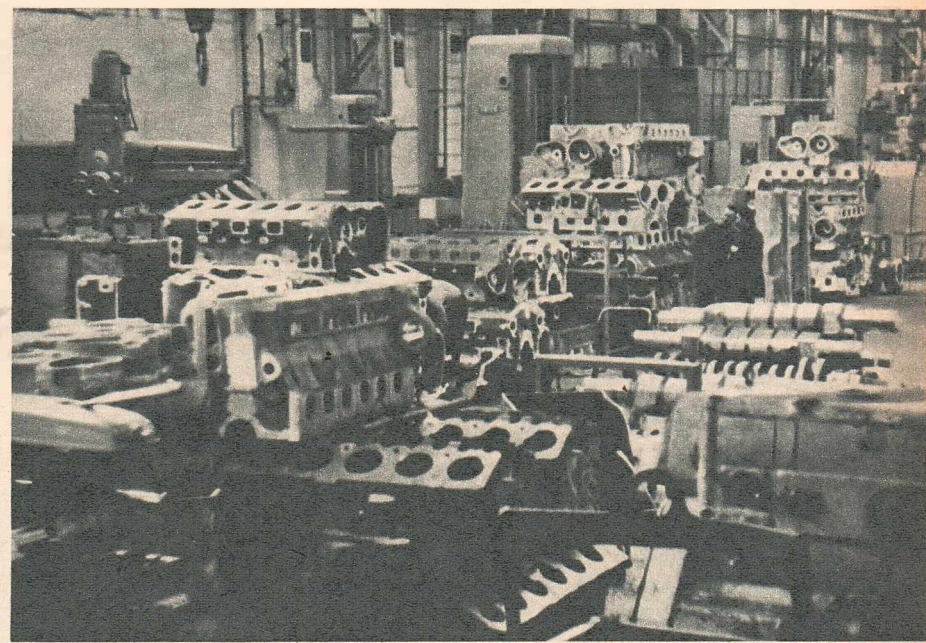
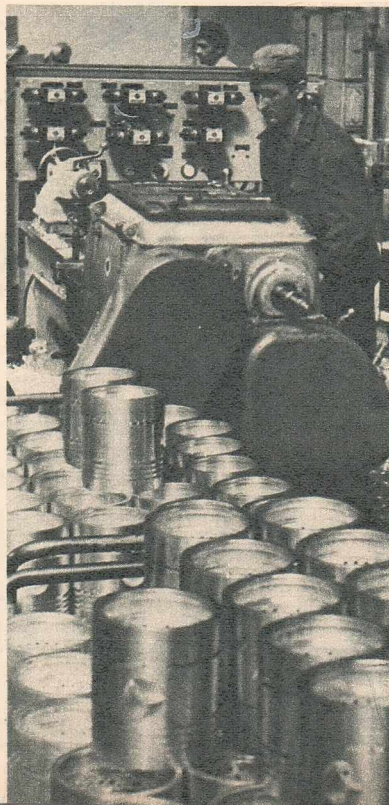
Dar nu numai aceste două constante sînt importante. Esențială ni se pare afirmarea unui înalt grad de răspundere. Omul în lumea socialistă se află într-o dublă ipostază cea de proprietar și de producător. El poartă o răspundere individuală și una colectivă prin participarea nemijlocită la elaborarea și înfăptuirea planurilor de producție, a hotărîrilor privind organizarea și administrarea unităților socialiste.

— Avem în secția noastră — ne spune ing. Dan Mihăilescu — un nucleu de bază care înregistrează o creștere constantă în ceea ce privește specializarea. Cu acest realizăm sporurile de productivitate. Aceștia sînt oamenii noștri minunați, care adevărații seori de la simpli muncitori necalificați, prin strădanie și ambiție, au ajuns muncitori de înaltă clasă. E adevărat că această transformare nu s-a făcut la semnul magic al unei baghete, a fost nevoie de cîțiva ani buni. Aș putea da destule exemple, mă limitez doar să-l citez pe tînărul Gh. Dumitrian, care în doi sau trei ani, dacă nu mă înșel, a ajuns unul dintre specialiștii noștri la pre-

lucrarea arborilor cotiți. Și ce domeniu dificil e acesta unde cotele se măsoară în microni! Se va spune că e cazul unui talent, eu voi adăuga că e vorba de dragoste de meserie în primul rînd și apoi de perseverență. Observ, tot mai adesea, că unii dintre tinerii care provin din școlile profesionale și vin să lucreze la noi, după foarte puțină vreme pleacă, influențînd procentul de fluctuație. Ștînd de vorbă cu ei în repetate rînduri, am constatat un fenomen îngrijorător: dorința de a evada din meserie. De aici un explicabil dezinteres: absențe, indisciplină, plecări. Este de-a dreptul de neînțeles și indiferența pentru cîștig. Unii se mulțumesc și le este indiferent chiar dacă cîștigă, să zicem, 500 de lei pe lună. Explicația? Fenomenul e complex. În primul rînd, după opinia mea, dat fiind că în ultimii ani în școlile profesionale intră mai ales tineri din mediul urban, care n-au reușit la liceu, școlile profesionale sînt numai o etapă de tranziție pentru ei. Chiar părinții au o influență negativă în crearea acestei mentalități. Visul acestor tineri e să ajungă mai degrabă funcționari sau orice în afară de meseriași. Așa se explică minima ambiție de a cîștiga un salariu onorabil. Ce le lipsește, completează părinții. La o analiză mai adîncă descoperim un parazitism social mascat. Evident, cu asemenea elemente, nu putem realiza nici producție, nici productivitate. Și iată și altă categorie: cei care nu se încadrează în ritmul de muncă. Secția noastră are un sistem de normare perfecționat, care presupune un anumit grad de specializare. Cei care vin de la școlile profesionale au, de cele mai multe ori, o calificare corespunzătoare. Dar adeseori unora le lipsesc voința și perseverența de a se perfecționa și a se încadra în ritmul de muncă. Atunci pleacă preferînd sistemul de lucru în regie. Aici ar trebui să intervină societatea, adică noi toți, în dezvoltarea conștiinței lor. Să-i facem să înțeleagă că bunăstarea lor depinde de bunăstarea tuturor, că fiecare dintre noi are datoria să depună o muncă utilă. Să-i ajutăm să-și descopere capacitățile lor creatoare.

Agregatele moderne impun nu numai o înaltă calificare dar și o specializare adecvată. E cazul veteranului secției de motoare Aurel Dumitrian.

Unul din secretele creșterii productivității: organizarea prelucrării pieselor pe fluxuri tehnologice. În fotografie: linia de cartere din secția de motoare a uzinei «23 August».

Flux continuu la linia de pistoane.

FILME DESPRE CARE SE VORBEȘTE

„SOARELE ALB
AL PUSTIULUI“

Asia centrală. Sfirșitul anilor douăzeci. Banda lui Abdul cel Negru bate în retragere în fața unui detașament al Armatei roșii. Înainte însă de a-și părăsi cetatea, Abdul își împușcă soțiile, pentru ca haremul să nu cadă în mâinile «necredincioșilor». Gardiștii roșii ajung la timp pentru a salva nouă dintre fostele soții ale lui Abdul. Misiunea de a conduce femeile salvate pînă la cel mai apropiat cătun îi revine încercatului ostaș Fiodor Suhov. El este nevoit să-și țină piept lui Abdul, care luptă ca să-și recapete nevestele.

Scenariștii Valentin Ejov și Rustam Ibraghimov, regizorul Vladimir Motil găesc cheia stilistică cea mai potrivită redării acestor întâmplări. Actorul Anatoli Kuznețov îl investește pe Fiodor Suhov cu trăsăturile adesea întîlnite la eroii basmelor rusești — bunătate, vitejie și un pic de siretenie.

Tot ce se petrece pe ecran în noul film al studiourilor «Mosfilm» este colorat de un umor ușor, sfātuindu-i parcă pe spectatori să privească cu încredere aventurile neobișnuite ale eroilor, să se lase fermecați de privescerea cailor în galop, de luptele spectaculoase, să rîdă la scenele comice din fostul harem devenit «primul cămin al femeilor libere din Orient». Spectatorii trebuie să decidă singuri dacă li se oferă o istorioară neverosimilă, un basm sau un fapt de viață. Ei nu sînt invitați să creadă decît într-un singur adevăr — acela al moralei acestui film.

Căci dincolo de umorul relatării aventurilor neobișnuite din «Soarele alb al pustului» se ascunde o dezbateră despre lucruri mult mai serioase: obligația de a lupta împotriva răului, imposibilitatea de a rămîne pasiv cînd în preajma ta se varsă sînge.

Aleksei LIPKOV
Foto color A.P.N.

„TIMPUL
DE A MURI“

S-a spus despre cineastul francez André Farwagi că a studiat, cîndva, cu lupa opera lui René Clément. Ulterior, avea să-i dedice maestrului său o carte substanțială, rezervîndu-și dreptul de a debuta ca regizor sub o cu totul altă zodie, aceea a scurt metrajului documentar. De curînd, Farwagi și-a ales un drum nou: filmul științifico-fantastic cu implicații psihologice. «Timpul de a muri», terminat nu demult, este prima dovadă. Rugat să-și definească opera, cineastul a găsit de cuviință că tot ce se întîmplă pe ecran poate să încapă în următoarele fraze: «Filmul este o demonstrație a eșecului acelei rațiuni pure simbolizate de un ordinator care nu-și poate abrobia nici un element irational. Este, de asemeni, studiul psihologic al unui om aflat față în față cu moartea. După ce a luptat împotriva ei, individul sfîrșește prin a i se supune».

Întrebat dacă, după părerea sa, «Timpul de a muri» aduce ceva nou în filmul fantastic, Farwagi a declarat: «Pur și simplu n-am făcut decît să arăt că acest gen de filme poate fi plasat și într-un cadru foarte contemporan. Adică ceea ce a făcut și Polanski. N-am căutat nici un efect care să sporească neliniștea, am ocolit intelectualismul, estetismul. Straniul se poate asocia și cu o viziune realistă. Cam asta cred eu că ar fi ceva nou». (Interpreții rolurilor principale sînt Anna Karina și Bruno Cremer.)

Foto UNIFRANCE

telegrame

● Scriitorul cineast Alai Robbe-Grillet a terminat noul său film «Edenul și după», coproducție franco-cehoslovacă. Tinerii Pierre Zimmer și Catherine Jourdan sînt interpreții principali ai acestei creații concepute ca un avertisment dat acelor care se avîntă prea de parte în jocul de-a aventura.

● Nu mai rabdă pămîntul atîtea premiere cinematografice. De curînd, unele s-au mutat în aer. Premiera mondială a filmului lui Lewis Gilbert, «Bărbații», a avut loc, bunăoară, sus de tot, undeva între New York și Los Angeles, la bordul unui Boeing 747. Erau de față, printre pasageri, cîțiva dintre interpreții principali: Bekim Fehmiu (Am întîlnit țigani fericiți), Charles Aznavour, Candice Bergen (fotografia nr. 1), Ernest Borgnine, Rossano Brazzi, Olivia de Havilland, Anna Moffo, Leigh Taylor-Young.

● Cartea Christinei Rochefort «Printemps au parking» va fi ecranizată de către cineastul francez Edouard Luntz.

● Sylva Koscina va fi protagonista filmului polițist «Amețeala ucigașului», pe care intenționează să-l realizeze Jean-Pierre Desagnat. Partener — Marcel Bozzuffi, fost critic de film și regizor, lansat de Lelouch — ca actor — în «Viața, dragostea, moartea».

● Regizorul sovietic Konstantin Voinov va fi autorul unei comedii excentrice pentru a cărei partitură principală s-a gîndit la talentata actriță Tattiana Doronina (Tandrete).

● Giovanna Ralli (fotografia nr. 2), frumoasa vedetă italiană care în anii din urmă a apărut mai puțin pe afișele cinematografice, se află la Hollywood, unde termină comedia polițistă «Acțiune mortală». Vedeta și-a anunțat participarea la Festivalul de la Karlovy Vary.

● Biografia lui Ceaikovski l-a atras nu numai pe Igor Talankin care, așa cum am mai anunțat, o transpune pe ecran — cu Smokunovski în rolul principal — ci și pe regizorul englez Ken Russel. Acesta din urmă l-a ales ca protagonist pe actorul american Richard Chamberlain, astăzi vedetă a trupei Birmingham Repertory Company, unde, spun criticii, ar fi realizat un «Hamlet genial» (fotografia nr. 3).

BARRYMORE John

Actor american de teatru și film, născut la Philadelphia, la 15 februarie 1882; mort la Hollywood la 29 mai 1942. Frate mai tânăr al lui Ethel și Lionel B., dar desigur cel mai sărbătorit dintre membrii clanului Barrymorelor, fermecătorul John a disprețuit în cinerea profesia de actor și a încercat să scape de tradiția familială plecând în Anglia pentru a studia pictura și trimițând de aci regulat desene și caricaturi pentru jurnalele newyorkeze. Reîntors în patrie, acceptă într-o seară să intre în scenă pentru a înlocui un actor, care lipsea, într-un spectacol cu *Mogda de Sudermann* (1903), la teatrul unde juca sora sa, Ethel. Rebelul familiei intra astfel pe scena, pe care avea s-o slujească, dar unde avea să și domnească ca un despot, timp de patru decenii. Interpretările sale shakespeariene au fost socotite, în Anglia tradiționalistă, revoluționare, și acamate ca atare. Gloria mondială i-a adus-o însă cinematograful, unde frumusețea lui olimpică și, mai târziu (în filmul sonor), vocea lui vibrantă cu accente patetice și sonorități de orgă, îl consacrară drept unul dintre regii ecranului. J.B. a fost pe rând fantasticul *Dr. Jeckyll* și dublul său *Mr. Hyde* (1920); romanticul *Peter Ibbetson* (1921); iscusitul *Sherlock Holmes* (1922) dar și *Raffles*, spărgătorul amator (1917); fascinantul *Brummel* (1924) și temerarul căpitan Achab din *Moby Dick* (de două ori, în 1926 și 1930). A fost irezistibilul *Don Juan* (1926) și poetul-vagabond *François Villon* (1927) dar și nefericitul cavalier *Des Grieux* din *Manon* (1927). A debutat în filmul vorbitor recitând cu vocea-i unică solilocul lui *Richard al III-lea* în acel film-coctail care se chema *Revista revistelor* (1929). A fost apoi galantul *General Crack* (1929); tenebrosul *Djaghilev* din *Geniu nebun* și halucinantul *Svengali* (1931); spărgătorul gentleman *Arsène Lupin* și baronul escroc *von Geigern* din *Grand-Hotel*; *Rasputin* (1932) și surprinzătorul *Topaze de Pagnol* (1933); *Thybal* din *Romeo și Julieta* (1936) sau *Ludovic al XV-lea* din *Marie-Antoinette* (1938). Din 1936 face mai mult roluri de compoziție. O nefericită înclinație către băuturile alcoolice îl face să-și rateze treptat cariera, dând vieții sale, și așa destul de agitate, aerul unei penibile melodrame.

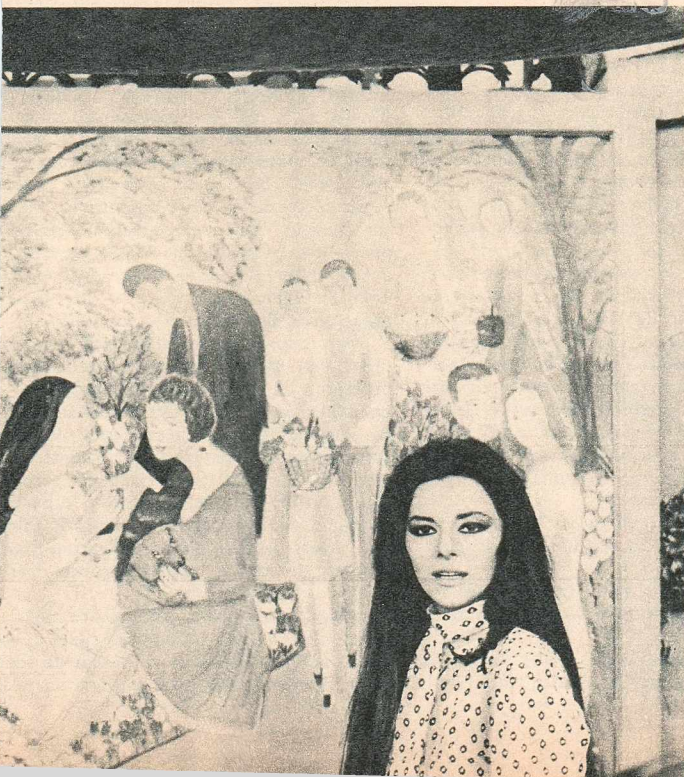
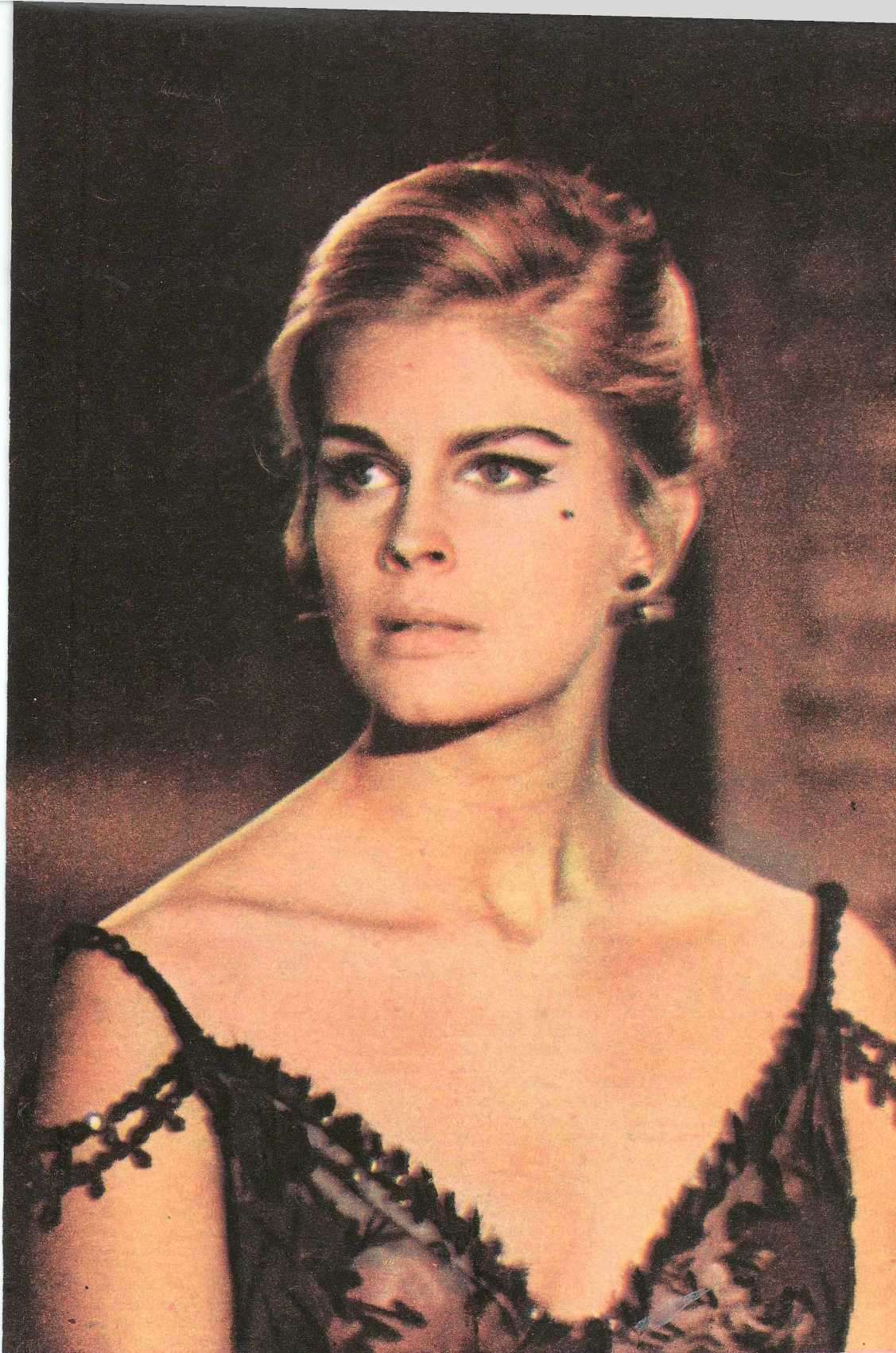
BARRYMORE John Drew

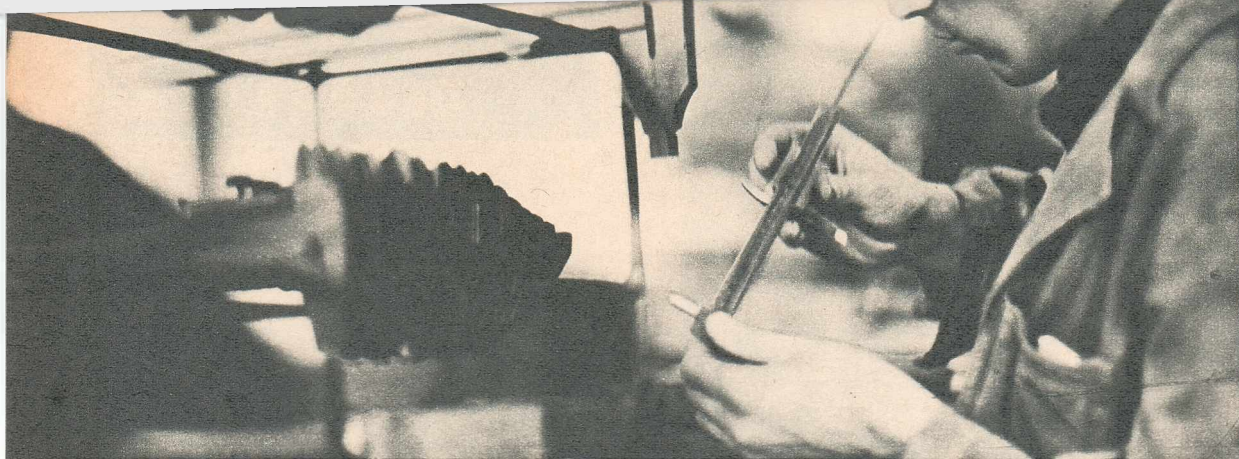
Actor american de film, născut la Beverly Hills (California) la 4 iunie 1932. Fiu al actorului John Barrymore și al actriței Dolores Costello, J.D.B. a urmat cursurile Academiei militare St. John pentru a deveni ofițer de carieră. Își descoperă ulterior vocația de poet, dar sfințește (iarăși tradiția familiei) prin a urca pe scenă, în 1950, când debutează și în film, cu *Sundowners*. Dacă n-a moștenit de la ilustrul său tată acea fărîmă de geniu, care strălucise pentru o clipă în jocul nefericitei sale surori, Diana, a moștenit în schimb gustul pentru extravaganta. Dintr-o carieră începută cu 20 de ani în urmă, n-am putea cita o singură mare creație din numeroasele sale filme realizate în S.U.A. și Italia. În schimb putem semnala faptul că a dat poate cel mai mult de lucru presei de scandal și cronicii judiciare a ziarelor americane și italiene. Specializat în filme de aventuri de orice gen, de la westernul american: *High Lonesome* (1951) la filmul de groază: *The War of the Zombies* (1966); de la «thriller»-ul psihologic: *Never Love a Stranger* (1958) la supercolosurile italiene: *La guerra di Troia*; *Ponce Pilat*; *Il conquistatore di Corinto* și cele de atmosferă: *I cosacchi* (1960) și *Rasputin* (1962). Putem reține la rigoare câteva roluri de compoziție reușite (după opinia criticilor) în filmele: *White the City Sleeps* (1956 — r: Fritz Lang); *Night of the Quarter Moon* (1959 — r: Hugo Haas) și *The Keeler Affair* (1964).

BARRYMORE Lionel

Actor și regizor american de teatru și film, născut la Philadelphia la 28 aprilie 1878; mort la Chatsworth (California) la 15 noiembrie 1954. Frate mai mare al lui Ethel și John, Lionel, spre deosebire de ceilalți, se dedică de la început teatrului. Prodigioasa lui carieră, atât teatrală cât și cinematografică, însumează un număr considerabil de roluri în teatru, pe care-l practică din copilărie, și un număr încă mai impresionant de filme (a căror listă integrală nu se poate încă stabili) din 1909 pînă în 1954. Din cei 76 ani de viață, șase decenii L.B. le-a consacrat scenei și ecranului, fiind socotit, pe bună dreptate, unul dintre pilonii teatrului și filmului american. Debutează pe scenă alături de bunica sa, faimoasa actriță Louisa Lane Drew, în *Rivalii de Sheridan*, făcînd apoi stagioni triumfale la New York, și apărînd în 1905 pentru prima oară alături de sora sa, Ethel și fratele său, John într-o piesă de James Barrie. În 1906 pleacă la Paris decis să studieze pictura (ca și fratele său John). Se întoarce însă după trei ani, ca să-și reia (pentru tordeauna) vechea profesie. Debutul în film și-l face în *Friends*, sub regia marelui D.W. Griffith, cu care va mai colabora ulterior, scriind pentru el subiecte și interpretînd câteva roluri în filme ca: *Judith of Bethulia* (1914); *America* (1924) și *Tinerete triumfătoare* (1928). La sfîrșitul erei mute, L.B. era un star, avînd la activul său peste 50 de filme. La începutul sonorului, pe lângă marile roluri care i se oferă, el face și regie de film, semînd printre altele: *Madame X* (1929); *Dragoste de țigan* (1930); *His Glorious Night* și *Ten Cents A Dance* (1931). O carieră încă mai glorioasă decît cea din filmul mut îl așteaptă pe L.B. o dată cu apariția sonorului. Chipul său masiv, de o neobișnuită expresivitate, uluitoarea facilitățe de a trece de la personaje aproape diabolice la cele profund umane, vocea sa aspră, tăioasă, jocul său, adevărat model de sobrietate, fac din L.B. o figură aproape legendară a filmului american. Așa l-am cunoscut într-o serie de peste 80 de roluri, dintre care ne vin imperios în minte: *Rasputin*; *Kringelein* din *Grand-Hotel*; bătrînul lup de mare din *Căpitanii curajoși*; bunicul din *Prietenă noastră, moartea*; piratul din *Insula camarilor*; inventatorul nebun din *Păpușa diabolică* sau *Mr. Pegoty* din *David Copperfield* și *Duvaltat* din *Dama cu camelii* etc... În ultima fază a existenței sale, lovit de paralizie la ambele picioare a continuat să joace, într-un cărucior de infirm, în diverse roluri de compoziție, în care simpla sa prezență confera personajelor o notă de gravitate în plus. Dintre ultimele sale creații amintim *Duel in the Sun* (1946 — r: King Vidor); *Key Largo* (1948 — r: John Huston); *Lone Star* (1952). L.B. a mai avut o pasiune: muzica. A lăsat posterității o serie de piese simfonice, muzică de balet și o operă.

Pablo Casals e o țintă greu de atins; micuța violoncelistă Ruxandra Ioanid (13 ani) știe, dar renunță. E ca și cum steaua din dreptul ferestrei anume, e parcă vecină cu timpla ei în fiecare seară, cu toată distanța de ani-lumină. Dar nu nimica, e totuși acolo!

Aceste aparate de măsură și control pentru piese nu conțin oare și o sclipire aparte, care să aprindă în Aurică Dumitru focul unei noi pasiuni?

cu cine te compari?

de Viorica CIORBAGIU
fotografii de Traian PROSAN

«Cel mai scurt drum spre onoare e de-a fi ceea ce dorești să pari».

A pune la îndoială sinteza elaborată de un înțelept al lumii este, neîndoielnic, un act de cutezanță scandaloasă. Fără a fi vorba, propriu-zis, de o contestare, mă încumet să întirzii asupra înțeleșului pe care-l cuprinde sus-citatul aforism: Drum scurt? Cit de scurt? Măsoară doar cițiva metri liniari?

Iertați-l pe reporter de a fi încercat să afișeze... candoare. Era numai un pretext pentru a vă angaja și pe dumneavoastră în discuția care urmează.

*

— M-am cam irosit pînă acuma...

O asemenea declarație seamănă cu regretul, mai mult sau mai puțin tardiv, al unui om care a parcurs o bună parte din viață. Dar cînd auzi aceste vorbe rostite de o fetiță lîngă care adaugi 13 ani, nu știi dacă trebuie să zîmbești amuzat ca de o năzdrăvănie sau să cazii pe gînduri. Vrînd-nevrînd, cu tot paradoxul aparent, alegi varianta a doua. Fiindcă Ruxandra Ioanid nu-i maimuțarește, verbal, pe oamenii mari...

— Cum adică te-ai irosit? La școală ai note bune. Părinții tăi mi-au arătat diplome și premii din toți anii...

— O, nu asta! Eu mă gîndeam la violoncel...

— ...Bine, dar și acolo...

— ...Nu, n-am lucrat destul. În ultimul an poate mai mult decît în ceilalți dinainte, dar nu de ajuns față de cît ar trebui...

Sînt părinți care țin cu tot dinadinsul să-și vadă copiii transformați, peste noapte, în genii. Și-atunci îi condamnă la supliciu baletului, picturii, muzicii. Nu e cazul Ruxandrei. Adevărat, recunoaște și ea, nu s-a trezit cu violoncelul în brațe la 8 ani așa, datorită propriei sale revelații precoce. Dar așteptările părinților au fost cu mult întrecute de seriozitatea gravă, cuviincioasă, de loc ostentativă, cu care fetița trata ceea ce începuse, treptat, să devină pentru ea «acest instrument muzical care, se zice, nu e tocmai potrivit pentru fete». (De ce?, se întrebă intrigată Ruxandra.)

De 5 ani eleva Ruxandra Ioanid își împarte fiecare zi între cursurile școlii generale (la liceul nr. 42) și școala de muzică (nr. 3). De la o vreme face parte și din orchestra simfonică a Paatului pionierilor, care pregătește acum Simfonia a V-a de Beethoven. «Trebuie să exersezi enorm, vă dați seama, «Simfonia destinului» e grea și pentru profesioniști!»

De vreme ce și-a descoperit o pasiune, micuța violoncelistă s-ar cuveni, poate, să se consacre exclusiv arcului? Firește, către asta și tinde (...«m-am cam irosit...»), dar se apropie de miezul nopții și Ruxandra întirzie în fața caietelor ca să deseneze o hartă cu detalii și simboluri, să învețe mai multe sensuri pentru un cuvînt de limbă engleză, să știe și altceva despre o carte decît scrie în bibliografie. Părinții sînt, citeodată, ușor speriați că fetița lor nu se joacă destul, adică pe măsura vârstei, că doar e totuși copil.

— Cum să nu? Dacă mă duc la vreo colegă care are curte, jucăm volei chiar și un ceas întreg!

— Ruxandra, ești sigură că ți-ai ales ca profesie, pentru toată viața, violoncelul?

— Sigură.

— Bine, dar ai abia 13 ani. Sînt copii care și în pragul bacalaureatului mai ezită încă...

— O, asta-i foarte trist!

— De ce?

— Trebuie să ai timp dinainte să faci pasiune pentru ceva. Dacă-ți alegi o meserie la întimplare, este ca și cum ai juca la «loz în plic», adică numai pentru interese materiale.

— Tu ți-ai ales vreodată un model de viață în persoana cuiva?

— Da... adică, nu știu cum să vă spun. Îl admir foarte mult pe Pablo Casals. Ca om și ca muzician. Aș vrea să-i pot semăna. Dar e atît de departe. Trebuie să muncesc enorm...

— Și nu te sperie o asemenea perspectivă?

— Nu, nu! După ce lucrez atîta cît mi-am propus eu, sînt fericită cînd mă culc seara. Altfel, nu.

Ruxandra are cărți despre Pablo Casals (una a căpătat-o drept premiu la școala de muzică), discuri, ar vrea să aflu cît mai multe despre marele muzician spaniol. Casals e o țintă greu de atins; Ruxandra știe, dar nu renunță. E ca și cum steaua din dreptul ferestrei, una anume, e parcă vecină cu timpla ei în fiecare seară, cu toată distanța de ani-lumină. Dar nu-i nimica, e totuși acolo!

*

— Dacă ai abandonat un ideal, ce te faci acuma?

— Nu înțeleg.

— Nu-ți înlocuiești idealul?

— Ba da, mă înscriu în vară la Politehnică. Vreau să mă fac inginer.

— Asta e o profesie...

Aurică Dumitru este, din nou, nedumerit. Întrebările mele rîcoșează, el simte că nu ne prea înțelegem și se concentrează atît de dureros încît îți vine să crezi că în curînd o să-i apară pe frunte broboane de sudoare. Pînă la un punct, discuția a alunecat simplu și firesc. Am aflat că la 17 ani, după școala profesională, Aurică a venit aici, la Uzina de mecanică fină, în chip de lăcătuș-mecanic,ucenic. Cam în aceeași perioadă făcea atletism de performanță, avîndu-l drept idol pe Herb Elliot, campionul olimpic. După cițiva ani, absolvent al liceului seral fiind, și aflîndu-se în ajunul bacalaureatului, Aurică a trebuit să aleagă între cantonament și învățătură. A ales. Dar vechiul lui ideal...

Ei, și-acum nu ne mai înțelegem:

— Sînt mulți lăcătuși-mecanici, după cum nici ingineri nu sînt puțini. Dacă reușești să intri la facultate — și mai pe urmă — o sa schimbi o profesie cu alta? Meseria în sine nu e un ideal decît dacă...

— ...Știu, știu la ce vă gîndiți. M-am gîndit și eu. Dacă reușesc la admitere e foarte

bine, dar dacă nu, nu e nici o nenorocire. Pînă acum am fost, oarecum, un meseriaș oarecare. Nu e de ajuns. Mai cu seamă că mecanica fină e un domeniu cu vaste perspective. Trebuie să mă pun la punct cu limbile străine, să citesc literatură de specialitate, să-mi conturez mai bine unele idei noi despre tehnica aparatelor de măsură și control.

— După ce ai renunțat să semeni cu Herb Elliot, pe care-l știi de departe, ai mai întîlnit în viață oameni al căror portret moral să te atragă?

— Da, am lucrat de la venirea mea în uzină cu Ion Bucur. Mulți ar vrea să fie ca dînsul. Acum a ieșit la pensie.

— De ce ar vrea mulți?...

— Nu știu cum să vă spun... Mie mi s-a părut un om perfect și ca meseriaș, și din punct de vedere al conduitei sociale... Pînă acum două săptămîni am avut un șef de brigadă — Mircea Savu. Este și el un om admirabil: aspru, fără să fie brutal, apropiat, fără să ți-o arate, și de-o corectitudine exemplară! Odată mi-a pus șublerul în mină și mi-a spus: «Înlătură denivelările pînă cînd nu se mai vede nici o fantă de lumină». Văzînd că mă codesc, mi-a spus apăsat: «Ai să poți!» Și am putut...

La 23 de ani, Aurică Dumitru trebuie să-și compună un nou ideal. Secretarul U.T.C. mi-a spus despre el că «încă e cam necept la minte». În detaliu, că e cam înfumurat și nu suportă sfaturile. Dar se pare că nu e simplu să renunți la imaginea alergătorului de cursă lungă, recordman pe 1 500 de metri. La Uzina de mecanică fină s-or fi găslnd poate și «aparate» care să măsoare nuanțele sufletești ale unui tînar sau ale unor tineri asemeni lui Aurică...

*

Presa a anunțat în aprilie că la Salonul internațional de invenții și brevete — Viena 1970, mașina de împrăștiat îngrășăminte prin centrifugare, invenție a inginerului român Pavel Babiciu, a primit medalia de aur. Știrea, succint redactată, mi-a reamintit figura tînărului inginer de acum cițiva ani (pe atunci proaspăt absolvent). Un reporter de cotidian scrisese (exagerînd? ne-exagerînd?) că în timpul experimentării practice a unei mașini de împrăștiat îngrășăminte, inginerul Babiciu s-a legat de tractor cu capul în jos ca să vadă cum cad grăunțele albe în pămîntul proaspăt arat. De-atunci, talentatul inventator a devenit posesorul a șapte certificate de autor. L-am căutat mai zilele trecute. Arată la fel, adică se comportă cu aceeași încurcată modestie și cu nemărturisit (dar evident) refuz de a folosi abuziv cuvintele.

— Pasiunea de inventator v-a acaparat din senin sau v-ați «contaminat» cunoscînd vreun om care...

— ...Da, a fost un om... Mi-a fost șef de lucrări cînd eram student — ing. Costache Popovici.

— Acum ați devenit dv. șef de lucrări la Politehnică. Din cîte știu, aveți la rîndul dv., discipoli...

— Nu știu dacă termenul e propriu, am cițiva studenți remarcabili, care s'adeseori cu mine în atelier. Doi dintre ei luniu Zavera și Florian Haiduc... Barem din urmă... De cînd lucrez în învățămînt superior n-am mai văzut un asemenea exemplar... Tema proiectului de diplomă e «Automatizarea unei combine de cereale îndrăzneț lucru. Și știți, are deja pa copiii...

Prea puține deslușiri am izbutit să ca de la tînărul doctorand. Jumătăți, sfert de cuvinte, nuanțe în expresia ochilor... fost obligată să reconstrui, din replica zăcită, conformația spirituală a interlocurului meu. Fără să fie fraza sa întreaga aceasta părea să zică despre sine inginer Pavel Babiciu:

— Nu vreau să copiez pe nimeni. Important mi se pare să nu mă trădez pe mine, adică aspirațiile mele morale. Și pînă să ating, mai am mult. Poate n-o să-mi ajur toată viața pentru asta. Important este știu că m-am strădui...

Și, involuntar, m-am gîndit iar la înșelul aforismului: «Drumul cel mai scurt spre onoare...» Scurt — de-o viață întreaga uneori. Dar merită!

*

Sectorul de etică al Institutului de fiziologie a efectuat, cu sprijinul C.C. al U.T.C., o cercetare, cuprinzînd un eșantion de 1 000 de tineri din toată țara. Întrebare: cum numărul 60 avea următorul enunț: «Situția unui insucces în muncă sau învățură vi s-a întîmplat să vă consolați cu gîndul că și prietenilor sau colegilor dv. li s'întîmplat la fel?»

Interpretînd răspunsurile din chestionare cercetătorul științific Vasile Zamfirescu (de la sus-numitul institut) conchide printre altele, că o parte dintre «subiecți nu concep viața în afara unui ideal. Dacă păcate, este mai mare procentul tinerilor (între 16 și 26 de ani) predispuși a accepta ideea de contraideal: «Devenită reper esențial, realitatea umană inferioară valorii zădărnicește orice efort de depășire morală sau socială. Valoarea, idealul (înțelegînd prin acesta și mijloacele ideale de atingere a scopurilor propuse) devin doar o vagă amintire pierzîndu-și puterea de atracție capacitate de a determina conduita...»

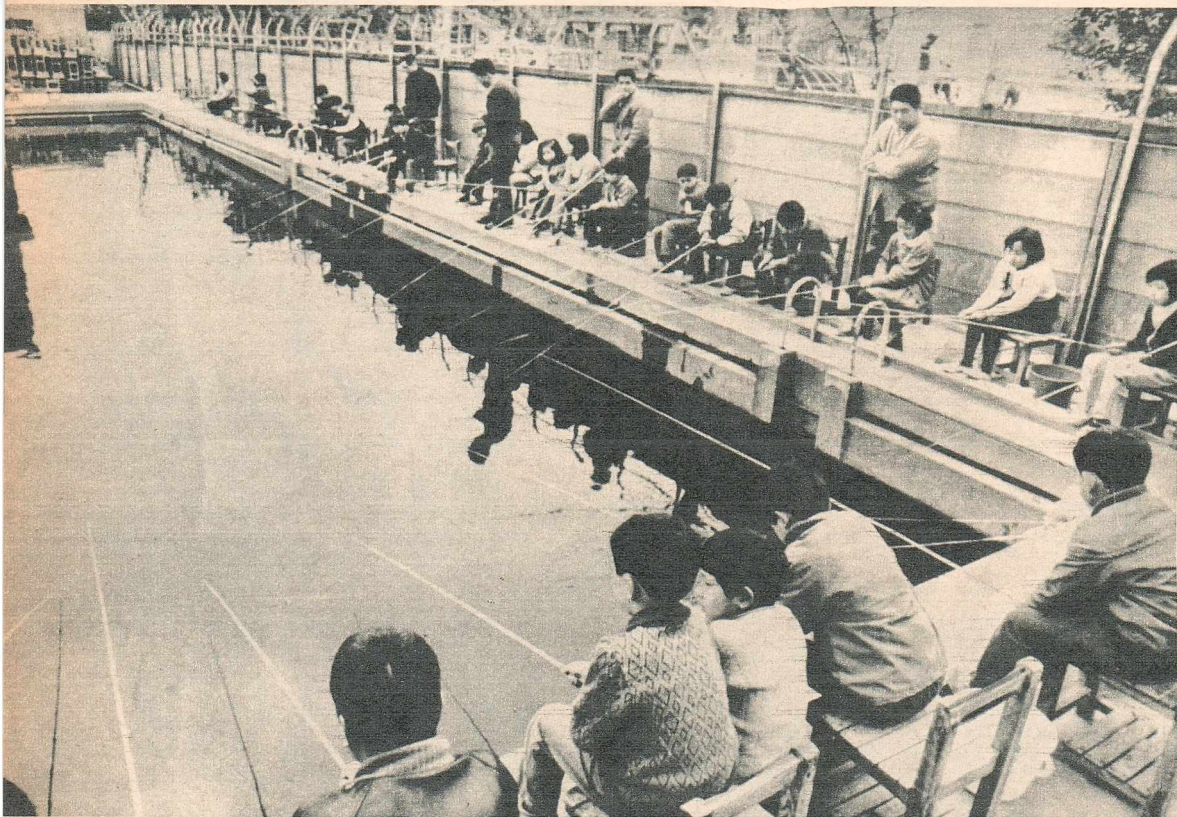
Este cît se poate de confortabil, la un moment dat, să-ți abandonezi idealul («argumentînd» că și alții sînt în situația ta, că poți fi în una inferioară. Dar tot depărtîndu-te de ideal și făcînd concesii contraidealului vine totuși o clipă cînd ești obligat să te confrunți cu tine însuși și cu cei care, pe planul utilității sociale, îți sînt superiori. Și-atunci remușcarea de a nu-ți fi folosit anii tineri pentru perpetua autodepășire, senzația de ratare capătă accente dramatice.

Fiecare om — în speță, fiecare tînar — poate afla în realitățile noastre climatul realității sale complexe. A te detașa de ideal trăind la întimplare, este o crimă de ordin moral față de tine însuși.

peștișori de aur nu numai în basme

Am mai avut prilejul, în aceste pagini, să vorbim despre ingenioase metode găsite de edili din Tokyo pentru a aduna copiii de pe străzi punându-i la adăpost de eventuale accidente de circulație. Iată acum o nouă inițiativă: atunci când vremea nu permite activitatea sportivă în bazine de înot, acestea sînt populate cu peștișori aurii sau de alte soiuri care exercită atîta atracție asupra copiilor — invitați să-și încerce norocul de undițari. Părinții lor fac cu rîndul de serviciu dînd indicații cum să folosească undița sau cum să se descurce în cazul în care — se mai întîmplă, de! — micuții pescari ar cădea în apă.

cu biberonul

Se pare că în crescătoriile piscicole, metodele de pînă acum vor fi înlocuite radical cu altele moderne. Un grup de cercetători de la Institutul «Max Planck» de lângă Hamburg (R.F.G.) a reușit să intensifice ritmul creșterii peștilor, să reducă necesarul lor de hrană și să producă pești cu mai puține oase. Aceste realizări s-au obținut revoluționîndu-se sistemul de hrănire prin înlocuirea alimentației obișnuite cu o compoziție lichidă pe care peștii au învățat să și-o ia singuri din biberon, așa cum se vede în fotografie. S-a constatat că pentru a crește în greutate cu un kilogram, un crap consuma înaintea 17 kilograme de hrană. După noua metodă, el va consuma doar 2 kilograme.

Deoarece hrănirea individuală cu biberonul presupune un plus de personal și de cheltuieli, se preconizează construirea unui bazin cu conducte care vor avea la nivelul apei biberoane fixe din care peștii se vor servi sugînd ori de cîte ori le va fi foame.

de Felicia ANTIP

foamea de informații

Televizorul este pentru noi un comod și multilateral furnizor de distracții la domiciliu: filme și piese de teatru, meciuri de fotbal și concerte, show-uri și concursuri palpante ne sînt servite pe tavă, le putem consuma fără efort, în funcție de preferințe. Cîntim cînd filmul e prost, cînd cîntăreții nu ne sînt plăcuți, cînd cronicarul sportiv se bîlbîie, cînd programul, ansamblul lui, e plicticos. Dar vom deschide din nou aparatul mîine, poimîine, mereu, sperînd că filmul va fi genial, că vom vedea meciul secolului, că...

Cerem televizorului să ne instruiască, să ne cultive, să ne țină la curent cu ceea ce este esențial în lumea ideilor, în știință, în literatură, în artă.

Îi cerem și altele, el ne dă mai mult sau mai puțin din toate, dar în timpul acestei conviețuirii neîntreprupte, cu iritări și bucurii inerente oricărei legături de durată, în singele noastre se strecoară o otrăvă subtilă. Televizorul ne deprinde, încetul cu încetul, să ingerăm informații în cantități mereu sporite. Și noi devenim din ce în ce mai lacomi. Foamea de vești, de adevăruri servite prompt și integral, este un viciu al civilizației moderne. Un viciu, dacă se poate spune astfel, demn de toată stima. Intoxicarea merge crescînd. În programele posturilor de televiziune de pretutindeni sau aproape de pretutindeni, spațiul consacrat actualității, informației tinde să devină tot mai cuprinzător, mușcînd uneori din feliile altor genuri de emisiuni. Nimeni nu se plînge. Pentru că, dacă fie care tip de emisiune își are partizanii săi, nevoia de informație este generală. S-a propus chiar includerea «dreptului la informație» printre drepturile fundamentale ale omului.

Informația televizată desfidă orice rivalitate. Poate împingi operativitatea pînă la simultaneitate. Vedem cu ochii noștri evenimentul despre care ni se vorbește. Nici o altă formă de mass media nu este în măsură să satisfacă atît de deplin foamea de informație. Cînd pe ecranele televizoarelor din 42 de țări au apărut parașutele albe ale Odiseii, în fața televizoarelor nu se aflau doar oameni, se afla omenirea. Sînt rare aceste clipe paroxistice. Prima a fost, cred, cînd Armstrong a pus sovrăitor, piciorul pe Lună. Vineri, 17 aprilie 1970, am participat la a doua. Vom mai trăi, noi și urmașii noștri, și alte momente de exaltare colectivă sau poate de groază indescriptibilă în această familie atotcuprinzătoare a telespectatorilor. Ele vor constitui însă, totdeauna, excepția. Piinea cea de toate zilele va rămîne informația curentă, obișnuită, care nu taie răsufelare dar se cere servită și ea cu acuratețe, competent, eficient, fără farduri și fasoane.

Dar la zile mari avem dreptul să cerem pentru informație un tratament de zile mari. Cu părere de rău mă văd nevoită să spun că Ioan Petru — de atîtea ori fericit la această rubrică — nu a fost la înălțimea evenimentului. Marele triumf al inteligenței, al desăvîrșitei îmbinări dintre calculul științific riguros și formidabilul sînge rece al astronautilor care a făcut cu puțință revenirea din spațiul cosmic cu un vehicul avariat, aproape cu o epavă, a fost tratat parcă fără nerv, fără emoție. În telejurnalul zilele acelea cînd vorbeam cu toții numai despre oxigen și despre bioxid de carbon, despre forța motorului modulului lunar și despre scutul termic, scurtele comentarii, nu prezînceau, cu formulări aproximative, nu erau în măsură să ne ostoiască fireasca foame. Cît despre vineri, 17 aprilie, ora 20,07 ce să mai spunem? Imaginile ne-au umplut sufletul, ni s-au înscris pe veci în memorie. Dar de cuvinte, de bietele cuvinte care încercau să se țină după ele, ne-am fi lipsit bucurioși. Nu așteptam strigăte entuziaste ca la o emisiune sportivă, ci vibrațiile grave ale unui glas în măsură să domine emoția care ne covîrșea pe toți. Ni s-a oferit o discuție oarecare, lipsită de relief, cu totul și cu totul dezamăgitoare.

În fine. Să sperăm că pînă la viitoarea întîlnire cu extraordinarul, televiziunea noastră va învăța (sau va reînvăța, pentru că la aselenizarea lui «Apollo-11» a făcut-o mult mai bine) ce și cum se spune în ceasul cumpenei și în cel al dezlegării.

Să ne întoarcem însă în zodia permanentă a informației nesenzaționale.

Cîtă savoare are o informație corectă, completă, nedichisită! Emisiunea «Prim plan» ni l-a prezentat, de curînd, pe sculptorul timișorean Romul Ladea. M. Radnev l-a lăsat, l-a stimulat să-și mărturisască deschis crezul artistic, înclinațiile, repulsiile. Și sculptorul ne-a spus de ce detestă însăși ideea posibilității unei înnoiri a mijloacelor artistice, ne-a făcut cunoscut că nu-l înțelege și nu-l prețuiește pe Brâncuși, ne-a explicat că marele număr de busturi ale unor scriitori în creația sa se datorește nu vreunei predilecții personale, ci faptului că i-au fost comandate. A vorbit simplu, țărănește, așa cum sculptează, și «Prim planul» a fost mai edificator decît ar fi putut să fie o monografie de o sută de pagini.

Informația curată, autentică, înfățișată fără fasoane și fără subînțelesuri devine, în toate domeniile, o necesitate absolută. Nimic nu o poate înlocui.

Aniversarea independenței
Republicii Democratice Congo
— prilej de reînnoită bucurie
și de pitorești
manifestări folclorice.

Somnoroase și leneșe, marile lacuri ale Africii — yasa, Tanganyika, Mweru și Bangweulu — străjuiesc o adevărată învălmășire de riuri, mlaștini și lăzi, risipite de-a valma într-un soi de bruscă dărcie a naturii, dornică parcă să se reabiliteze după căciunea din centrul continentului, unde cerul, soarele și soarele dogoresc deopotrivă. Aici, în această regiune de un pitoresc pestrît, se săvîrșește taina ceputului pentru unul dintre cele mai însemnate fluviu ale continentului, Congo sau «Apariția cea Mare» — fluviul cu cel mai mare debit din Africa. Străbate centrul continentului cînd maiestuos și tăcut, somnolînd între malurile aflate uneori la 10-17 kilometri unul de celălalt, cînd zdrelindu-și apele de catacte și urlînd întăritat ca o fiară rănită. Iar fiecare cundă înseamnă 80 000 metri cubi de apă azvîrlîți în ocean, a căror dîră înpumată și turbure despîcă suprafața Atlanticului pînă la aproximativ 60 de kilometri în larg.

Fluviul a oferit ținuturilor pe care le străbate o cale de viață, o cale de transport. Și un nume.

ÎN TRE JÜ-JÜ ȘI ATOM

TRECUT ȘI VIITOR ÎN CONGO (KINSHASA)

Pe o parte Republica Democratică Congo sau pe scurtat Congo (Kinshasa), de cealaltă, Republica Populară Congo — Congo (Brazzaville); două țări africane despărțite de apele fluviului, de o istorie și o evoluție deosebite.

CÎND IMPOSIBILUL DEVINE POSIBIL

Cu o istorie mai mult decît zbuciumată, devastat secolele de-a rîndul de o stăpînire colonială rapace și necruțătoare, împ de acțiune al trusturilor occidentale, dezmembrat și apoi reunit de către acestea, Congo (K) a reușit, în ultimii cinci ani, să realizeze ceea ce anterior părea imposibil: o evoluție firească, fără întreruperi bruște, sinuoșități sau chiar reîntoarceri și, pe fondul acestei stabilități, o remarcabilă dezvoltare economică.

Desigur, perioada începuturilor n-a fost depășită; Congo (K) este încă un stat subdezvoltat. Agricultură rămîne principala sursă de venituri a populației, iar 40 la sută din intrările de devaluație provin din exportul de produse agricole (în special plante alimentare și fructe — mazăre, banane, citrice; plante oleaginoase — palmier, susan, ricin, arahide; plante industriale — cafea, cacao, cauciuc, creștie de zahăr, și textile — bumbac, sisal). Pe de altă parte, agricultura însăși se practică la un nivel rudimentar, accentuat de lipsa mijloacelor de tracțiune animală și a căilor de comunicații.

Principalul atu economic al țării îl constituie, fără îndoială, avuțiile sale miniere. Subsolul Congoului este unul dintre cele mai bogate din lume, considerat adesea un adevărat miracol geologic: în sudul provinciei Kasai se găsesc unele din cele mai bogate zăcăminte de diamantifere din lume, în Katanga, importante rezerve de cupru, cobalt, germaniu, aur. Toate acestea nu sînt însă valorificate în prezent la adevăratul lor potențial, iar pe de altă parte, țara e nevoită să importe însemnate cantități de utilaje, produse petroliere, siderurgice și mijloace de transport. Mai presus însă de aceste atribute ale subdezvoltării, în Congo (K) sînt semnificative eforturile spre reînnoiri și

de Venera ANGHEL

reforme, noul e vizibil oriunde, începînd de la cifra exporturilor sau a bilanșurilor industriale pînă la amănuntele concrete și palpabile care conferă țării atributele unei adevărate lumi a contrastelor: la Kinshasa, capitala țării, micuțele case congoleze nu par de loc intimidat de vecinătatea somptuoaselor clădiri administrative, zvelte și alambicate construcții de sticlă și beton, de o modernă concepție arhitectonică; cele mai desăvîrșite bucate europene, servite la restaurante elegante, fac casă bună cu turtele de manioc vindute la colțul străzii; un vapor înzestrat cu toate minunile tehnicii despîcă elegant apele fluviului alături de o pirogă care se luptă cu valurile și uneori, în seri poleite cu lună, acordurile tumultuoase ale vreunei simfonii beethoveniene se întrepătrund cu frenezia ritmică a tam-tamurilor dezlănțuite. E o lume în care vechiul se împletește cu noul, lăsîndu-se depășit de acesta. O lume care caută (și reușește) să-și definească propriul ei drum, declarînd război unui întreg trecut de amintiri, adesea cutremurătoare.

SCANDALUL LACROIX

«În noiembrie 1900 i-am ucis, din ordinul superiorilor, pe toți locuitorii unui cătun congolez; am răstignit, înecat și ars 150 de oameni și am mutilat încă 60. Mîinile lor rețezate au fost prinse de gardurile satului. Cinci femei au fost lăsate să moară de foame. Cer să fiu judecat pentru aceste crime».

Declarația locotenentului Lacroix, publicată la 3 aprilie 1901 în ziarul «Nieuwe Gazet» din Anvers, a constituit semnalul care a declanșat unul dintre cele mai mari scandaluri de la începutul secolului.

Primii europeni care au ajuns în Congo au fost portughezii, în anul 1482, cînd Cristofor Columb era încă un

Clădirile moderne, din ce în ce mai numeroase în Kinshasa, sînt la rîndul lor o expresie a drumului înainte pe care merge întreaga țară.

ilustru anonim. Dar cîteva sute de ani mai tîrziu, după ce în cancelariile europene începuseră să pătrundă zvonuri despre imensele bogății aflate pe teritoriul actualului Congo (K), aceste ținuturi au căzut sub supremația Belgiei. [Spre deosebire de Congo (Brazzaville), țară situată de cealaltă parte a fluviului, devenită colonie franceză].

Locotenentul Lacroix era angajat al societății de exploatare a cauciucului «Anversoise», iar ziarele vremii aduc mărturie zguduitoare în legătură cu procedeele prin care aceasta, ca și alte societăți ce operau în Congo, își îndeplineau misiunea «civilizatoare», soldată pentru ele, cu fabuloase profituri. «Cete de fugari străbăteau pădurile întunecate, încercînd să răzbată spre frontieră. Dacă erau prinși de patrule, femeile își omorau copiii ca să-i ferească de chinuri și groază, bărbații își omorau femeile ca să le scape de torturi și schilodiri, iar soldații îi ucidau pe bărbați cu focuri de armă sau tăindu-i cu toporiștile, le sfîrteau leșurile și le trăgeau în țepă...»

Pentru Congo (K), colonizarea înseamnă 15 000 000 de oameni uciși, aproximativ 100 000 de sclavi deportați anual, penetrația și implantarea în viața economică a trusturilor străine, cu toate consecințele pe care un asemenea fenomen avea să le aibă asupra dezvoltării viitoare a țării — evoluția culturală frînată brusc, istoria furată, propria individualitate națională răpită.

ISTORIE CONGOLEZĂ — SUFERINȚĂ ȘI LUPTĂ

1895, 1897, 1921, 1945, 1959; printre ani și generații, răscoalele și luptele de eliberare au constituit, de la colonizare, unul din elementele de continuitate ale istoriei congoleze și treptat, prin unificarea unor grupuri răsfi-

INTRE JU-JU SI ATOM

rate, mai mult sau mai puțin importante, în Congo apar primele organizații care-și înscriu în programul lor politic revendicări democratice și obținerea independenței. Se ajunge astfel la crearea Mișcării Naționale Congoleze, condusă de Patrice Lumumba, cel ce avea să devină primul ministru al Republicii Congo și eroul național al acestei țări cu o atît de zbruciumată istorie.

O noapte cu speranțe și stele: 30 iunie 1960 — Congo belgian devine stat independent. Stelele rămîn, speranțele mor: începe o luptă nouă, neîndurătoare și aprigă, împotriva fostei puteri coloniale care a «ieșit pe ușă, dar s-a întors pe fereastră», împotriva intereselor combinate ale marilor companii occidentale, ațîțate de mirajul acestei țări unde păreau să se fi strîns toate comorile pămîntului.

E una din cele mai dificile perioade din istoria statului congolez: Chombe proclamă secesiunea katangheză, Kalonji declară și el război autorității centrale, autoînscându-și împărat al Kasaiului (ambii susținuți de fonduri și mercenari belgieni), Patrice Lumumba — întîiul premier al Congoului liber — e arestat și asasinat. În țară se instaurează haosul politic și economic, pe fondul unor presiuni de masă împotriva populației.

Stanleyville — 1964. Din nou istoria se repetă: de o parte se află răsculații congolezi, de cealaltă — Chombe, care a preluat puterea, sprijinit intens de fosta metropolă. La Léopoldville, capitala țării, spînzurători proaspete își profilează silueta în cerul pîcios, biciul șuieră ritmic, despîcînd aerul neclintit și uscat, istoria aleargă îndărăt, spre cei ucîși la fel în urmă cu un veac, trecutul și prezentul comunică prin crîncena osmoză a suferinței și luptei. Pentru guvernul Chombe, ajutorul sosește rapid din străinătate: 80 000 000 dolari anual din Belgia, 50 000 000 de dolari din Statele Unite, miza acestei «întreceri de filantropie» fiind imensele bogății ale țării. Congo (K) devine cîmpul de acțiune al mercenarilor. În 1965, deficitul bugetar congolez era de peste 86 000 000 dolari, dar Moise Chombe, în calitate de prim-ministru, asigura celor 7 000 de mercenari străini întreținerea gratuită și salarii lunare de nu mai puțin 1 000 de dolari de persoană. Justificînd suma primită, celebrul Mike Hoare se laudă că a ucis 1 000 de congolezi; astăzi se apreciază că peste 10 000 de bărbați și femei au fost exterminați în Congo (K) de alții ca el; cîțva timp mai tîrziu, după ce generalul Mobutu a preluat puterea (1965), Jean Schramme și Bob Denard au încercat, sprijiniți (citește finanțați) de aceleași cercuri ale fostei metropole, ca și de reprezentanții altor interese străine în Congo, să-l readucă pe Chombe la conducerea țării. Acțiunea, denumită planul Kerilis, primește însă o ripostă fermă din partea armatei naționale congoleze. E ultima tentativă de acest gen, constituind semnalul declanșator al unui adevărat proces de izgonire a celor din urmă mercenari de pe pămîntul Congoului (K).

MOARTEA ELEFANTULUI DE AUR

Pe străzile capitalei congoleze, care și-a reluat străvechea denumire de Kinshasa, se desfășura într-o zi a anului 1967 o ceremonie ciudată: o mulțime imensă, îmbrăcată în straie sârbătorești, chiuind și dansînd, conduce pe ultimul drum... un sicriu gol. Ciudata procesiune trece pe străzile însufletite și ele de bucuria acelei înmormîntări neobișnuite, defilează pe arterele spațioase unde o mină iscusită a brodat luminoase dantelării de gazon și se îndreaptă spre cheiurile fluviului. Pe drum, pe sicriul gol, cineva a pus o cască veche de colonialist iar pe margine, cu litere clare, fusese scris numele «mortului»: «Union Minière du Haut Katanga».

Vreme de peste 60 de ani, coloanele înalte de fum, azvîrlite spre cer de furnalele ce domină orașul Lumumbashi, au simbolizat compania «Union Minière du Haut Katanga», al treilea producător mondial de cupru (o producție anuală de 300 000 tone), al cvasitotalității rادیului utilizat în lume, producător a 60 la sută din cobaltul consumat în Occident, furnizor de cadmiu, metale prețioase, uraniu. Dar la 15 ianuarie 1967 această semnificație a încetat să mai existe. Furnalele de la Lumumbashi au continuat să fumege, dar «Union Minière» nu mai exista pentru Congo (K): toate bunurile mobiliare și imo-

Imagine din perioada de tristă amintire cînd mercenarii tăiau și spînzurau în Congo. Izgonirea lor a constituit un pas important pentru cîștigarea stabilității politice.

biliare din Katanga aparținînd companiei belgiene mamut, care controla peste 70 la sută din economia țării, unde se constituise ca un adevărat stat în stat, au fost trecute în patrimoniul Congoului, iar în locul ei a fost creată Societatea congoleză a minereurilor, unde statul avea o participare de 60 la sută. „Am hotărît acest lucru — declara președintele țării, generalul Mobutu — pentru a pune capăt paradoxului de a fi un stat extrem de bogat cu oameni extrem de săraci. În numai doi ani, companiile străine care acționează în țară au scos prin fraudă 36 000 000 carate diamante industriale, adică mai mult decît întreaga producție anuală a lumii capitaliste. Iar «Union Minière» a însemnat pentru noi o adevărată «Union de la misère». Și, conform tradiției sale, poporul congolez n-a uitat să-și înmormînteze dușmanul răpus... ca nu cumva să mai reinvie vreodată.

Desființarea companiei-mamut fusese precedată de o adevărată avalanșă de hotărîri similare (6 mai 1965 — Consiliul de Miniștri ridică taxa de scoatere a cuprului din țară de la 17 la 30 la sută și hotărâște ca 10 la sută din materialele strategice ale subsolului congolez să revină statului; 25 mai — parlamentul votează legea Bakajika care reglementează regimul concesiunilor funciare, forestiere și miniere de interes național; 8 iunie — se hotărâște transferarea în Congo (K) a sediilor tuturor companiilor străine care operau în această țară). Fără a avea practic atributele unui început, înlăturarea companiei belgiene este considerată însă, atît prin spectaculozitatea gestului cît mai ales prin consecințele sale, momentul esențial al inaugurării procesului de «congolizare» a resurselor naturale ale Congoului, de transferare a uriașelor bogății ale țării în stăpînirea poporului său.

INGA — UN SIMBOL

«Cînd ești aruncat în prăpastie, întunericul te cuprinde dintr-o dată. Cînd ieși, lumina vine pe măsură ce-ți încordezi mușchii» — spune un proverb african. Congo (Kinshasa) se află acum în plin drum spre lumină, trăind intens și plenar momentul febril al înnoirilor.

Pentru congolezi, cele 365 de zile ale anului 1968 au fost echivalente cu o producție de 320 000 tone cupru, 13 500 000 carate diamante industriale, 9 700 tone de cobalt, 300 000 tone zinc, plus alte cantități de aur, argint, germaniu, cadmiu, beriliu, extrase din măruntaiele parcă fermecate ale pămîntului lor. Același an a însemnat totodată o recoltă mai bună, un buget, în sfîrșit, echilibrat și stabil (exporturi în valoare de 275 milioane zăiri — importuri de 172 milioane zăiri), aplicarea unei reforme monetare. În 1969, Societatea congoleză a minereurilor, care a luat locul faimoasei «Union Minière», a realizat o producție, încă neînregistrată pînă atunci, de 360 000 tone cupru. În același timp, Katanga continuă să uimească prin bogăția inepuizabilă a resurselor ei: în 1969 s-au descoperit aici noi rezerve de cupru evaluate la 20 milioane de tone și urmează să fie dată în exploatare o altă zonă unde zăcămintele sînt apreciate la aproximativ 100 milioane de tone.

Inga este numele unei stînci colțuroase și aspre, dominînd tumutul înspumat al Congoului, prins în capcana lanțului de cataracte peste care se prăvălește uneori de la peste 280 de metri. Astăzi Inga reprezintă unul dintre cele mai mari proiecte ale țării care transformă în realitate palpabilă vechi visuri și legende: acolo se constru-

iește uriașul baraj care, cînd va fi terminat, va transforma fluviul în cea mai mare sursă de energie hidroelectrică a lumii. Paralel, se profilează tot mai semeț no combinat siderurgic care urmează să fie dat în funcțiune în anul 1972. Iar în aflusul prefacerilor, întreaga țară umple de nume și semnificații noi: întreprinderi ale industriei chimice, ale industriei pentru prelucrarea mcanizată a diamantelor, întreprinderi pentru prelucrare lemnului, a fosfaților, a cuprului, a gazelor naturale etc., et

Nu cu mult timp în urmă foamea era una din puține și triste cunoștințe ale congolezilor; acum, agricultura ține pasul cu industria în procesul complex și multip de dezvoltare armonioasă a țării. Și, conform planurilor de la Kinshasa, pînă în 1977 producția de bumbac va spcu cu 77 000 tone, cea de cafea cu 60 000 tone, iar cea culei de palmier cu 250 000 de tone.

«Cei vîrstnici au găsit cărarea: noi, acum, va trebui : construim șoseaua». Tineretul congolez trăiește astă între ju-ju (vrajă, descîntec) și atom, căutîndu-și o cal proprie de afirmare. Știința de carte își face loc în savan și junglă, printre vrăjitori și superștii, scormonin mințile și oferind rezolvări noi, limpezi și tulburătoare tuturor misterelor firii. Dacă cei 80 de ani de dominație colonială sînt echivalenți cu doar 80 de cadre congoleze cu pregătire superioară, numai în anul 1969 pe porțile universității Lovanium din Kinshasa și ale celei din Lumumbashi au ieșit 2 500 de absolvenți ai institutelor dînvățămînt superior.

UN PARTENER DE NĂDEJDE ROMÂNIA SOCIALISTĂ

În același timp, țara își restabilește pe baze noi relații ei cu lumea exterioară. Mai acționează și acum în Congo (K) companii străine, dar esențial e faptul că nu ele au rolul determinant și că peste 70 la sută din sectorul industriei revine statului congolez. După o perioadă de încordare au fost stabilite relații normale cu Belgia, fosta metropolă și semnificativ e faptul că pentru prima oară cele două țări tratează ca de egal la egal. Paralel, se caută noi parteneri de colaborare, printre care se numără acum și Republica Socialistă România. Între țara noastră și Congo (Kinshasa) există, din anul 1967, un acord comercial, iar în urma recente vizite întreprinse la București de ministrul de externe Cyrille Adoula, au fost puse bazele unei mai strînse cooperări viitoare. În prezent, România exportă în Congo (K) autocamioane, diverse tipuri de mașini textile, încălțăminte, tricotaje, medicamente, anvelope, conserve de legume, PVC expandat, rechizite, ochelari și produse cosmetice. În cadrul vizitei amintite, a fost relevată existența unor posibilități de cooperare și în alte domenii, ca de pildă industrializarea lemnului, construcții, industria extractivă.

Congo e un fluviu, o țară, o lume. O lume cu tam-tamuri și oameni zvelți și șocolatii, cu dansuri ciudate și reperi, săvîrșite cel mai adesea, asemeni unui străbun ritual, în jungla înecată în aburul argintiu al luminii de lună, o lume cu miresme învăluitoare, fierbinți, cu poduri de liane, cu rîuri care cîntă. O lume însă care, dincolo de atributele sale exotice ce-i conferă o permanență printre generații și secole, se aliniaza treptat, prin muncă și luptă, în universul economico-spiritual al celui de-al XX-lea secol.

de Emanuel VALERIU

aer pentru baschet !

Printre jocurile sportive cele mai atractive, baschetul se impune în primul pluton al simpatiei publice și, dacă n-ar fi fotbalul, singurul care refuză brațele și apelează la... îndeminarea picioarelor, poate că sportului cu mingea sub panoul cu coș și s-ar cuveni consacrarea regală a popularității.

Prin multe locuri chiar așa se și întâmplă și, dacă am sta să socotim foarte exact, nu știu dacă cele două Americi, gazdele cele mai generoase ale baschetului, nu ar fi serios concurate la onorurile tradiționale de lumea asiatică și în special de China și Japonia. Fapt cert este că, la noi în țară, jocul acesta se bucură de numeroase simpatii, dar trăiește totuși într-o lume închisă. Disciplină a eleganței unite cu vigoarea și îndemnarea, a unor virtuți atletice și intelectuale (atunci când se joacă foarte bine), baschetul este azi izolat de marele public, acel public capabil să renunțe la o duminică de fotbal pentru a urmări o finală de handbal sau rugby (cu Franța) ori să inunde un teren de tenis spre a-l aplauda pe Tiriac și Năstase, dar care n-a mai făcut așa ceva pentru baschet de multă vreme. Și nu din vina lui. Asistând la o recentă și succulentă analiză a acestui sport, am avut ocazia să-mi confirm niște mai vechi impresii și să aflu multe aspecte noi din baschet.

Acum, când campionatul este la sfârșitul său, mi se pare timpul cel mai potrivit pentru o discuție... la gura sobei, mai ales că baschetul hibernează în plină vară! De câțiva ani (cam mulți), panoul și coșul cu plasă s-au retras în săli, iar afară, în aer liber, nu-l mai joacă nimeni. Desigur, necesitățile de acordare cu regulamentul internațional, care prevede competiții doar pe terenuri acoperite, pot constitui o explicație dar numai într-un singur sens și în nici un caz capabilă să justifice retrogradarea, fie și numai în gustul public, a unui asemenea joc! În plus, nu stăm prea strălucit cu bazele acoperite, iar unele discipline nu se pot într-adevăr lipsi de protecția zidurilor. Dar baschetul? Credem că federația de specialitate poate începe de aici acțiunea de revitalizare de care are nevoie sportul pe care-l dirijează. Cei 18 000 de jucători legitimați constituie o cifră remarcabilă (chiar dacă-i cuprinde și pe minibaschetaliștii care de-abia au făcut primii pași pe teren) dar cu mult sub cea care s-ar putea totaliza dacă panourile ar reveni sub cerul liber.

Pe de altă parte, ca o consecință a penuriei de săli, dar și ca urmare a lipsei de îndrăzneală ori de inițiativă măcar, calendarul competițional al baschetului se dovedește foarte sărac. Din cele 52 de duminici ale unui an, mai mult de jumătate nu cuprind programe în acest sport. O trăsătură specifică a jocului de care ne ocupăm este tocmai aceea că el se poate practica pe întinderea unui întreg an fără întreruperi, afară și în săli. Cite alte sporturi se bucură de un atare avantaj? Nu numai începătorii, dar mai ales ei, ar trebui să pășească întâi pe zgură sau pe podiumul de scîndură instalat sub cerul liber ori pe asfaltul terenurilor și apoi să ajungă pe parchetul sălilor. Nici un tor din lume nu ne poate imputa că jucăm baschet afară, în schimb așa se va dezvolta baza de masă a acestuia și va crește proporțional calitatea echipelor de club și a celor reprezentative. Scriind cuvîntul club sînt obligat să menționez că doar puține, foarte puține asemenea formații de valoare există la ora actuală în baschet. Dacă nu evoluează Dinamo, Steaua sau I.E.F.S., publicul nu este interesat. Se pare că aci se repetă greșeli existente mai de mult în fotbal, mai ales. Mă refer la politica de concentrare a celor mai buni jucători la 2-3 grupări, politică desuetă, contestată, pe bună dreptate, și abandonată de alte federații. Pe cînd și în baschet? Programul internațional al cluburilor, restrîns, la rîndul său, la cîteva întîlniri și uneori pentru aceleași 3-4 formații, nu asigură schimbul acela atât de important de experiență, permanenta confruntare cu etalonul mondial al valorii, nu-i stimulează pe sportivi să se apropie de baschet și — dacă au făcut-o totuși — să muncească dintr-un aer afirmare.

Toate aceste aspecte, care par hotărîtoare pentru o stagnare, netîind însă singurele, sînt agravate de o mentalitate la fel de neaerisită ca și cea a întregului baschet, de cînd s-a refugiat în sală. Antrenorii discută mult dar nu împreună, se discută unul pe altul, mai exact, dar nu colaborează pentru succesul jocului acesta minunat, federația îi contestă pe unii și este la rîndul ei contestată de alții, toate aceste «activități» cerînd sacrificii de timp, un timp ce s-ar putea utiliza cu mai mult folos în sprijinul dezvoltării cantitative și calitative a baschetului.

Cineva spunea la ședința respectivă: «Este un avantaj pentru baschet că nu i se cer mari rezultate. Știm unde este și ce poate obține».

De atunci mă tot gîndesc dacă a avut sau nu dreptate omul cu ideea? Poate că tocmai baschetului ar trebui să i se ceară mai mult. Deocamdată, baschetul însuși cere aer. Să-l scoatem neîntîrziat la soare și la vînt, să-i redăm cadrul mai larg de mișcare avut, să-i solicităm pe cei ce-l iubesc să-și dovedească dragostea și, în fine, să vedem dacă și baschetului nu i se poate cere mai mult.

de H. DONA

Trăim în vremea profilărilor. Dacă nu ești profilat, nu faci nici două parale. «Enciclopedie ambulată» a devenit o insultă, «bun la toate» înseamnă, indiscutabil, «bun la nimic», «multilateral» e un adjectiv care se aplică, mai ales, la teorii și la utilaje și foarte, foarte rar la oameni. Că această specializare strictă nu-i împiedică pe cei mai mulți dintre concetățenii noștri să se priceapă la toate (și, în primul rînd, la fotbal, televiziune, pictură, poezie și astronautică) e altă poveste. De bon ton e să fii profilat.

Conformîndu-ne acestei moderne cerințe am căutat și noi în mai multe rînduri să ne definim profilul, dacă nu de alta, măcar pentru a fi în rînd cu oamenii. Din păcate, străduințele noastre n-au fost încununare de succes. Cititorii ignorează orice veleitate de a ne defini cîmpul de competențe și ni se adresează cu aplomb în cele mai diverse (și uneori mai neașteptate) probleme. Printre calitățile care ni se solicită, cele de ghicitor în cafea, moderator de conflicte sentimentale, oracol sportiv sau expert în floricultură nu se găsesc de loc pe ultimul loc.

La toate acestea nu ne-am gîndit cînd am dat de scrisoarea cititorului G. Suruceanu din Botoșani, care vrea să afle de la noi (omul pare cătrănit rău) «de ce nu apare și în zilele noastre un Caragiale?» Dacă am fi fost competenți în materie, am fi putut da un răspuns scurt și precis. Nefiind așa ceva, ne-au venit în minte mai multe răspunsuri: 1) pentru că apariția genilor literare nu poate fi încă planificată (să sperăm că, în cel mai rău caz, cea de-a treia revoluție tehnico-științifică va rezolva și această problemă); 2) pentru că, poate, «vechiul» Caragiale nu și-a epuizat încă misiunea și, deci, apariția unuia nou nu este chiar atât de imperios necesară și 3) poate că un nou Caragiale a și apărut și noi habar n-avem (credeți că toți contemporanii celui vechi și-au dat seama imediat cu cine au de-a face?).

Din păcate, nu împărtășim nici optimismul corespondentului nostru cu privire la efectele imediate și salutare ale apariției unui Caragiale. Ce vă face, tovarășe Suruceanu, să credeți că toți oamenii, fără excepție, îl admiră și îl iubesc pe Nenea Iancu? Dacă ați ști cît de puțin îl urăsc, cîți ar vrea să-l vadă definitiv îngropat în paginile istoriei literare, cîți ar fi gata să-i ridice statuie de marmură numai să aibă certitudinea că-l mort! Toți urmașii legitimi și ilegiti ai lui Cațavencu și ai lui Rică Venturiano, ai lui Guvidi și ai lui Madam Piscușco, toți Miticii și amicii lor îl pîndesc cu ură și așteaptă momentul revanșei. Pînă atunci, unii îl declară învechit, alții, balcanic (adică «străin», vezi bine), alții, autor de vodeviluri ieftine și cite și mai cite. Desigur, toate astea sînt fleacuri; principalul e că dumneata, tovarășe Suruceanu, și noi, și alte milioane de oameni de bunăvoință îl iubim și avem nevoie de el.

Fără nici o legătură cu cele de mai sus, am vrea să răspundem, pe scurt, și cititorului Mihai Nicolau din Hirșova, jud. Constanța. Ne-a impresionat mult povestea simplă și emoționantă a celor doi prieteni nedespărțiți, a solidarității umane care a știut să învingă vrăjmașii și să asigure viitorul unui copil orfan. Ce nu înțelegem însă este propunerea tovarășului Nicolau care ar vrea ca elevii liceelor teoretice, care manifestă anumite abateri morale, să fie transferați disciplinar la liceele industriale. De unde și pînă unde liceele industriale — verigă importantă a învățămîntului din țara noastră — au căpătat rolul unor școli de corecție? E complet greșit — credem noi — să considerăm liceele teoretice drept destinate elitei, iar liceele industriale — tinerilor de «categoria a doua».

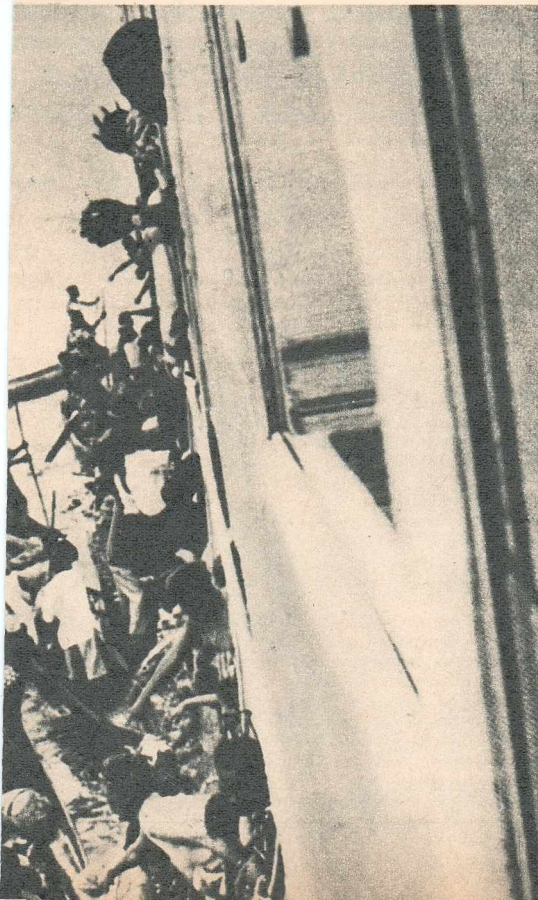
Nici cu propunerea cititorului P. Minzatu din București nu putem fi de acord. Dumnealui e iritat de faptul că cei mai mulți adolescenți sînt «gălăgioși și neastîmpărați» și propune măsuri de calmare. În primul rînd nu găsim nimic anormal (dimpotrivă!) și neliniștitor în faptul că tinerii (și așa a fost dintotdeauna și va fi, probabil, în vecii vecilor) sînt exuberanți. Atitudinea de pensionar au timp să capete după ce vor împlini 60 de ani. Pînă atunci trebuie să ne străduim (cu tact, fără ifose) ca exuberanța adolescentină să se orienteze pe un făgaș pozitiv. În al doilea rînd, orice încercare de a contracara legile naturale, obiective, ni se pare inutilă. Mutatis mutandis, situația ni se pare analogă celei din cunoscuta butadă cu privire la guturai: «Guturaiul netratat, neglijat, durează o săptămînă; în schimb, guturaiul împotriva căruia s-a acționat energetic, cu cele mai moderne metode medicale, nu ține decît șapte zile».

Cititoarea Adriana Păscăluță din Cîmpina ne acuză că luăm în derîdere muzica ușoară. Nimic mai fals. Și chiar dacă vreodată ne-a încercat o asemenea netrebnică ispită, acum, după ce am văzut imaginile de la «Steaua fără nume», cu delirarea candidaților la nemurie lejero-muzicală, ne-am cumințit pentru totdeauna. Numai ridicolul de suprafață provoacă zimbete, ridicolul profund, abisal, te cutremura și te face serios pe viață.

ele plastice, indeosebi sculptura în lemn, erau practice în Congo la un nivel artistic ridicat încă din antichitate. Dragostea oamenilor pentru daltă și penel a supraviețuit celor mai tragice perioade ale istoriei acestei țări.

iașul Congo și numeroșii săi afluenți oferă țării o bogăție de comunicație, iar pescarilor — «oamenii apei», — li se mai spune aici — o pradă abundentă. Peștele este adeseori vîndut pe loc, în tirgurile organizate chiar cursul apelor.

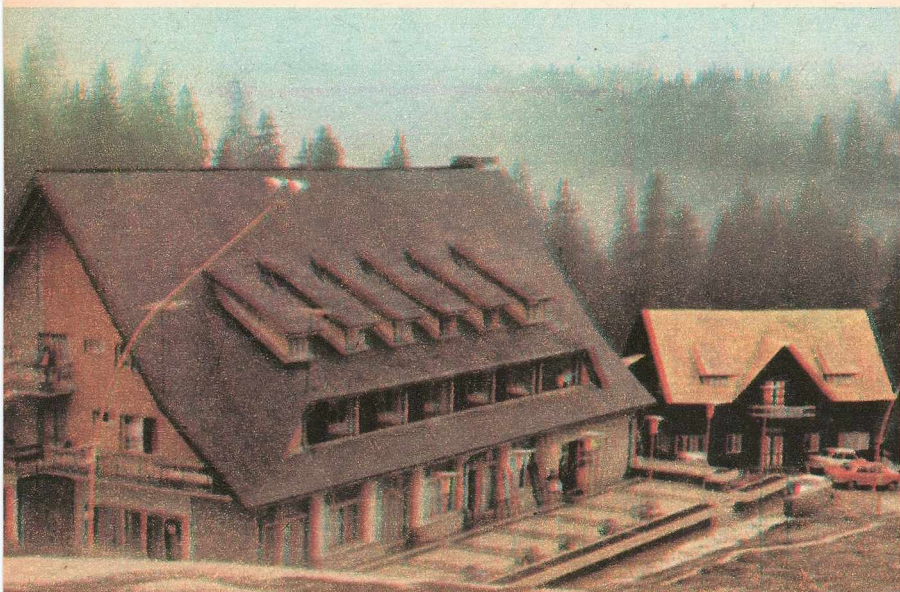

turisti,

Vizitați minunatele cabane, vile și hoteluri-cabane administrate de I.S.C. Predeal (județul Brașov). Amplasate în locuri pitorești, hotelurile-cabane **Clăbucet-sosire, Clăbucet-plecare, Gîrbova, Cabana Schiorilor, Poian Secuilor**, precum și vilele și pensiunile din Predeal, vă creează condiții optime pentru a petrece concediul dv. sau plăcute zile de odihnă la sfîrșit de săptămîină: cazare confortabilă, mîncăruri alese, vinuri excelente, totul la prețuri convenabile.

Pensiunea **Vîrful cu Dor** din Predeal servește masă cu meniu fix (un dejun cu 9,50 lei) și, la alegere, preparate de bufet; seara — grătar.

Se pot reține locuri la Întreprinderea stațiunilor climaterice Predeal, b-că Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 72-74, telefon 1421-1068.

Au trecut de mult vremurile cînd omul se hrănea fără discernămint, fără noțiuni distincte despre valoarea nutritivă a alimentelor și despre efectele nocive ale exceselor de hrană sau ale condimentelor și nici nu cunoștea importanța relației stăruie de spirit — ambianță — alimentație.

În epoca noastră omenirea pătrunde progresiv în faza nutriției raționale, ca urmare a creșterii gradului de cultură și civilizație.

De aceea, bucătăria modernă tinde să se apropie mai mult de ceea ce ar însemna un laborator decît o «cuhnie» strămoșească, adaptată noilor apartamente. În plus, amenajarea interioară a bucătăriei trebuie să satisfacă particularitățile ansamblului de locuit, ținînd seama de cerințele estetice din zilele noastre, bazate pe eleganța formelor liniare, pe frumusețea sobră a suprafețelor plane și pe distribuirea avantajoasă a volumelor.

Or, atîtea însușiri estetice și funcționale nu puteau fi reunite într-o singură garnitură de bucătărie, știut fiind cît de mare este diversitatea preferințelor publicului larg și cît de hotărîtor este cuvîntul... gospodinelor!

De aceea, întreprinderile Ministerului Industriei Lemnului au creat pentru dv. trei tipuri de bucătărie, realizate pe scară industrială la cea mai înaltă expresie a tehnicii moderne și care vin în întîmpinarea preferințelor celor mai exigenți cumpărători.

Vă prezentăm mai întîi bucătăria DAFIN, o rezolvare excelentă a multiplelor necesități ale activității culinare printr-o soluție constructivă simplă: un dulap format din trei corpuri: primul — înalt — avînd două uși și trei polițe; al doilea, care de fapt este un dulap-masă cu trei uși și trei sertare, și un corp suprapus cu trei uși, vitrină cu poliță și patru sertărașe. O masă dreptunghiulară demontabilă și trei taburete cu placa ușor curbată asigură confortul atît în timpul preparării alimentelor cît și — avantaj de loc neglijabil — în timpul servirii mesei. Totul, bineînțeles, în culori pastelate, moderne și atrăgătoare.

O altă garnitură de bucătărie, nu mai puțin reușită, este POIANA, compusă dintr-un dulap cu utilizări diferite, conceput astfel încît să permită lucrul pe placa corpului inferior precum și păstrarea accesoriilor cît mai la îndemînă. Corpul superior este dotat cu două compartimente laterale și uși, prevăzute cu geamuri, pentru veselă și garnitura de condimente, un compartiment central cu poliță. Corpul inferior este amenajat deosebit de sistematic: trei sertare încăpătoare pentru tacîmuri, fețe de masă și șervețele, două compartimente laterale — cu una și respectiv două polițe — un compartiment central prevăzut cu trei coșulete de sîrmă, glisante, pentru păstrarea fructelor și zarzaturilor și în a cărui ușă au fost practicate orificii pentru ventilație. Cele două corpuri sînt unite la spate printr-o placă dublată cu PFL innobilat — imitație de faianță sau colorată uni — consolidată cu doi suportți metalici nichelați, ansamblul avînd astfel un aspect decorativ și original. Masa demontabilă pentru lucru și servit, 3 taburete practice și rezistente completează această garnitură concepută anume pentru apartamentul modern.

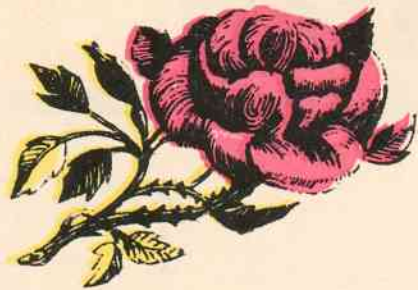
Bucătăria DITRĂU — versiunile III și IV — și-a cucerit în timp record o adevărată celebritate prin avantajele esențiale pe care le oferă: minimum de volum — maximum de utilitate.

Compusă dintr-un dulap cu corp superior, împărțit în două compartimente cu uși, 3 sertărașe pentru paste făinoase, două vitrine de mărimi diferite și geamuri glisante, precum și o nișă pentru cîntarul de menaj, iar corpul inferior cu un compartiment cu 2 uși, poliță și un compartiment mai mic, deschis, aceasta garnitură, la care s-au adăugat o masă și două taburete comode, este pur și simplu cuceritoare. Cît despre culorile pastelate, suplețea liniilor și finisajul îngrijit ele vorbesc de la sine.

De altfel, oricare dintre aceste garnituri de bucătărie corespunde perfect așteptărilor dumneavoastră, atît în ce privește calitățile funcțional-estetice, cît și durabilitatea și ușurința în întreținere.

Și pentru că întreprinderile Ministerului Industriei Lemnului vă oferă nu mai puțin de trei răspunsuri la întrebarea pe care am pus-o în titlu, totul depinde de preferințele dumneavoastră.

Nu uitați însă că ultimul cuvînt aparține gospodinei!

CUM AMENAJAȚI „SPAȚIUL CULINAR“ ÎN LOCUINȚA DV.?

PUBLICITATE

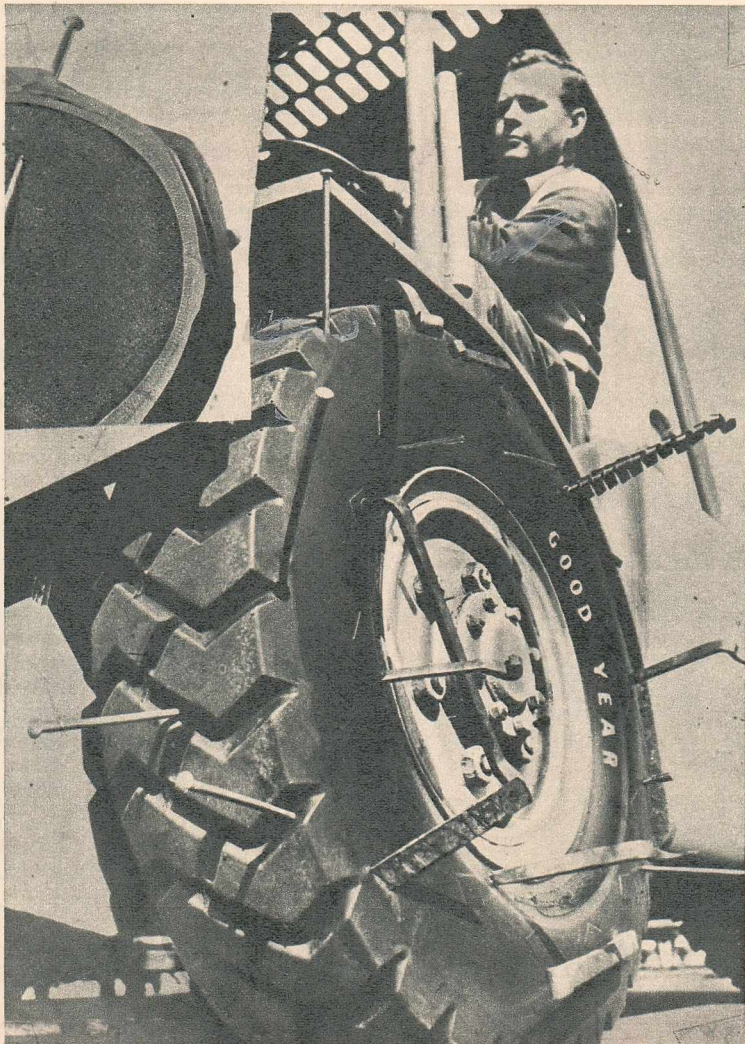
de 43 de ori mai valoros

În anul 1938 Sir Brian Mountain-senior cumpăra — la prețul de 7 000 de lire sterline — un tablou semnat de Rembrandt, considerat de experți ca o valoroasă operă a marelui flamand. Tabloul, un portret-bust, înfățișează, foarte probabil, pe tatăl pictorului. Harmen van Rijn. De curând, Sir Brian Mountain-junior a vândut tabloul — pentru 300 000 de lire — unui mare comerciant londonez de obiecte de artă, Mr. Edward Speelman (în fotografie, alături de prețioasa cumpăratură).

adio, explozii!

Pare de necrezut dar una din cele mai obsedante griji ale automobilistului — explozia pneului — are cauză de accidente, uneori grave — e pe cale să dispară. Se fac în prezent experiențe, într-un stadiu destul de avansat, cu pneuri umplute nu cu aer ci cu un material plastic, un soi de burete care-l face impermeabil la tot ceea ce provoacă deteriorarea și explozia: cuie, bucăți de sticlă, pietre ascuțite și chiar gloanțe. În partea de sus (stînga) a fotografiei se poate vedea, în secțiune, noua anvelopă minune.

INTELEPTII PRINTRĂ NOI

definiții aproximative

● **Botanica** este arta de a usca plantele între file de hirtie și de a le insulta în limbile latină sau greacă.

ALPHONSE KARR

● **Conștiința**: ceva care nu te împiedică niciodată să comiți un păcat dar te împiedică să te bucuri de el în pace.

THEODORE DREISER

● **Cinicul** este omul care cunoaște prețul fiecărui lucru și valoarea nici unui lucru.

OSCAR WILDE

● **Răbdarea** este arta de a spera.

VAUVENARGUES

● **Un dicționar** este o întregă lume în ordine alfabetică.

ANATOLE FRANCE

● **Educația** constă în a concilia părerea bună pe care o ai despre tine cu cea mai puțin bună pe care o au ceilalți despre persoana ta.

MARK TWAIN

● **Egoist** e cel care nu-și întrebuințează fiecare clipă să asigure fericirea tuturor celorlalți egoiști.

LUCIEN GUITRY

● **Peștele** este o ființă a cărei creștere este foarte rapidă între momentul când e prins și cel în care pescarul îl descrie amicilor săi.

GEORGES SIMENON

● **Foamea** e cel mai bun sos la o mîncare.

CERVANTES

● **Ignorantul** este cel care nu știe că nu știe.

A.B. ALCOTT

● **Bîrfa** este singurul zgomot mai rapid decît sunetul.

* MARIO DEL MONACO

● **Optică**: elefanții sint, fără excepție, desenăți mai mici decît în realitate, iar purcii totdeauna mai mari.

JONATHAN SWIFT

RECORDURI ȘI PERFORMANȚE

esculap et comp.

● **CEA MAI VECHIE** farmacie din lume funcționează la Roma. Data înființării — anul 1070.

● **CEL MAI TÎNĂR** medic din epoca modernă este Antonia Ross din Analia. Ea a absolvit Facultatea de medicină din Dublin la 21 de ani. Ținînd seama de rezultatele strălucite ale studiilor sale, i s-a iertat falsul prin

care s-a îmbătrinit cu scriindu-se la 15 ani la

● **BOALA** cea mai v. menirii, care a lăsat u caria dentară. Ea a fos tată la omul de Nean care era însă localizat de gingie, ca după mii apară între dinți și mul ziu să macine, ca astă coroanelor dentare.

● **CELE MAI VECHI** estetice s-au făcut în l în anul 800 î.e.n. Este rinoplastii — operații de a nasului. Metoda este în «Aymoeda», una d sfinte ale hindușilor, și sită pentru a corecta u lor care fuseseră pede, tăierea unei părți din n

● **PROTEZA** cea mai păstrează la un muzeu Este un picior care dat secolul III î.e.n. și este ționat din foi subțiri de un suport de lemn.

● **CELE MAI MULTE** existente în lume — pe sută — se propagă prin gîtul omului.

● **PACIENTUL** cu vi mai înaintată care a s operație a fost James Brett-jr. din Houston (S.U.A.). Născut la 25 i și mort la 10 februarie a suferit o operație la ai șoldului la vîrsta de 11 105 zile, operație pe cai portat-o cu bine.

● **PRIMA** operație de cită înregistrată în ana diciner a fost efectuată 1736, în Anglia, de C Amyand (1680—1740), felcer în armată.

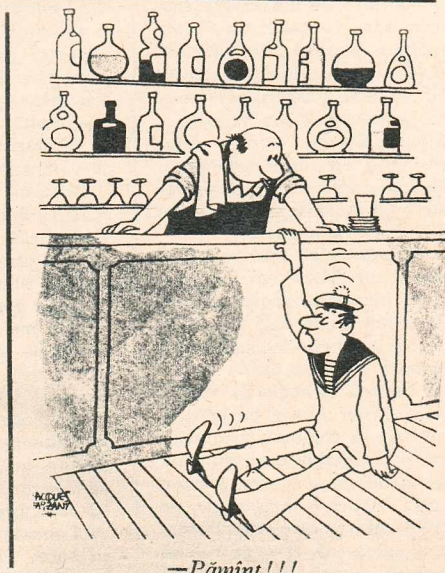
● **CEA MAI VECHIE** cu anestezie generală a la 30 martie 1842 în S.U. cientul era James Vena avea un chist la gît iar ci ... un dentist, Crawford amson Long, care a utiliza pentru a-l adormi pe b

● **ÎN EPOCA** preane din cauza durerilor mari trebuiau bolnavii să le «pe viu», chirurgii se în în operații cît mai rapide. manța a fost realizată de gul Robert Liston (1794 din Edinburgh (Scoția), amputat piciorul unui în... 33 secunde.

● **RECORDUL** farme lor îl deține Samuel Jessu cut în 1752) din Heck Lincolnshire, care nu a măcar un rival «modern ingerat, din 1794 pînă în 226 934 pilule și 40 000 fl cu medicamente. Culme că individul perfect sănă ipohondru, a decedat la 65

— Ce cauți tu în viața mea de burlac ?...

—Pământ!!!

— Pentru Dumnezeu, Marta, nu mai țipa atîta !...

— În care ladă or fi cartușele ?...

MAI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ORIZONTAL: 1) Pelin de mai! — A bate cu maiul. 2) Mai — Legat în mai. 3) În fond! — Mai. 4) Nu mai mișcă — Istoric și lingvist transilvănean. 5) Diftong latin — «Mai» — Firicel de floare-albastră. 6) Sărbători cîmpenești specifice lunii mai. 7) Întreprinderea industrială de stat (abr.) — Colea, în dreapta! 8) Las-o mai moale — Mai greu ca valea. 9) Gîndac de mai. 10) Îndesată cu maiul.

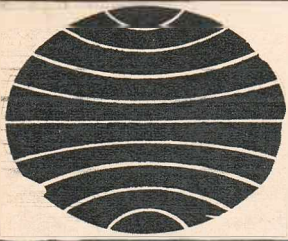
VERTICAL: 1) Numele popular dat

lui mai, luna florilor. 2) Vecin cu mai — Mai. 3) A patra și a cincea în calendar! — Mai. 4) E mai frig — Florar sub sticlă. 5) Mai o dată — Nu mai lipsește nimic... la lași. 6) Literă grecească — Subiectul nostru — Buletinul oficial (abr.). 7) Mai lîngă toc! — Cel mai tare. 8) Camere — Mai de soi (pl.). 9) Locul lui mai în calendar. 10) Cal — Definiție pentru mai.

Nelu CARAIMAN

Dezlegarea jocului «MOMENT MUZICAL», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) STRADIVARI. 2) TREMOLO — EN. 3) RICA — A — RAI. 4) ULITE — CALM. 5) N — TI — AED — A. 6) ARA — UT — IA. 7) O — CREMONA. 8) AMOR — NI — IL. 9) CAL — ZECIME. 10) ENESCU — PAN.

glob-comentar

Nicolae LUPU

DE LA MAXI LA MINI-MANSHOLT

După cum se știe, în faimosul memorandum cu privire la restructurarea agriculturii Pieței comune Mansholt pornea de la constatarea că 80 la sută din gospodăriile agricole din țările Pieței comune sînt prea mici pentru a asigura exploatarea pe baze raționale. Memoriul lui Mansholt aprecia că, deși în perioada 1970-1980 circa 5 milioane de oameni din agricultură vor părăsi acest sector — jumătate, din motive de vîrstă și altă jumătate în căutare de munci în industrie — acest proces trebuie accelerat. Maxi-planul Mansholt preconiza concentrarea gospodăriilor agricole în unități mari, luarea de hotărîri pentru a nu mai mări terenurile destinate agriculturii și reducerea suprafețelor agricole cu circa 15 milioane hectare.

Pe seama cui urmau să se facă aceste transformări? Într-o completare la propunerile lui Mansholt, publicată la sfîrșitul anului 1969, Comisia Pieței comune arăta limpede că măsurile urmăreau «să mărească responsabilitatea financiară a producătorilor și să reducă garanțiile de vânzare, ceea ce va duce la scăderea veniturilor țărănilor» (sublinierea ns.). S-a calculat că în perioada 1970-1975 aplicarea măsurilor ar putea însemna o scădere a veniturilor în agricultură de 430 milioane dolari anual. Era de așteptat ca asemenea propuneri să stîrnească opoziția producătorilor. În același timp o serie de guverne, din motive politice, au evitat să și le însușească, pentru că ar fi înstrăinat o parte importantă a corpului electoral. Dar mai există și alte motive ale opoziției, pe plan guvernamental, cum sînt, de pildă, cele ce justifică atitudinea guvernului R.F.G. Planul Mansholt, în forma sa inițială, presupune mărirea fondurilor de orientare ale agriculturii, aflate la dispoziția Pieței comune. Republica Federală a Germaniei, care din cauza situației sale acoperă la ora actuală o mare parte din acest fond, cere ca el să rămînă la plafonul actual (un miliard mărci) pentru că, în caz contrar, Bonnul, care plătește actualmente 325 000 000 mărci anual, ar trebui să-și dubleze contribuția. Iată de ce, la întîlnirea la nivel înalt de la Haga, cancelarul vest-german a subliniat că modernizarea agriculturii constituie o problemă care din punct de vedere financiar trebuie să depindă de autoritățile naționale. Punctul vulnerabil al maxi-planului Mansholt constă tocmai în încercarea de a găsi o soluție unică, centralizată, comunitară, pentru situații diverse care solicită atît soluții cît și competențe naționale.

În ce sens s-a operat trecerea lui Mansholt de la «maxi» la «mini»? După cum arată «Associated Press», noul plan ar fi «mai puțin ambițios decît propunerile din 1968, care au speriat atît statele membre cît și organizațiile agricole din cadrul comunității». În loc să se prevadă reorganizări structurale, se pune accentul pe încurajarea financiară a unor ferme moderne mari. Mansholt preconizează totodată reducerea subvențiilor acordate producătorilor de grîu, de unt și de zahăr și penalizarea celor care contribuie la crearea de stocuri nevandabile. Este de prevăzut că noul program Mansholt va stîrni aceeași opoziție ca și vechiul program, pentru că el nu reușește să depășească vulnerabilitatea principală a unor astfel de «proiecte comune»: desconsiderarea particularităților și intereselor atît de diferite ale țărilor membre. Cineva definea linia «maxi» în domeniul modei drept acoperirea unui teritoriu vast fără a dezvălui esențialul. Politica agrară a lui Mansholt are dezavantajul că în nici una din variante esențialul nu este pus în valoare.

Ilie ȘERBĂNESCU

FRANȚA: ECONOMIA ȘI PRIMĂVARA

Zilele trecute au fost date publicității — în urma luării lor în discuție de către guvernul francez — principalele coordonate ale celui de-al VI-lea plan de dezvoltare economică 1971—1975. După cum este cunoscut, în Franța se elaborează planuri de dezvoltare pe termen lung (5 ani), care stabilesc principalele obiective și opțiuni economice pentru perioada respectivă. În vederea atingerii obiectivelor propuse, statul folosește o gamă diversă de mijloace și pirghii economice de care dispune. Desigur, trebuie arătat că în condițiile economiei franceze, economie capitalistă, în care statul deține o parte din mijloacele de producție, dar în care sectorul particular este predominant, acest plan are doar un caracter indicativ și nu este obligatoriu.

Prevederile noului plan au o semnificație aparte, legată mai ales de contextul economic actual. După cum se știe, în cursul anilor 1968 și 1969 francul francez a cunoscut accentuate pierderi de poziție — balanțele comercială și de plăți acuzînd deficite importante — iar rezervele monetare s-au erodat puternic: de la aproape 7 miliarde dolari la mai puțin de 1,5 miliarde dolari. Pentru remedierea acestei situații, guvernul francez a luat un șir întreg de măsuri, dintre care unele radicale, menite să combată tendințele inflaționiste de pe piața internă și să restabilească echilibrul în economia franceză: bugetar, producție-consum, precum și în balanța comercială și de plăți. Astfel, printre altele, s-a recurs la devalorizarea francului, măsură care se consideră a fi de natură, pe de o parte, să comprime cererea internă fără a reduce cererea de forță de muncă, iar, pe de altă parte, să sporească competitivitatea externă a mărfurilor franceze. De asemenea, alte măsuri au fost luate pentru declanșarea procesului de restructurare a economiei franceze, în sensul promovării unor mutații, în special, în industrie, sector considerat de cercurile economice ca rămas în urmă față de situația sa în alte țări capitaliste dezvoltate.

În acest context, planul de dezvoltare economică pe 1971-1975 vine să definească opțiunile pe termen lung angajate de autoritățile franceze. Ritmul creșterii economice în perioada menționată va fi de 6% (față de 5% prevăzut în planul anterior 1966-1970). Cel mai important sector economic — industria — urmează să cunoască un ritm superior de creștere — 8% — în cadrul ei punîndu-se accent pe ramurile de vîrf, care vor beneficia și de sprijinul puternic al statului. Creșterea prețurilor va fi controlată în așa fel încît să nu depășească 2,5% anual — nivel care să excludă o nouă deteriorare a francului. Se estimează de asemeni că exporturile franceze vor crește rapid. În aceste condiții este prevăzută obținerea, în medie, a unui surplus anual în balanța de plăți curente de un miliard dolari. Se consideră că toate acestea vor face posibilă atingerea pînă în 1975 a unui nivel de rezerve monetare de 5 miliarde dolari.

Cercurile guvernamentale se arată optimiste în legătură cu înfăptuirea acestor obiective, mai ales că baza de la care se va porni — situația economică în 1970 — pare a se contura pozitivă, semnele redresării făcîndu-și de pe acum apariția. În martie, coeficientul de acoperire a importurilor de către exporturi s-a ridicat la 97% — nivel considerat ridicat — iar, ca urmare a încetării speculațiilor monetare, importante capitaluri și-au reluat locul în Franța și au dat posibilitatea rambursării integrale a datoriiilor pe termen scurt, contractate de guvernul francez pentru susținerea francului în perioada mai-iunie 1968. Observatorii din capitala franceză apreciază că primăvara și-a găsit corespondent și pe plan economic.

I. FÎNTÎNARU

„PE CURÎND“ PE CÎND ?...

Rulînd pe autostrăzi vest-germane, mi s-a întîmpla întîlnesc la stațiile de benzină mașini militare americane «G.I.»-ii (ostașii) se refrișau la bar, scriau ilustrate. O ilustrată, unul notase: «Vă îmbrățișez. Pe curînd». adresată părinților, logodnicei? Anunța o permisiie definitivă lăsare la vatră și la un rost în viață? Nu șdar m-am gîndit atunci că nostalgicul «pe curînd» conțmai multă politică decît o mie de declarații pro și con în problema retragerii trupelor americane din Eur Occidentală.

Dosarul s-a redeschis o dată cu vizita cancelar R.F.G., Brandt, în S.U.A. E greu de spus în ce măs peste masa convorbirilor a planat imaginea «băieții dornici să se întoarcă acasă sau a opiniei publice care numele ameliorării ambiantei politice europene, ar c să-i știe acasă. Sînt înclinat să cred că chestiunea a t privită mai curînd din unghiul de vedere financiar d din acela al intereselor destinderii. Costul în devize întreținerii trupelor americane în Europa grevează ser deficitul balanței de plăți americane. De aici concl trasă și de Comisia economică a Senatului și Came Reprezentanților: «Țările Pieței comune să achite integ costul». Influenți oameni politici merg mai departe și retragerea sau reducerea substanțială a acestor tru (O rezoluție senatorială în acest sens a întrunit adeziu a 51 senatori din 100.) Adepții ei invocă argumente c sistente: «N.A.T.O. s-a perimat» (senatorul Mansfiel Sau: la ce bun să ținem trupele în Europa, de vreme s-a dovedit că, la nevoie, ele pot fi transportate din S.U într-un timp record? Înseamnă că alta este rațiunea «p zenței» — presiuni asupra aliaților și stimularea încordă

Opiniilor lucide li se contrapune «corul uliilor». Gen ralul american Wheeler afirma deunăzi: «Dacă efecti forțelor americane ar fi redus, cred că va interveni reducerea a forțelor vest-europene ale N.A.T.O., c vest-europenii vor spune: ce este bun pentru S.U.A. e bun și pentru noi». «Ei și, aceasta nu ar putea decît determine o reacție în lanț de reducere a efectivei militare în Europa» — vor spune oamenii cu judeca Dar, după cum se vede, una e logica lor și alta a N.A.T

La insinuarea S.U.A. ca vest-europenii să plăteas Bonnul afirmă că nu se sustrage de la acoperirea unei pă a cheltuielilor, dar consideră că a venit timpul ca «t partenerii N.A.T.O. să participe la suportarea poveri Purtată în acest context, discuția americano-vest-germa n-ar fi consemnat decît decizia de a nu se schimba nin pînă în iunie 1971.

Pentru calmarea spiritelor, se spune că a rămas desch perspectiva ca ia apropiata sesiune a Consiliului N.A.T. să se repună pe tapet o sugestie din 1968 privind «o r ducere echilibrată de trupe între Est și Vest». Cine să închipuie însă că de la N.A.T.O. — motorul cursei înă mărilor — va porni o propunere de dezarmare?

Soluția trebuie căutată în efortul comun al tuturor telor continentului pentru promovarea securității eur pene. Aceasta reclamă în mod imperios, după cum a arăt nu o dată România și după cum se prevede în Declaraț de la București, retragerea tuturor trupelor străine limitele granițelor lor naționale, desființarea oricăre baze militare străine. Înăptuirea acestor măsuri ar salutară pentru cauza securității europene și general spre binele tuturor, inclusiv al «băieților» care scriu acas «Pe curînd».

telex

OTTAWA

Memorandumul adresat guvernului de Congresul minoritesc canadian — cea mai mare organizație sindicală a țării — respinge combaterea inflației prin scăderea nivelului de trai, arătînd că adevăratele ei cauze sînt dependența economică de S.U.A. și războiul din Vietnam.

SOFIA

Casele de odihnă de pe Vitoșta, muntele la ale cărui poale este situată Sofia, pot primi în prezent 7 600 persoane concomitent. Vitoșta dispune de 327 km de alei și de piste de schi în lungime de 39 km.

ROMA

Zgomotul și gazele de eșapament ale Jumbo Jet-urilor au consecințe nefaste asupra sănătății personalului aeroportului Fiumicino. O plîngere în acest sens a fost depusă la ministerele sănătății și transporturilor.

MONTEVIDEO

În Uruguay se comit zilnic 40 de jafuri și 4 atacuri armate. Într-un an au fost furate populației 2 miliarde pesos, din care poliția n-a izbutit să restituie pîgubașilor decît o treime.

PARIS

Potrivit unor cifre publicate recent privind producția de cărți a anului 1968, în Franța s-au tipărit 27 084 titluri. Cărțile format «de buzunar» au reprezentat 44% din totalul producției editoriale.

LONDRA

Cinci țări vest-europene studiază posibilitatea realizării unui calculator capabil să rivalizeze cu cele americane. Conlucrează

PRAGA

firmele International Computer Ltd. (Anglia), Philips (Olanda), Siemens (R.F.G.), Olivetti (Italia), Compagnie Internationale pour l'Informatique (Franța). 290 locomotive, cîteva sute de tramvaie, 15 mari compresoare vor fi furnizate, pînă la sfîrșitul anului, Uniunii Sovietice de către CKD, cea mai importantă întreprindere a industriei grele cehoslovace.

KINSHASA

«Universitatea Lumanba pentru prietenia între popoare din capitala Republicii Democratice Congo numără — la împlinirea a 10 ani de existență — 4 061 studenți, printre care 969 sovietici, 834 africani, 964 sud-americani, 710 arabi și 524 din Asia de sud-est.

LOS ANGELES

«Televizorul și halucinogenele sînt rude apropiate», a declarat un cercetător al Asociației de psihologie din California. El a calculat că, pînă la 18 ani, un tînăr american petrece în fața televizorului 250 000 ore și vînghîte 350 000 mesaje publicitare. După cum informează ziarul «Daily Yomiuri», în prefectura Mie va lua naștere o nouă bază de lansare a rachetelor — una dintre cele cinci a căror construire în Japonia centrală a fost prevăzută de planul de înăptuire a forțelor armate ale țării.

TOKYO

arhivă-foto

58 DE ZILE PE CAL

De-a lungul timpului, sportivii au parcurs distanțe mari cu tot felul de mijloace: pe jos, pe bicicletă, cu automobilul, cu avionul și chiar... călare. Sint cunoscute două uimitoare performanțe de călărie realizate pe ruta București-Paris (circa 3 500 km) a unui ofițer bucureștean — în 1911, și a unei renumite sportive pariziene — în 1928. Prima dintre aceste călătorii a început la 24 aprilie 1911, când temerarul căpitan Ion N. Păun a plecat din București, având ca «ataș» o mînză. Bagajele purtate de acest atelaj (inclusiv călărețul) cîntăreau 119 kg. Cursa a durat 58 de zile, sosirea înregistrîndu-se la Paris în seara de 23 iunie. Media zilnică de mers: 62 de km. În fotografie: trecerea pe una din înălțimile Saint-Gothard.

După trecerea a 17 ani vine replica acestui raid: Marie D. Orange, o sportivă de pe malurile Senei, face același drum în sens invers: Paris-București. Ea pleacă din capitala Franței, pe un cal de rasă, în ziua de 10 aprilie 1928 și sosește la București la 25 iunie, deci după 78 de zile de mers.

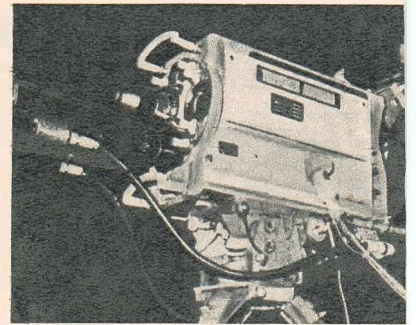
Ion MUNTEANU

TELE - „VIZIUNILE” LUI BILLY GRAHAM

Billy Graham nu este un popă oarecare. Reputația lui de predicator evanghelist nr. 1 al Americii și-a găsit de mult consacrară prin repetatele sondaje Gallup și prin celebrele lui cruciade-misionare pentru așa-zisa izbăvire a pămîntenilor de «păcatele acestei lumi bîntuite de necredință și primejdii apocaliptice». Scenariul aparițiilor în public ale maestrului «evangelizării totale» oferă, de fiecare dată, spectacolul unor chemări mesianice menite să dezlănțuie reacția în lanț a unor psihoze de masă. Graham nu are nevoie nici de sutană, nici de amvon; ecuația evangelizării, într-o lume dominată de cibernetică și computere, este abordată de el cu mijloace noi, eficiente. Un manager versat (Cliff Barrows), citeva investiții de capital (colecte, donații, fundații filantropice), o detașare simulată față de problemele politice (segregația rasială, războiul din Vietnam etc.) o asociație de evanghelizare (cu taxe de înscriere, cotizații și centre de convertire), adeziunea minuțios asigurată a unui mare număr de personalități marcante ale vieții publice americane și, în sfîrșit, spectacolul în sine al viziunilor grahamiene, iată — în linii mari — rețeta ascensiunii pastorului devenit milionar. Faptul că l-a asistat pe președintele Nixon la depunerea jurămîntului și că a rostit o alocuțiune cu acest prilej apare la fel de semnificativ ca împrejurarea că, ori de cîte ori Billy Graham este oaspete la Casa Albă, i se acordă privilegiul unic de a se odihni, după predică, în același pat în care a dormit cîndva Abraham Lincoln. Dar iată că acest fenomen al Americii a trecut deunăzi oceanul pentru a-și extinde aria evangelizării și asupra... păcătoșilor vest-europeni. Cruciaza misionară s-a transformat — așa cum o caracterizează «Der

Spiegel» — într-un autentic «Super-Show», adresat simultan, printr-un circuit închis de televiziune, credincioșilor din 36 orașe mari și mici din Europa. Timp de șapte zile în șir un post de TV particular, închiriat cu bani grei, a emis seară de seară de la Dortmund (R.F.G.) tele-«viziunile» lui Graham, în cadrul unui program intitulat «Europ '70».

Pe ecran apare mai întîi figura marelui maestru. Rostește, de undeva din înălțimi, un evlavios «God bless you» (Domnul să vă binecuvînteze!), după care președintele Alianței evanghelice evocă «marea șansă» de a-l vedea pe Billy Graham în Europa. Între timp răsună glasul unei cîntărețe americane specializate în rugăciuni pe note. Orga electronică și corul dau semnalul începerii colectei, care este unul din momentele-vîrf ale ceremoniei. O ploaie de flori însoțește primele cuvinte ale predicii. Cu Biblia în mîna, pe care o aseamnă cu o «armă automată» a lui Dumnezeu, telemisionarul își cheamă turma la cîntă: Înapi la evanghelie, Departe de ispitele lumești!, Nu uitați că vă aflați înaintea lui Iisus în persoană!, Feriți-vă de iudecata de apoi!, Se apropie sinuciderea lumii! Din zece în zece minute, ca de pe o bandă de magnetofon răzbat în eter aceleași fraze rostite, cum constată *Le Monde*, în jargon eclesiastic dar cu alte cuvinte. Spectacolul, care a costat aproape un milion de dolari, a stîrnit însă, dincolo de psihoza scontată, un imens hohot de ris în rîndul europenilor lucizi, ceea ce și-a găsit expresia elocventă în ironia mușcătoare cu care cele mai mari ziare și reviste vest-europene au comentat predica de la Dortmund. Focul satirei a pulverizat decorul circuitului Graham, lăsînd să iasă la iveală tendințe politice

Billy Graham: în loc de amvon, camera de televiziune.

disimulate zadarnic de evlavia telegenică teologului cu înfățișare de actor.

Billy Graham oficia patetic, gesticula fronic, anatemia cu ochii spre cer... Foamea războiului, molimele, explozia demografică chiar pornografia — pretindea el — au un singur leac: Biblia. Dar tocmai cînd emisiunea era în toi, predica lui Graham a fost brusc întreruptă de strigătul unui student baptist din Dortmund, care, apropiindu-se de microfonul la care se ruga retoric teribil evanghelist, l-a apostrofat tăios: «IPC CRITULE!» În aceeași zi, la Washington cuvîntul de ordine al unui număr de 100 000 participanți la un marș anti-războinic era înscris pe sute de pancarte: «De ce să n rugăm pentru pace și să plătim pentru război? Sint cîteva împrejurări care oferă prilej de reflecție. Mult mai profunde, firește, decît cele sugerate de invocățiile pseudodivine televizate de Billy Graham dincolo și din coace de ocean.

Dic. BABOIAN

OUAGADOUGOU

SPRE O CINEMATOGRAFIE NAȚIONALĂ

Corespondență specială de la Nestor ROURA

După Guineea, și guvernul Voltei Superioare a naționalizat sălile de cinematografie și întreaga rețea de difuzare a filmelor monopolizate înainte de două companii străine, «Comacico» și «Mocær». Acest act a marcat un nou pas în înlăturarea exploatații culturale a Africii.

Trebuie să arătăm aici că Africa este, în general, în materie de cinematografie, una dintre cele mai defavorizate regiuni ale globului. Pe întregul continent există 2 500 săli de cinematograf cu 1 500 000 locuri. În Africa neagră, la sud de Sahara, nu sint decît 200 de săli, în majoritate prost echipate, cu excepția celor rezervate funcționarilor superiori, experților internaționali și reprezentanților trusturilor străine. Serviciile culturale ale țărilor africane au protestat de mult timp împotriva politicii de selecționare a filmelor, în virtutea căreia în Africa nu erau trimise decît pelicule de proastă calitate — westernuri, filme poliștice etc., abundînd în bătăi și crime. S-a cerut în repetate rînduri companiilor sus-amintite să procure filme cu conținut educativ. Rezultatele acestor demersuri au fost totdeauna negative, pretextîndu-se «analfabetismul publicului african».

Tînăra cinematografie africană n-a fost niciodată încurajată de proprietarii celor două companii. Regizori și producători africani, apreciați la Paris, Veneția și Moscova, nu izbuteau să-și prezinte producțiile, în primă vizionare, în Africa. Sembene Ous-

mane. Blaise Senghor și colegii lor n-au încetat să protesteze împotriva acestei atitudini antiafricane, cerînd să se pună capăt unei asemenea stări de lucruri, iar autoritățile să preia atît distribuția filmelor cît și exploatarea sălilor, să încurajeze și să subvenționeze creația națională.

Republica Arabă Unită, India și țările socialiste, precum și unele cercuri progresiste ale cinematografului din Europa occidentală și-au oferit sprijinul, furnizînd atît Guineei cît și Voltei Superioare filme bune la prețuri scăzute. De doi ani încoace, Festivalul cinematografului african de la Ouagadougou, facilitînd cunoașterea producțiilor tipic africane, se bucură de un mare interes.

Un adevărat val de represii a fost dezlănțuit de noile autorități cambodgiene împotriva locuitorilor de origine vietnameză — unii căzînd victime masacrelor, iar alții fiind siliți să ia calea lagărelor (în fotografie).

cronica de trei secunde

CUORE

Mi se impută — printre altele, firește — că sint prea amabil. Nu sint decît politicoș. Sint acuzat că am prea mulți prieteni. Nu sint decît sociabil și am oroare să jignesc un zîmbet care vine, chiar ipocrit, spre mine. Am foarte puțini prieteni — dar e bine c-o știu numai eu și dușmanii mei. Mă împrietenesc greu, însă mă pot împrieteni dintr-un nimic, dintr-o frază, dintr-un gest, dintr-un gînd cu care mă întîlnesc în troleibuz, într-o cafetărie, într-un ziar, fie el tipărit la Polul Nord, dar care să mă lovească în inimă, exact unde mă doare. Cineva — la antipod — zice așa: «Nu scriu pentru posteritate... Ceea ce trebuie e să scrii repede. Nu vreau să fiu durat în bronz, căci teatrul nu poate fi eficace decît dacă e scris repede, dacă e montat repede, dacă spune imediat ceva despre problemele contemporane imediate, dacă e scris pentru omul din primăvara lui '70, fără să aștepte a afla cum va fi omul din noiembrie '70»... Habar n-am cum arată la față acel om care gîndește astfel. Nu-i cunosc piesele. Nu vreau să i le cunosc. Cu prietenii nu sint amabil, nici sociabil, prietenii nu mi inspiră milă, piesele lor cu

atît mai puțin... Dar omul acesta îmi e prieten, în această primăvară a lui '70. Nu știu ce va fi în noiembrie '70 — știu doar că un om cu cît îmi e mai necunoscut, cu atît eventuala noastră prietenie are șansa de a dura mai mult. Și cine m-ar crede că cel mai bun prieten al meu e un om care se împotrivesc categoric acestor idei ale necunoscutului de la antipod?

HECTOR MALOT

DI. Villeneuve era bătrîn. DI. Villeneuve era mut. DI. Villeneuve era infirm. DI. Villeneuve avusese cîndva o embolie cerebrală și deseori se simțea rău. DI. Villeneuve avea un ciine. Cîinele se numea Nick. Nick era din rasa setterilor irlandezi. Nick își urma stăpînul peste tot. Nick știa că dl. Villeneuve era mut și simțea din timp cînd i se făcea rău d-lui Villeneuve. Atunci, Nick fugea într-un suflet să anunțe familia că d-lui Villeneuve îi e rău. Nick avea simțurile foarte dezvoltate. Cînd apărea prin preajmă un tînăr numit Raymond Bénac, de profesie ucenic într-o măcelărie, Nick începuse să mirie și să-și arate colții. Nick simțea mirosul de sînge și carne împregnat în Raymond și acest miros îl irita. Raymond era

din ce în ce mai iritat de miriitul lui Nick. Iritarea omului se transformă în ură față de animal. Vara trecută, dl. Villeneuve plecă la pescuit însoțit de Nick. Raymond îi urmări pe Nick și pe Raymond purta o carabină calibrul 22. E așteptat ca Nick să se culce cumințe la picioarele stăpînului, pe malul riului. Atunci Raymond trase un gloanț în Nick. Nick muri pe loc. Tribunalul din Toulouse îl judecă pe Raymond Bénac, acuzat de «dispreț total față de persoană». Avocatul apărării argumentă: «Cînd ești ucenic într-o măcelărie, domnilor, n-ai sufletul lui Mozart»... Bénac fu condamnat la 800 de franci despăgubiri către dl. Villeneuve și 100 franci Societății pentru protecția animalelor, constituită parte civilă. Avocatul nu fu pedepsit, căci n-avea de ce. El fu condamnat să găsească și în viitor noi argumente inteligente în apărarea clienților săi. Nimeni nu pedepsește aberațiile orale prin care justificăm inteligent și ingenios crimele semenilor noștri, nevinovate rămîn prostiile pe care le debităm zilnic — ca avocați, ca inculpați, ca măcelari, ca ucenici sau clienți ai măcelarilor — pentru a disculpa «disprețul total față de persoană»...

Radu COSAȘU

orica ȘELMARU

FADIONUL, PIGMENTII URNA

Înd premierul sud-african John Vorster a autorizat trecut competiții sportive între echipe imaculate și echipe multirasiale, doctorul Albert Herzog a cuprins de o virtuoasă minie: dar apartheidul?!, dar te tradiții?!, dar dacă — într-o competiție, cineva buie îndeobște să piardă — pierde o echipă ireproșabilă punct de vedere rasial, cum rămîne cu superioritatea upremația albilor?!

a șaptezeci de ani, doctorul Herzog și-a păstrat intacte azaurul de prejudecăți, și virulența verbală. Plus senti-ntul că face parte din istoria țării: o dată prin moște- de familie (e fiul lui Barry Herzog, general bur care lustrat la începutul veacului în lupta împotriva Angliei), ată prin contribuție proprie (a fost unul din fondatorii tidului național, aflat la putere din 1948). Ca atare, asumat rolul unui Savonarola care denunță și înfie-ză implacabil păcatele semenilor săi, în speță ale pro-lui său partid. Încă înainte de povestea cu meciurile ilegii, doctorul Herzog declara că Vorster, ca pre-nte al partidului și șef al guvernului, nu promovează rasism destul de intransigent, că sub conducerea lui tidul și-a pierdut vigoarea, dinamismul, eficiența. Sătul predici și recriminări (uneori publice), Vorster îl eli-ia în 1968 pe Herzog din guvern și anul trecut din tid. În acest context, autorizarea competițiilor mixte «petala de trandafir care a făcut să se reverse cupa fiere», cum spune un comentator bîntuit de metafore. ctorul Herzog a început să vorbească despre trădare degenerescență.

Dr, nu e confortabil pentru prim-ministrul unei țări R.S.A., unde electoratul este exclusiv alb (3,7 milioane tr-o populație de 19,6 milioane) și în majoritate parti-al apartheidului, să fie prezentat ca un concesiv din st punct de vedere. Pe nemeritate, de altfel: John rster este el însuși un segregacionist sută la sută, și a pe planul relațiilor externe a schițat câteva destul timide tentative în direcția unor state independente Africa neagră, a făcut-o spre a sluji interesele economice privilegiaților sud-africani albi. Anunțînd în septem-e hotărîrea de a ține alegeri anticipate — cele din aprilie, care în mod normal ar fi trebuit să aibă loc a în 1971 — premierul declara că vrea astfel să pună iat campaniei de denigrare organizate de Herzog și demonstreze că fermitatea (rasistă) și stabilitatea guver-lui său nu pot fi puse la îndoială. Irascibilul bătrîn replica emeind un partid propriu de extremă dreaptă...

n ceea ce privește rezultatul alegerilor, nu a existat i «suspense», nici surpriză. Interesantă este însă nota-unor observatori: că nu ar fi fost vorba pur și simplu o nouă treaptă în duelul Vorster — Herzog. Premierul r fi temut că, așteptînd pînă la anul, riscă. Nu încă și vadă majoritatea compromisă — dar s-o vadă poate rucitva redusă. Pe de o parte în favoarea adversarului i (acesta poate găsi audiență în rîndurile anumitor pături mici proprietari rurali deosebit de retrograzi); pe de a, în favoarea unei opoziții liberale, care, încet desigur, r nu mai puțin real, cîștigă teren. Este de pildă semni-ativ că, în campania electorală, «Consiliul sud-african bisericilor» (dominant anglican) a cerut credincioșilor voteze «în afara oricărei discriminări arbitrare, bazate culoare, rasă, religie sau sex».

Ce poate dezvălui o dispută pornită de la pigmentii cătorilor pe un stadion!

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

BUNĂ VECINĂTATE

Un fapt care, încadrat în contextul general al poli-ticii externe române, este mai mult decît firesc: nă-zuința permanentă a țării noastre spre întronarea în zona Balcanilor a unui climat de încredere, bună vecinătate și cooperare fructuoasă.

Se știe, Peninsula Balcanică, asemuită obsesiv cu un butoi cu pulbere al Europei, a fost vreme îndelungată aria de îndîrjită și perfidă confruntare a unor interese străine de regiune, străine de aspirațiile legitime de pace și progres ale popoarelor ce viețuiesc în acest microteritori-riu european. De aici s-au declanșat ostilități cu repercu-siuni în întreg continentul — și nu în puține rînduri statele balcanice au avut de suportat gravele traumatisme ale cotropirilor imperialiste. România, țară strîns legată prin poziție geografică și tradiții istorice de cadrul balcanic, nu a fost scutită de urmări dintre cele mai dureroase, generate de stările de instabilitate născute aici sau abătute asupra peninsulei ca rezultat al ciocnirilor dintre marile puteri.

Sînt, toate acestea, învățămintele ale istoriei, de care o gîndire politică realistă nu poate să nu țină seama. Guver-nul român consideră că trebuie depuse toate eforturile pentru ca în Balcani, în strîns acord cu interesele popoare-lor de aici, să se ajungă la instaurarea în zonă a unor relații cu adevărat normale, relații bazate pe încredere și respect reciproc. Și nu este vorba cumva de un deziderat de viitor. Și nici de o viziune dictată de cerințe de conjunctură. Este vorba de o preocupare constantă, de eforturi concrete, susținute, îndreptate în această direcție. Fac dovada cate-gorică a acestei preocupări numeroasele inițiative întrep-rinse de țara noastră în plan politic, pe tărîm economic, în cadrul larg al schimburilor culturale, pe tărîm turis-mului.

Remarcabile sînt propunerile guvernului țării noastre din 1957 și 1959 privind transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, lipsită de arme nucleare, propunere de indis-cutabilă actualitate și astăzi, și miine. După cum o tot mai mare însemnătate prezintă inițiativele României în Comi-tetul pentru dezarmare de la Geneva unde, ca în alte împrejurări, reprezentantul român, în cea mai recentă expunere a punctelor de vedere ale țării noastre, a readus în atenție ideea creării de zone denuclearizate în diferite părți ale lumii, inclusiv în regiunea Balcanilor.

Remarcabile sînt eforturile României îndreptate spre consolidarea și lărgirea relațiilor bilaterale cu țările balca-nice.

Se înscriu aici schimburile de vizite între conducătorii statului nostru și conducătorii statelor socialiste vecine.

Precum tot la acest capitol se inserează vizita de anul trecut a șefului statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Turcia, și cea recent efectuată în țara noastră, ca răspuns invitației române, de președintele Republicii Turcia.

Consemnînd aportul relațiilor prietenești româno-turce în evoluția pozitivă a situației din Balcani, partea română și cea turcă au scos în evidență însemnătatea eforturilor în vederea dezvoltării raporturilor de bună vecinătate și de înțelegere reciprocă între statele balcanice, în interesul păcii regionale și mondiale.

Subliniere de bun augur.

La chemarea Confederației Generale a Muncii și a altor organizații sindicale din Argentina, a fost declarat o grevă generală de 24 ore, în semn de protest față de politica economică a guvernului. Cu acest prilej, în unele localități (în fotografie, la Córdoba) au avut loc ciocniri între poliție și demonstranți.

NASA – REALITĂȚI ȘI PROIECTE

În legătură cu continuarea programului «Apollo», Administrația națională pentru problemele spațiale și cercetarea spațiului cosmic (NASA) a hotărît să nu treacă la o nouă lansare înainte de terminarea anchetei care va elucida cauzele defecțiunii intervenite la bordul lui «Apollo-13» și de găsierea mijloacelor de prevenire a unor asemenea accidente pe viitor.

Chiar dacă eșecul a fost transformat în succes — salvarea celor trei cosmonauți prilejuind poate cea mai convingătoare demonstrație de forță și eficiență a tehnicii, de sînge rece și de ingeniozitate din cîte s-au făcut pînă acum —, dramatica aventură a echipajului de pe «Apollo-13» a readus cu acuitate în atenția opiniei publice și a specialiștilor problema neprevăzutului, a riscurilor pe care le implică orice lansare în spațiul cosmic. Mai mult ca oricînd, NASA a fost pusă în fața unor preocupări și dificultăți legate de securitatea zborurilor cu echipaj uman. În același timp accidentul survenit în timpul misiunii «Apollo-13» a oferit prilejul unor noi intervenții în Congresul S.U.A. pentru reducerea fondurilor alocate programelor spațiale, furnizînd argumente în plus celor care, din diverse motive, nu privesc cu prea multă simpatie voiajurile pe Selene.

Președintele Nixon declara recent că nereușita misiunii «Apollo-13» nu va atrage suspendarea programului spațial american, în general, și nici a celui «Apollo» în special. Optica actualiei administrații a S.U.A. asupra programelor spațiale pare totuși sensibil diferită de cea care a dus, la timpul său, la lansarea programului «Apollo». Faptul de-curge din necesitatea unei mai raționale folosiri a fondurilor și corespunde, de altfel, noii stări de spirit ce și-a făcut loc în diverse cercuri ale opiniei publice americane. O dată depășită faza primelor aselenizări, sondajele relevă scădere interesului public față de expedițiile cosmice și creșterea nemulțumirii în legătură cu cheltuielile făcute în acest scop; motivările răsunătoare ale demisiei ale citorva eminenți savanți folosiți de NASA pun sub acuzare preponderența laturii spectaculare și pur tehnice a expedițiilor cosmice, în detrimentul urmăririi mai asidue a scopurilor științifice.

Fapt este că la începutul acestui an bugetul NASA a suferit o nouă ajustare de 350 milioane dolari iar 50 000 noi concedieri au fost anunțate pentru luna iulie. Fondurile alocate programelor spațiale scad astfel, în intervalul 1967-1971, cu aproape 40%, iar personalul afectat lor cu aproape 60%. Reducerile de alocații și personal afectează toate întreprinderile, mari și mici — începînd cu giganții ca Boeing, General Electric, Mc Donnell Douglas, North American Aircraft — ce se ocupă de executarea comenzilor NASA. În lumina celor de mai sus apare semnificativ faptul că președintele Nixon relua nu demult teza unui program spațial nu mai puțin îndrăzneț, dar mai echilibrat în raport cu numeroasele probleme ale planetei noastre, cărora trebuie să li se consacre cu prioritate resursele necesare. Planurile de viitor ale NASA includ, potrivit afirmațiilor directorului acesteia, dr. Thomas Paine, «trecerea de la marele proiect spectaculos al anilor '60, soldat cu trimiterea primilor oameni pe Lună, la un program diversificat pentru anii '70», cuprinzînd printre altele construirea unor stațiuni orbitale, trimiterea a două aparate fără echipaj pe Marte și înconjurul altor planete ale sistemului solar.

Delia ȘTEFAN

◀ **Climatul de violență și teroare** evidențiat în ultima vreme într-o serie de țări din sudul continentului american, seria de răpiri ce au culminat cu asasinarea ambasadorului vest-german în Guatemala, și-au pus amprenta pînă și asupra antrenamentelor fotbalistilor. Iată-l, de pildă, pe celebrul Pele, pe stadionul din Rio, parcă stingherit de prezența polițistului care-l păzește de o eventuală răpire.

Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)
Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
Vlad MUȘĂTESCU (disc)

Prezentat de:

carte

● Înregistrăm cu satisfacție apariția cărții *Din lirica engleză* de Lucian Blaga. Dorli Blaga, agrijitoarea ediției, ne anunță că oeziile cuprinse în această antologie «au fost traduse de Lucian Blaga în colaborare cu soția sa, Cornelia Blaga, între anii 1956 și 1960» (Editura Univers).

● Ștefan Aug. Doinas: *Lampa lui Diogene*. Poetul ni se prezintă — editorial — în cea de-a doua, dar atât de organică, postură a sa le teoretician și exeget al fenomenului literar. Fără nici o urmă de amatorism, Ștefan Aug. Doinas răscede, în studiile și eseurile ale, granițele propriei creații lirice nsoțit de rigorile unui cert și înalt profesionalism. Astfel că lectura paginilor din *Lampa lui Diogene* ne câștigă deplin încrederea prin modul adinc avizat al atacării problematicei și al demonstrației elegante, dar ferme. Recentul său studiu, «Atitudini expresioniste în poezia românească», publicat de revista «Secolul 20», revelator prin densitatea și justetea observațiilor, ne spune — dacă mai era cazul — că *Lampa lui Diogene* e departe de a fi un accident în activitatea sa critică și eseuistică. În conturarea unui peisaj literar de cît mai elevată spiritualitate, prezența lui Ștefan Aug. Doinas e stenică și de prim ordin (Editura Mihai Eminescu).

● La Editura politică a apărut o carte de acută actualitate: *Marketing — prospectarea pieței* de Mihai C. Demetrescu.

● Tot la aceeași editură a apărut cartea *Două sate* — structură socială și progres tehnic — în care ne sînt înfățișate interesante investigații sociologice.

● Volumul III din *Scrieri de I. Peltz* cuprinde romanul «Foc în Hanul cu tei» (Editura Minerva).

● În noua colecție «Biblioteca pentru toți copiii» a apărut cartea *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă (Editura Ion Creangă).

● La Editura științifică a apărut volumul *Psihologie animală* — comparată și evolutivă — de Mihai Beniuc, în care sînt incluse, după însăși mărturisirea autorului, «datele experimentale și concepția personală a autorului, rezultate dintr-o activitate de peste treizeci și cinci de ani...»

● Pentru recuperarea întîrzierilor, revista *Secolul 20* e într-o adevărată alertă. Nici n-am apucat să răsfoim bine numărul 11-12, că a și apărut următorul. Trebuie însă să recunoaștem că asaltul e pe departe de a fi în dauna calității. Și ultimul număr (1) prezintă un sumar substanțial. Nu cităm nici un titlu, pentru a nu nedreptăți pe un altul, dar invităm cititorii să parcurgă paginile publicației, asigurându-i de fructuoasele informații și comentarii, ca și de o inteligent întocmită și valoroasă culegere de texte beletristice.

cinema

● Nu fi trist! Romanul «Unchiul meu Benjamin» al scriitorului francez din secolul al 19-lea Claude Tillier — scriere în paginile căreia viața este văzută ca un imens spectacol al bucuriilor — a căpătat în viziunea regizorului sovietic Gheorghe Danelia dimensiuni nebănuite. Adaptată unei alte realități, citită cu ochii unui cineast autentic, cartea s-a lăsat înghițită de un film ce alătură, într-un chip cel puțin straniu, epicurianismul cu tristețea, bucuria de a exista cu întîmpinarea morții, poezia cu grotescul. În rolurile principale: Vahang Kikabidze, Sergo Zahariadze, Anastasia Vertinskaia, Ariadna Senghelaia, Sofiko Ciureli, Evgheni Leonov.

● O întîmplare. Unul din măestrii filmului de animație, Vatroslav Mimica, ni se înfățișează într-o

Anastasia Vertinskaia

ipostază mai nouă pentru noi, aceea de autor de filme «cu actori», cum se spune. În cazul de față este vorba de o adaptare după o năvălă de Cehov, de o ecranizare ce ni-l recomandă pe Mimica drept un bun creator de atmosferă. Interpreți — Pavle Vuisic, Sergio Mimica, Boris Dvornik, Neda Spasovic.

● Răzbnătorul. Carlo Lizzani, prezent din plin pe ecranele noastre în zilele acestea (vezi «Iubita lui Graminia»), s-a lăsat sedus de posibilitățile westernului. Interpreți: Lou Castel (unul dintre tinerii furioși ai filmului italian de azi), Mark Damon, Pier Paolo Pasolini (măcar la chip să-l vedem), Barbara Frey, Rossana Krisman, Franco Citti, Mirella Maravidi.

● Pentru cine nu le-a văzut la vremea lor recomandăm, încă o dată, filmele «Viridiana», «Ultima lună de toamnă», «Mireasa era în negru».

● Studioul «Animafilm» ne-a prezentat săptămîna trecută, la sediul său, ultima recoltă din producția de filme pentru copii. Am urmărit cu bucurie cîteva micro-povestiri pline de farmec, multe dintre ele vădînd o serioasă aplecare către lumea de înțelepciune și frumuseți a folclorului nostru.

● Dintre făgăduințele lunii mai, rețin atenția cîteva titluri, din păcate prea puține: *Procesul lui Orson Welles*, *Cadavrul viu* (regia, Vladimir Vengherov), *Cel 1000 de ochi ai doctorului Mabuse* (regia, Fritz Lang), *Eliberarea* (regia, Iuri Ozerov), *Ferestrele timpului* (regia, Tamas Fejer).

plastică

● Abdicînd de la reprezentarea imitativă a realului, Gheorghe Șaru practică o nouă figurație cu sens ireal. Imaginile sînt ordonate și elaborate în cîmpuri, pictorul fiind preocupat de arhitectura arilor de culoare și de ritmarea spațiilor. Un joc al imaginarului în care rigoarea domină și alungă orice efuziune sentimentală (Apollo).

● Ioana Kassargian — sculptură. Cele 13 lucrări pe care le expune atestă o constanță în creație. Departate de falsele ambiguități, artista sintetizează, cu minimum de mijloace, sentimente și stări umane. Volumele au o linie unduitoare, melodioasă, adeseori vibrant senzuală. Numitorul comun al acestor sculpturi, șlefuite pînă la puritate, este expresivitatea și adeseori magicul (Apollo).

● Corneliu Petrescu reconstituie, într-o modalitate personală, vechi motive de frescă și tablouri votive. Desenul e organizat și liniile sale se ordonează după legile unui schematism geometric de mozaic bizantin. Desenului organizat îi corespunde o cromatică vibrantă care exaltă imaginea și-i conferă un lirism tainic (Apollo).

● În cele aproximativ 200 de fotografii alb-negru, francezul Henri Cartier-Bresson (socotit a fi unul dintre cei mai eminenți artiști fotografi contemporani) prezintă uluitoare imagini, scene, care nu sînt decît impresionante și adeseori tragice momente din viața omului

acestui secol. Selecția — care cuprinde imagini realizate timp de patru decenii — echivalează cu o retrospectivă (Institutul de arhitectură «Ion Mincu»).

● Grafismele, ca și culoarea, și spațiile dinamice joacă un rol important în gravurile lui Radu Stoica și Radu Dragomirescu. Dar și capacitatea de invenție. Căci toate aceste imagini, care reconstituie un dialog al proflurilor sau morfologia unor posibile spații, sînt aluzii la o ultrarealitate născută dintr-un prodigios joc al imaginației (Sala de expoziții a I.R.R.C.S., str. Eminescu 8).

● Rainer Maria Rilke: *Rodin*. Cele două eseuri ale poetului constituie un mic tratat de estetică, în care creația lui Rodin este supusă, cu sensibilitate și finețe, unei analize pătrunzătoare (Editura Meridiane).

muzică

● Concertul săptămînal din 8 și 9 mai al Filarmonicii este inclus în programele festive ale BICENTENARULUI BEETHOVEN. Acultăm: Uvertura «Egmont»; Concert pentru vioară și orchestră — solist, Ion Voicu; Simfonia a VII-a în La major. Dirigează, Mircea Basarab (sala Ateneu).

● Cu o săptămînă înainte de închiderea stagiunii, Orchestra simfonică (și Corul) Radioteleviziunii, sub conducerea maestrului Emanuel Elenescu, ne oferă un program menit parcă să ne facă să regretăm apropiata vacanță: «Variațiuni simfonice pe un cîntec de Anton Pann» de Theodor Grigoriu; Concertul pentru vioară și orchestră de Felix Mendelssohn — Bartholdy; Poemul simfonic «Pini din Roma» de Ottorino Respighi. Solista concertului — tinăra și talentata violonistă Silvia Marcovici (7 mai).

● Viu interes pentru «Concertul de sonate» susținut de violoncelistul Cătălin Ilea și pianistul (și clavecinistul) William Nabore din S.U.A. În program, sonate pentru violoncel și pian (sau clavecin) de J.B. Loeillet (n. 1688), Fr. Couperin, Felix Mendelssohn-Bartholdy, Johannes Brahms (6 mai, Sala mică a Palatului).

● Au fost amînate de la 30 aprilie la 5 mai recitalurile (din ciclul «Tinerii interpreți pe scenele Filarmonicii») clarinetistului Ștefan Korodî (la pian, Radu Negreanu) și violistului Vladimir Mendelssohn (la pian, Florina Cozighian) (Studio Ateneu).

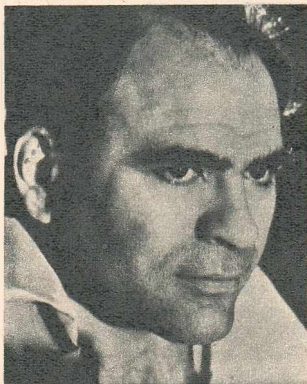
Ion Voicu

teatru

● Bărbați fără neveste (titlul original: «Un cuplu ciudat») de Neil Simon (Teatrul Nottara): comedioară de bulevard, tipic americană, scrisă — cu un umitor și confortant spirit autocritic — de un bărbat despre tristețea avaturilor ale bărbaților divorțați. Garantăm publicului feminin delicii de tip vindicativ. Nu ar fi stricat spectacolului un ritm mai strîns, un umor ceva mai generos și o distribuție mai fericită. Regia:

George Rafael. Vine vara, stimați spectatori sînt semne sigure: înflorește pe bulevard trandafirii și pieșuțele deconectante!

● Vine vara, și teatrele își pornesc mai cu sîrg, prin lume și prin țară «cărutele cu turnee». Primitim vesti îmbucurătoare de la Florența, unde Teatrul «Bulandra» e prezent în cadrul întîlnirii internaționale a teatrelor stabile: «Leonce și Lena» a raportat un mare succes, meritat pe deplin, prin originala și inteligenta regie a lui Liviu Ciulei, și prin interpretarea tuturor actorilor... (La Nazione). Despre David Estrig, regizorul spectacolului cu «Nepotul lui Rameau», se afirmă, în aceeași publicație, că este incontestabil una dintre cele mai interesante personalități regizorale din Europa.

Liviu Ciulei

● *Mandragora* de Machiavelli (turneul Naționalului craiovean): cine s-a simțit traumatizat de viziunea frustră, de un comic violent și scandalos modernizat a spectacolului bucureștean cu «Mandragora» (regia Dinu Cernescu), îl va considera un dulce vis de copil pe lingă montarea — de altfel extrem de interesantă — a regizorului italian Paolo Magelli, invitat pentru acest spectacol la Craiova. O lume de cosmar dantesc, desenată scenic cu un rînjat sarcastic, o vehemență plină de cruzime. Și-a găsit Machiavelli, în secolul XX, un om pe măsura lui!

● *Henric al IV-lea* de Pirandello (de asemeni prezentat de Naționalul craiovean): excelent recital actoricesc — Ion Pavlescu, regia, voit modestă (Georgeta Tomescu).

● «Freundschaft» — Teatrul central pentru copii și tineret din Berlin — a fost săptămîna trecută oaspetele publicului bucureștean și al Teatrului «Ion Creangă» — în special — după care s'ornit să-și prezinte la Timișoara, Oradea, Arad și Sibiu cele două spectacole ale sale: *Regele Drosselbart* după frații Grimm, în regia lui Horst Hanemann, și o comedie muzicală după A douăsprezecea noapte de Shakespeare, în regia lui Heiner Mobs. Spectacole pline de acuratețe, armonioase, gîndite, anume, conștiincioși și cu responsabilitate educativă, pentru publicul său fraged.

disc

● Printre vocile îndrăgite de iubitorii muzicii populare românești se numără și cea a lui Matei Constantin. Calități deosebite de timbru, o emisie fără reproș vin să se adauge și unei atitudini interpretative puternic individualizate. Și repertoriul ales de Matei Constantin dovedește o gîngășă simțire și înțelegere a dramatismului. lirismului sau eposului conținut de textul anonimului creator (EPD-1238).

● Printre atîtea formații orchestrale, mai mari sau mai mici, cu pretenții sau fără pretenții, mai apare din cînd în cînd și cîte un taraf, da, chiar taraf, ansamblu de cea mai autentică sorgine folclorică, care, de multe ori, rezolvă «mai la obiect» sarcinile și necesitățile emoționale ale ascultătorilor decît unele hipertrofiate or-

chestre, așa-zis populare. Măruntă grupare a lui Alexandru Titruș susține cu brio cele afirmate mai sus (EPC-10095).

● Serialul, căci într-adevăr serial este, «Noi slagăre engleze» (oare nu se zice englezesti?), într-un nou episod la «Electrecord». Nu putem spune cine interpretează și cine acompaniază... că nu scrie nicăieri! (EDE-044)

televiziune

● DUMINICĂ. Înregistrările muzicale păstrate în arhiva televiziunii ne dezvăluie astăzi, în concertul de duminică dimineață, una dintre comorile sale: «Menuhin Festival Orchestra» cu nemuritorul Concert pentru două vioară și orchestră de J.S. Bach (Yehudi Menuhin și Robert Master) și Simfonia V de Schubert (11.15) ● *Itinerar eroic* și-a intitulat Dionisie Șincan notele sale de reporter pe locurile unde, acum 25 de ani, ostașii români au luptat și și-au adus contribuția glorioasă la marea victorie împotriva fascismului și pentru eliberarea țării (19.20) ● «Rebecca», un film celebru nu atît pentru textul care l-a inspirat — romanul scriitoarei engleze Daphné du Maurier — cit pentru regia lui A. Hitchcock și interpretare: Laurence Olivier și Joan Fontaine (19.50)

● LUNI. «In memoriam» — o emisiune omagială închinată lui George Enescu în cadrul pregătirii pentru cea de-a V-a ediție a prestigiosului Concurs și Festival internațional purtînd numele marelui muzician (19.40).

● MARTI. Seară de teatru: «Micul infern» de Mircea Ștefănescu în interpretarea actorilor teatrului timișorean (20.15).

● MIERCURI. Un meci amical de fotbal: România-Iugoslavia pe stadionul «23 August» (17.05) ● Cabinetul economic TV inaugurează un ciclu de larg interes în dezbaterea unor probleme de actualitate economică, invitînd la prima emisiune pe ministrul comerțului exterior, Cornel Burtică (19.50) ● *Telememecata*: «Obsesia» lui Luchino Visconti, filmul cu care s-a născut faimosul neorealism italian (20.15).

● JOI. Seară de teatru. Valentin Silvestru a tălmăcit pentru micul ecran «Comedia celui care a luat de nevastă o femeie mută» de Anatole France, după o veche farsă franceză a unui autor necunoscut (20.15) ● «Post sezon», filmul lui Zoltan Fabri — consacrat cineast maghiar (20.00).

● VINERI. «Cintec în mai» — o emisiune literar-muzicală dedicată ZILEI PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN (19.20) ● Încă un film excelent (ați observat că ele abundă în această săptămînă): «Blestemații» de René Clement cu Henri Vidal și Fosco Giachetti (20.00).

● SÎMBĂTĂ. Nume dintre cele mai reprezentative pentru muzica interpretativă și coregrafia românească, reunite într-o emisiune de *Instantanee* (21.10).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport din 3 mai 1970

I. Chimia Sv.-Poiana	1
II. Polit. Gl.-Oțelul Gl.	1
III. Dunărea-Metalul Buc.	1
IV. Progresul Br.-Ceahlăul	1
V. Vagonul-C.F.R. Arad	1
VI. C.F.R. Tim.-Polit. Tim.	x
VII. Electroputere-Gaz metan	1
VIII. Catania-Reggina	x
IX. Cesena-Pisa	x
X. Foggia-Reggina	x
XI. Genoa-Catanzaro	x
XII. Modena-Perugia	1
XIII. Ternana-Varese	x

FLACĂRA-ALBUM

RAPHAEL, matador al cîntecului, cel care a încheiat marea paradă a vedetelor la recentul Cerb de aur.

Fotografie de S. STEINER

